Inkeriläisten viesti

NUMERO 1–2
Tammikuu
–helmikuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Helsingin Vuosaaren seurakunnan järjestämässä inkeriläisten joulujuhlassa pienimmät osanottajat ovat punaposkinen Kerli, 4 v, ja isosisko Kaija 8 v. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Vuosi 2000 jKr

Kirjoitan tätä pääkirjoitusta uuden vuosituhannen toisena päivänä. Vuoden vaihteen vietto on takana, ja edessä on monia arvailuja ja pelkoja herättänyt vuosi 2000. Vuoden vaihtuminen on varmasti monelle meistä jonkinlaista arvioinnin aikaa. Muistellaan mennyttä vuotta, palautetaan mieleen vuoden – ja nyt myös koko vuosisadan – tärkeimpiä tapahtumia. Samalla katsotaan myös eteenpäin, valetaan tinaa ja yritetään ennustaa tulevaa. Vuoden vaihteessa on jotain kohtalonomaista, vaikka periaatteessa kysymyksessä onkin vain yksi laskennallinen hetki lukuisten muitten vaihtoehtojen joukossa.

Mennyttä arvioitaessa ja tulevaa arvailtaessa on syytä muistaa yksi olennainen periaate: menneen vuoden tapahtumat on kirjoitettu kuulakärkikynällä, mutta tämän alkaneen vuoden suunnitelmia laaditaan lyijykynällä. Mennyttä ei voi enää muuttaa tai pyyhkiä pois, mutta siitä voi oppia. Tämän vuoden ja vuosisadan suunnitelmia laaditaan tässä vaiheessa vasta lyijykynällä. Näitä suunnitelmia voi muuttaa ja täydentää tai vaihtaa kokonaan.

Oikeastaan vuoden vaihteessa ei kannattaisikaan katsoa tinan muodostamaa varjoa seinällä vaan pikemminkin omaa itseään peilistä. Siitä löytyy paras vastaus siihen, mitä tämä vuosi tuo tullessaan. Tunnetun, keskitysleirin läpi käyneen psykiatrin Victor Franklin logoterapian perusajatuksia on, että ihminen ei läheskään aina voi valita niitä olosuhteita, joiden keskellä hän elää. Mutta ihminen voi itse aina valita sen tavan, jolla hän näihin olosuhteisiin ja koko elämään suhtautuu. Katkeroituminen ei hyödytä ketään ja tuhoaa samalla ihmisen kyvyn kokea oma elämänsä merkitykselliseksi ja tärkeäksi. Minusta itsestäni on hyvin paljon kiinni se, millainen tämä vuosi elämässäni tulee lopulta olemaan.

Inkeriläisten 1900-luvun historia sisältää monia synkkiä lehtiä. Niitä ei voi enää muuksi muuttaa, sillä ne on kirjoitettu kuulakynällä. Näitä tapahtumia ei pidä unohtaa, sillä vain niitä tutkimalla niistä voi jotain oppia laadittaessa tämän vuosisadan käsikirjoitusta. Mutta näistä tapahtumista ei pidä katkeroitua. Meistä itsestämme on hyvin paljon kiinni, millaiseksi tämä vuosi ja alkanut vuosisata muodostuvat.

Kristilliset kirkot ovat julistaneet alkaneen vuoden erityiseksi riemuvuodeksi ja toivon vuodeksi. Tässä on hyvä lähtökohta tälle vuosisadalle. Toivotan Inkeriläisten viestin lukijoille hyvää ja siunattua alkanutta vuotta 2000 jKr.

Markku Pyysiäinen

Emilia Simposen muistolle

Äitini Emilia Simponen-Pentikäinen syntyi 13.4.1901 Moloskovitsassa. Perhe muutti vuonna 1902 Lieskulaan Lempaalan seurakuntaan. Emilia vihittiin avioliittoon Koivukylän Nurmismäeltä kotoisin olevan Mikko Simposen kanssa Toksovassa vuonna 1924.

Äidin kuoleman jälkeen pyhäinpäivän iltana kynttilöiden palaessa puhelin soi. Soittaja on Liisa Orkolainen Ruotsista. Hän on kuullut suruviestin. »Otan osaa», hän sanoo, »mie usein käin teil äitiis luon ja äitiis käi usjaast meil opettajaan ollees Korosaares.» Muistikuvat tulvivat mieleeni; pieni, herttainen naishenkilö, tämä Liisa. Äiti oli kertonut, kuinka hänen ollessaan

Emilia Simposen muistopöytä.

opettajana oli ainainen nälkä. Opettaa piti, mutta ruokaa ei saanut kuin muutamasta talosta.

Opettajan ammatti oli äidin ammateista ensimmäinen. Hän oli käynyt opettajaseminaarin Pietarissa. Matkan varrella kertyi moninaisia ammatteja. Äitipuolen hoivissa hän oppi lastenhoitoa, leipomista, puutarhanhoitoa, kasvien ja perunan istutusta, heinätöitä. Kuusivuotiaasta alkaen hän hoiti karjaa. Kaikki taidot olivat tarpeellisia, etenkin, kun hän joutui kolhoosiin pienten lasten jäädessä yksin kotiin, kunnes huomattiin perustaa lastenseimi, jonne äiti tuli hoitajaksi.

Toksovan maatalousnäyttelyyn äiti lähetti juureksia ja sai ensimmäisen palkinnon. Sen mukana piti tulla siemenet ja lannoitteet seuraavaa vuotta varten, mutta kevääseen mennessä koko palkinto unohtui.

Kun kolhoosiin perustettiin ruokala, äiti joutui sen emännäksi. Mutta 12.5.1936 tuli pakkosiirto. Äiti oli yhdeksännellä kuulla raskaana, kun lähti matkaan. Kahden viikon kuluttua syntyi Aino-siskoni Kauriinassa. Samanaikaisesti me neljä isompaa lasta olimme tuhkarokossa.

Vuonna 1937 äiti oli lukutaidottomien opettajana Kurjusvaarassa. Aino kuoli Sorokassa ja äiti itse siunasi hänet. Isä oli silloin matkatöissä.

Kahden vuoden sisällä asuttiin kudella eri paikkakunnalla. Petroskoissa äiti oli karjanhoitajana ja kirjanpitäjänä. Melkein aina tuli kevätkylvöjen noustua taimelle lähtö toiseen paik-

Emilia Simponen ja Yliilän Anni Koivukylässä vuonna 1931.

kaan. Kesäkuussa 1944 muutettiin Suomeen, Helsinkiin. Elinmahdollisuuden antoi Korppaan kartano, jonka suoman asunnon äiti ja isä kunnostivat. Minäkin sain olla liimaamassa perunalla sanomalehtiä seiniin tapeteiksi. Äidillä oli lehmä ja isällä hevonen ja sika.

Kotimaisten kielten tutkimuskeskus keräsi sanoja ja sanontoja. Äiti vastasi näihin kyselyihin ja sai niistä palkintojakin. Kuolemantapausten kohdatessa äiti ei koskaan lamaantunut. Hän rukoili ruumiin äärellä ja siunasi matkaan neljä lastaan, kaikki eri paikkakunnilla. Seuraavana päivänä hän aloitti taas tyynesti työt.

Vuosia sitten hän lajitteli jo kaikki tavaransa ja antoi minulle tärkeimmät kirjat ja paperit. Vietimme 18. huhtikuuta hänen syntymäpäiväänsä. Illalla juhlien jälkeen nousi korkea kuume, joka pian muuttui keuhkokuumeeksi. Äidin elämänhalu oli yhä hyvin voimakas, mutta kuume ei hellittänyt. Rukoilimme koko ajan. Sitten koin unessa näyn. Ääni sanoi minulle: Laita itsesi kauniiksi!

Valvoin äidin vuoteen vierellä ympäri vuorokauden. Olin hyvin väsynyt ja menin välillä kylpyyn. Sen jälkeen muistin, että minun piti laittaa itseni kauniiksi. Lähteekö äiti pois kaipaamiensa omaisten luokse? Seuraavana aamuna äiti oli lähtenyt.

Omalla rehellisyydellään ja esimerkillään äiti jätti jälkeensä monet opetukset. Sain kulkea hänen vierellään kymmeniä vuosia. Kiitos, äiti!

Kiitän myös Juliaa ja kuoroa, jotka kauniiden laulujen myötä saattoivat äitiä hänen viimeisellä matkallaan. Kiitän kaikkia, jotka ovat häntä muistaneet!

Lilja Kurppa

He saapuvat kaikki seimen luo

Joulumuistoja Inkerinmaalta

Helsingin Vuosaaren seurakunta kutsui viime joulun alla koolle joukon paluumuuttajia jouluiseen tilaisuuteen, jossa etsittiin sitä oikeaa joulua kaiken hälyn takaa.

»Tärkeintä joulussa on se, että on rakkautta ja että on aikaa katsella Jumalan kaunista maailmaa», rovasti Vappu Porthan sanoi. »Ei joulustres-

Rovasti Vappu Porthan kutsuu inkeriläisiä rippikouluun.

Sinikka Metiäinen toivotti paluumuuttajat tervetulleiksi lausumalla Jaakko Haavion runon He saapuvat kaikki seimen luo.

si, vaan se, että ovi iloon on auki ja ihmisellä kykyä avata se ovi.»

Diakoni Sinikka Metiäinen kutsui esille useita ihmisiä kertomaan, mitä menneistä jouluista on jäänyt mieleen.

Ilmari Ihanus muisti sota-ajan joulua ja koulun joulujuhlaa.

– Silloin ei ollut herkkuja vaan syötiin, mitä löytyi. Ensimmäinen Suo-

Glögin lämmittämինä kuusen äärellä kuunnellaan Inkeriläisnaisten lauluryhmän joululauluja.

Ilmari Ihanus muistelee.

messa vietetty joulu oli Rauman leirillä. Vettä satoi ja pukki putosi vesikuoppaan. Pukki oli joku naiseläjä, punainen takki tippui vettä.

– Vuonna 1944 Tuomarinkylän joulujuhlassa lapset lauloivat piirileikissä: »Vaikk ois häkki kultalangast, raskas on se mulle...» Ensi kertaa kirkkoon pääsin kävelemällä Tuomarinkylästä Helsingin pitäjän Pyhän Laurin kirkkoon.

Muistelunsa lopuksi Ilmari Ihanus lauloi komealla äänellään joululaulun.

Edvard Lankinen kertoi Inkerinmaan jouluista, kun kirkot olivat kiinni ja joulu kielletty.

– Silti kuusi laitettiin ja se koristeltiin, mutta ikkuna peitettiin kankaalla, ettei joulunvietto näkynyt ulkopuolelle. Lapset söivät karkit kuusen alaoksilta. Hevosella mentiin iltakirkkoon pakkasessa. Lasten sydämiin kylvettiin näin kristinuskon siemen, jota ei ateistinen propaganda pystynyt juurimaan pois. Vaikeina vuosina se auttoi.

– Pakkosiirtoon Siperiaan otettiin mukaan Raamattu ja Virsikirja. Kun sieltä palattiin Viroon ja nähtiin, että kirkot olivat auki, se antoi toivoa. Vuonna 1938 luvattiin jo pitää uuttavuotta. Silloin sallittiin kuusetkin.

– Joulun ilosanoma on nyt levinnyt kaikkialle tekniikan välinein. Kiitos Suomelle, että Inkerissä on nyt 40 seurakuntaa. Kiitos Sinikalle näistä juhlista, lopetti Lankinen muistelunsa ja luki rauhan rukouksen.

Hertta Koponen tuli pyynnöstä kertomaan Katri Kukkosesta, joka täyttää 100 vuotta tänä vuonna. Katrin muisteluissa joulu oli vuoden kohokohta. Sitä juhlittiin neljä päivää. Iso

»Toivotan teille hyvää Riemuvuotta!» sanoo Edvard Lankinen, jota Sinikka Metiäinen haastattelee.

perhe tarvitsi paljon leipää ja vehnästä. Vaari kaatoi lautaselle siirappia ja siinä kasteltiin vehnäleivän paloja. Sitten leikittiin »suutaria». Tämä tapahtui ennen joulusaunaan menoa. Varhain aamulla mentiin sitten joulukirkkoon. Nämä muistelukset olivat 90 vuoden takaisia.

Vuosaaren seurakunta on suunnitellut ensi huhtikuuksi kahdella bussilla tehtävän retken Kelttoon ja Tyröön. Myös aikuisrippikoulua tarjotaan inkeriläisille. Tilaisuuden päätteeksi kaikki halukkaat saivat seurakunnalta lahjaksi Raamatun.

Teksti ja kuvat Marja Mustakallio

Paluumuuttajien päihdeproblematiikka

Uutiset nuorten paluumuuttajien huumeidenkäytöstä vavahduttavat. Koko aihe haluttaisiin monella taholla vaieta kuoliaaksi, mutta sillä asenteella ei ketään auteta. Kotoutumisprosessin ollessa kesken usein suomen kieltä taitamattomat nuoret joutuvat elämäntilanteeseen, jossa he altistuvat huumeidenkäytölle.

Aiheesta on esitelmöinyt inkeriläinen lääkäri **Aina Emelianova** elo–syyskuun vaihteessa pidetyillä Päihdepäivillä, jotka järjestivät Terveyden edistämisen keskus, Sosiaali- ja terveysministeriö sekä Päihdehuollon Valtakunnallinen Yhteistyöryhmä.

Aina Emelianova toimii Työttömät paluumuuttajalääkärit ja sairaanhoitajat ry:ssä ja tekee vapaaehtoistyötä sen piirissä. Julkaisemme tässä hänen puheenvuoronsa koulutustapahtumassa, jonka tavoitteena oli mm. herättää päihdepoliittista keskustelua.

Lääkäri Aina Emelianova toimi vuodesta 1991 inkeriläisten lääkärien ja sairaanhoitajien kristillisessä yhdistyksessä Inkerinmaalla mm. Pyhän Marian seurakunnassa. Suomessa yhdistyksen nimi muuttui muotoon Työttömät paluumuuttajalääkärit ja sairaanhoitajat ry. Järjestö tekee ehkäisevää työtä nuorten parissa.

Toimmeko nuorukaisemme kuolemaan Suomeen

Inkerinsuomalaisten kulkueen ympyrä sulkeutui, olemme palanneet takaisin juurillemme pitkän ja vaikean matkan jälkeen, joka kesti noin 300 vuotta. Kaikkien kärsimysten jälkeen tämä piskuinen suomalaisten ryhmä oli tuomittu vielä kerran kestämään sietämättömiä kärsimyksiä – uhraamalla kuolemaan noin 2/3 helsinkiläisistä nuorukaisistamme nykymaailman kauheimmalle hirviölle – huumeille.

Eri puolilla Suomea kasvaa hautausmailla nuorten inkerinsuomalaisten hautojen määrä. Sydämessäni tuottavat tuskaa tuoreet muistot entisistä potilaistani. **Olga S-K,** 22-vuotias entinen Helsingin suomalais-venäläisen yhteiskoulun lukiolainen ja toinen nyt viime aikoina huumeiden yliannostukseen kuolleista, **Sergei K.** myöskin 22-vuotias nuorukainen, jotka lepäävät haustausmaalla.

Muistan kuinka voimakkaasti Olga oli vanhempiensa kanssa taistellut elämän puolesta, muistan hänen kyyneleensä ja rukouksensa polvillaan

entisessä lääkärinhuoneessani Hangonkadulla naisten osastolla, Olgan isän ja äidin kyyneleet ja rukoukset. Koko naisten osaston henkilökunta oli mukana tässä taistelussa Olgan huumekoukkua vastaan. Muistan, kuinka toiveikkaita olimme siitä, että kaikki yhdessä voitamme Olgan kanssa. Taistelu jatkui kotona »vapaaehtoisessa vanhempien vankilassa» siihen asti, kun Olga muutti takaisin aviomiehensä Leonid S:n luo. Jonkin ajan kuluttua siitä sain kutsun hautajaisiin. Se haavoitti niin kipeästi, että sairastuimme molemmat Olgan äidin kanssa. Minä toivuin, Olgan äiti taistelee yhä sairautta vastaan. Paranevatko äidin syvät haavat milloinkaan?

Noin vuodesta 1995 lähtien alkoi tulla puhelinsoittoja huolestuneilta ja hermostuneilta paluumuuttajien nuorten vanhemmilta, jotka epäilivät lastensa kokeilevan huumeita. Työttömien paluumuuttajien lääkäreiden ja sairaanhoitajien rekisteröity yhdistys aloitti v. 1997 omin avuin venäjän- ja vironkielisten maahanmuuttajien nuorille tarkoitetun ennaltaehkäisevän huumeprojektin. Tämä tapahtui ilman valtion ja viranomaisten tukea. Myöhemmin, vuosina 1998–99 saimme pientä tukea Helsingin kaupungilta. Rahat ovat nyt loppumassa eikä toivoa ole. Huolimatta vaikeuksista jatkamme projektia vapaaehtoisten yhdistyksemme jäsenten avulla yhdistyksemme toimitiloissa Käenkuja 4 a 4, puh. (09) 773 1590.

- kriisipuhelin päivystää arkipäivisin klo 9.00–16.00
- maksutonta perheterapiaa narkomaaneille ja heidän läheisilleen
- konsultointia ja neuvontaa
- hoitoonohjausta kaupungin palveluihin ja muualle
- ehkäisevää työtä (lääkärin luennot eri huumeiden vaikutuksista elimistön toimintoihin venäjänkielisille koululaisille ja muille)

Kesäkuun 2. päivänä 1998 julkaisi Ilta-Sanomat **Valter Vesikon** artikkelin »Inkeriläisnuorten heroiininkäyttö räjähti Helsingissä». Käyttäjiä oli sata, viisi kuollut yliannokseen. Valter Vesikon arvion mukaan pääkaupunkiseudulla asuu noin 12 000 paluumuuttajaa, joista 2/3 on 15–65-vuotiaita. Karkea arvion mukaan huumeiden kannalta riskialttiiseen ikäryhmään kuuluu joitakin tuhansia nuoria. Vuonna 1997 paluumuuttajanuorista oli huumeidenkäyttäjiä 50–60. Kesäkuuhun 1998 mennessä määrä oli kaksinkertaistunut ja nyt heitä on lähes tuhat. Kymmeniä heistä oli jäänyt kiinni huumerikoksista ja vangittu. Viranomaisten mukaan he olivat Suomeen muuttaessaan olleet melkein lapsia. Valtaosa näistä nuorista käyttää kaikkein vaarallisinta ainetta eli heroiinia piikittämällä suoraan suoneen.

Huumeiden myynnin lisäksi käyttäjät alkoivat maksaa huumeensa varastetulla tavaralla; matkapuhelimilla, autostereoilla, kannettavilla tietokoneilla, kulta- ja hopeakoruilla ja osallistumalla huumerikoksiin. Lakimiesten mukaan paluumuuttajien keskuuteen oli tunkeutunut muutama ns. »pelimies», joilla oli yhteydet Pietarin ja Viron huumerikollisiin.

Tammikuussa 1997 minut hyväksyttiin Hangonkadun Katkaisuhoitolan naisten osaston lääkäriksi. Muiden päihderiippuvaisten katkaisuhoidon lisäksi alkoi kerääntyä kokemuksia huumepotilaiden vieroitushoidosta, sekä miehistä, että naisista. Hoitoon alkoi hakeutua venäjänkielisiä nuoria

narkomaaneja, jotka verrattuna paikallisiin narkomaaneihin vaativat aivan erilaista hoitavan lääkärin osallistumista hoitoon.

Kiitän Hangonkadun Kuntoutuskeskuksen johtajia ja koko henkilökuntaa, sekä miesten että naisten osastojen, jotka antoivat minulle »vapaat kädet» ja erikoistapaukset syvästi ymmärtäen olivat hienovaraisesti tukemassa erittäin vaikeaa työtämme. Kiitän myös yhdistyksemme puolesta Helsingin kaupungin kotiutumisprojektin vetäjää **Marja Heinästä** suurenmoisesta, jatkuvasta työstä ja ohjaamisesta sekä myös Hangonkadun kuntoutuskeskuksen johtajaa **Roger Nordmania** ja ulkomaalaisyksikön johtajaa **Päivi Parkkista**.

Aina Emelianova

1900-luvun alun kansalliset pyrkimykset inkeriläislehdistön näkökulmasta

Inkerinmaalla ilmestyi sotia edeltävinä vuosikymmeninä useita sanomalehtiä oman kansallisen sivistyneistön toimesta. Näistä lehdistä tärkeimpiä olivat maltillinen suomettarelaishenkinen »Inkeri» (ilmestyi vuosina 1884–1905 ja 1908–1917) ja sosialistisesti suuntautunut »Neva» (1907–1918). Lehtien levikki oli pienehkö, mutta täysin vertailukelpoinen Suomen tuon aikaisiin maakunnallisiin lehtiin nähden. Ensimmäisen maailmansodan alla inkeriläislehdillä oli jo oma roolinsa inkerinsuomalaisen identiteetin rakentajana ja ylläpitäjänä, kirkko- ja koululaitoksen rinnalla.

Inkeriläislehdet levittivät lukijakunnalleen tietoa, aatteita ja aloitteita. Samalla niistä tuli sivistyneistön poliittisia taistelukenttiä: »Inkerin» ympärille ryhmittyi papistoa lähellä olleet maltilliset piirit, kun taas »Nevan» radikaalimpi kannattajakunta koostui pitkälti kansakoulunopettajista, oman Kolppanan opettajaseminaarin kasvateista. Molemmat lehdet lakkautettiin pian lokakuun vallankumouksen jälkeen, vuosien 1917–18 taitteessa.

Tutkimuksessani on selvitetty, millaisia kansallisia pyrkimyksiä inkeriläissivistyneistön parissa esiintyi vuosien 1905–08 ja 1917 murroksissa ja millainen suhde inkeriläislehdillä oli näihin pyrkimyksiin ja niiden toteuttamiseen. Tutkimus osoittaa, että erillisestä inkeriläisten kansallisesta liikkeestä puhuminen on perusteltua, vaikka sitä on kirjallisuudessa kainosteltu. Erityisen perusteltua inkeriläisyysliikkeestä puhuminen on vuoden 1917 kohdalla, kun liike sai selkeän johto-organisaation, ja sen tavoitteet laajenivat puhtaista kulttuuripyrkimyksistä myös hallinnollisiin tavoitteisiin. Huomionarvoista on myös se, että liikkeen toiminta ei jäänyt pelkkään tavoitteenasetteluun, vaan se myös ajoi läpi useita kansallisesti merkittäviä uudistuksia.

Kansallisen kasvun vuodet 1905–08

Ensimmäinen, vuosien 1905–08 poliittinen murros oli epäonnisen Japanin sodan seurausta. Venäjän keisarillinen hallinto joutui suurten tappioiden ja yleisen tyytymättömyyden painamana hetkeksi höllentämään itsevaltaista otettaan, ja tämä vapaus antoi myös Venäjän vähemmistökansoille hetkellistä helpotusta valtakunnallistamispolitiikan paineesta. Inkeriläislehdissä tämä ilmeni yleisenä sananvapauden lisääntymisenä: inkeriläissivistyneistö vaati erityisesti suomenkielisen kouluopetuksen aseman parantamista.

Marraskuussa 1905 ensimmäisen kerran kokoontunut inkeriläisten yleinen kansalaiskokous vaati ponsilauselmissaan oppilaiden äidinkieltä opetuskieleksi kaikissa Inkerinmaan kansakouluissa sekä hallinnollisia uudistuksia Suomen mallin pohjalta. Pohjois-Inkerissä, Pietarin piirikunnassa, venäläistyttämisjärjestelmä oli ollut kaikkein voimakkain, ja siellä kansalaiskokous uhkasi yleisellä koululakolla, ellei tilanne ala parantua.

Myös Kolppanan opettajaseminaaria pyrittiin uudistamaan, ja sitä varten inkeriläissivistyneistö asetti keskuudestaan erityisen komitean, joka jätti raporttinsa toukokuussa 1906. Venäjän luterilaisen kirkon apukassan taloudellisen tuen varassa eläneen seminaarin uudistaminen ei kuitenkaan onnistunut. Lehtitietojen valossa näyttää ilmeiseltä, että seminaarin uudistaminen kaatui inkeriläisen sivistyneistön sisäiseen kiistelyyn. Seminaarin kirkollinen johtokunta vastusti uudistuskomitean enemmistön »radikaaleja» ajatuksia, lähinnä maallikkojäsenten ottamista seminaarin johtokuntaan.

Pyrkimykset kansakoulujen suomalaistamiseksi kaatuivat puolestaan yhteiskunnallisen taantumuksen nousuun: keisarivalta alkoi jälleen vahvistaa otettaan vuosien 1907–08 aikana. Vuonna 1908 annettu laki yhtenäisestä kansanopetuksesta oli vankin todistus siitä, että valtakunnallistamispolitiikka oli jälleen voimissaan. Muutos näkyi myös inkeriläislehtien kirjoittelun laimenemisena, sensuuri ja varovaisuus palasivat palstoille.

Inkeriläissivistyneistö ehti kuitenkin saavuttaa vuosien 1905–08 murroksessa paljon: ensimmäinen kansalaiskokous toteutui, Pietarin suomalainen yhteiskoulu syntyi ja inkeriläiset saivat vuonna 1907 jopa oman edustajan duumaan taitavan vaalitaktikoinnin tuloksena. Sivistyneistö sitoi yhdistyksiensä kautta monenlaisia siteitä Suomeen, ja lehtikirjoittelu osoitti, että jo tuolloin tunnettiin suurta mielenkiintoa myös heimokansojen (Virossa, Vienassa, Aunuksessa, Tverissä ym.) asioihin.

Eheytymisen, organisoitumisen ja toiminnan vuosi 1917

Vuosisadan alun inkeriläissivistyneistö jakautui selkeästi kahteen poliittiseen leiriin »opettajiin» ja »pappeihin». Tärkein vedenjakaja oli suhde sosialismiin. Sittemmin näitä leirejä alettiin kutsua lehtiensä mukaan »nevalaisiksi» ja »inkeriläisiksi». Vuoden 1917 aikana tapahtui selvää kansallista eheytymistä. Tämä uusi yhteisymmärrys syntyi palvelemaan maaliskuun vallankumouksen jälkeen kasvaneita kansallisia toimintamahdollisuuksia, ja sitä ruokki myös molempia tahoja yhdistänyt bolshevismin vastaisuus.

»Inkerin» ja »Nevan» keskinäinen sovintohenkisyys kasvoi täyteen mittaansa syksyllä 1917, perustuslakia säätävän kansalliskokouksen vaalien yhteydessä. Pappispuolueen äänenkannattaja Inkeri kehotti tuolloin mm. äänestämään inkerinsuomalaisten sosialistien (menshevikkejä ja sosialistivallankumouksellisia) omaa listaa kansallisen yhtenäisyyden nimissä.

Vuosi 1917 oli myös todellista kansallisen toiminnan aikaa. Kaiken toiminnan edellytys oli se, että inkeriläissivistyneistö muodosti tiiviin kansallisen organisaation. Heti maaliskuun vallankumouksen jälkeen kokoontunut yleisinkeriläinen edustaja-

kokous asetti ylimmäksi kansalliseksi päätöksentekoelimeksi 27-miehisen Inkeriläisten keskuskomitean, jonka johtoon tuli toimittaja-vaikuttaja Kaapre Tynni. Keskuskomitean alaisuuteen perustettiin samalla joukko valiokuntia. Kansalaiskokouksen kutsui koolle valistusseura »Soihtu». Keväällä 1917 Soihdun alaisuuteen liittyi tuolloin perustettu Inkerin Nuorisoliitto, joka pyrki kokoamaan siipiensä suojaan eri puolille Inkerinmaata perustetut nuorisoseurat.

Merkittävin ero vuosien 1905–08 murrokseen oli siinä, että vuonna 1917 inkeriläissivistyneistön keskuudessa esiintyi kulttuuripyrkimysten ohella itsehallinnollisia pyrkimyksiä. Näiden pyrkimysten tuloksena vuoden 1917 aikana syntyi joitakin inkeriläisten »omia» kansallisia hallintoyksiköitä osana yleistä paikallishallinnon (eli semstvohallinnon) uudistusta. Ensinnäkin kuntarajojen muutoksilla Inkerinmaalle saatiin synnytetyksi joitakin uusia suomalaisenemmistöisiä kuntia.

Merkittävämpää oli kuitenkin se, että Pietarin kuvernementin semstvon alaisuuteen perustettiin erityinen Inkerin valistusasiain osasto, jonka johtajaksi valittiin »Neva»-lehteen kirjoittanut Jalmari Parkkinen. Inkerin valistusasiain osaston syntymisen mahdollisti se, että inkeriläissivistyneistö oli hankkiutunut lääninsemstvossa varsin hyviin asemiin; Kaapre Tynni oli jopa yleisen kokouksen puheenjohtaja.

Inkerin valistusasiain osasto onnistui vuoden 1917 aikana suomalaistamaan huomattavasti inkeriläisalueiden kansakoulujen opettajistoa. Uusien suomalaisopettajien tarve oli yhtäkkiä niin suuri, että heitä piti valmistaa kesällä 1917 erityisillä pikakursseilla Pietarissa. Paitsi opettajistoa, myös Inkerinmaan koulujen opetussuunnitelmia ja hallintoa alettiin vuonna 1917 uudistaa Suomen mallin mukaiseksi, ja opettajaseminaarin uudistus ja laajennus saatiin sekin nyt toteutetuksi. Mutta toki vain hetkeksi: lokakuun vallankumous pyöräytti koko Venäjän historian uusille raiteille tunnetuin seurauksin.

Lehtien valossa näyttää siltä, että inkeriläisten kansallisten pyrkimysten ajamisesta oli vuonna 1917 tullut hyvin pitkälti »Nevan» ja sitä lähellä olleen »opettajapuolueen» tehtävä. »Neva» piti kansallisia kysymyksiä palstoillaan hyvin esillä, ja sen toimittajat olivat miehittäneet kansallisen organisaation tärkeimmät paikat. Tämän vuoksi se kirjallisuudessa usein esiintyvä käsitys, että »Neva» oli kansallisesti »Inkeriä» laimeampi ei enää vuoden 1917 kohdalla pidä paikkaansa. Näyttää myös siltä, että inkeriläisyysliikkeen toiminta oli varsin aktiivista jo vuonna 1917, mutta on oleellista havaita, että Inkerin sivistyneistö ei tuolloin vielä tähdännyt minkäänlaiseen valtiolliseen separatismiin. Sen aika tuli vasta lokakuun vallankumouksen ja Suomen itsenäistymisen jälkeen.

Janne Yläjoki
sähköposti: janylaj@cc.jyu.fi

Janne Yläjoki: Inkeriläislehdistö kansallisessa rakennustyössä. Inkeriläisen tietoisuuden kasvatuspyrkimyksiä vuosien 1905–08 ja 1917 murroksissa. Journalistiikan pro gradu -työ ja Suomen historian sivulaudatur-työ Jyväskylän yliopistossa, 138 s.

Kilvan kalevalamittaa

»Näin laulo Larin Paraske
lettiniska liehuttelj:
lintu laulo, lehto liekku
soi metsä, kaiku korpi
käki kukku, maa kumaji
heläjeli hiekkaranta
miun vaivasen vastahain
kohtahain kovaosasen.»

Kalevalainen lauluperinne elää

Ei sellaista ole missään muualla maailmassa. Vain hullut suomalaiset ryhtyvät laulamaan kilpaa kalevalamitalla, ilman säestystä, tuhatvuotisella tyylillä. Kalevala MM-99 juhlakilpailut järjestettiin Tapiolassa, kuinkas muuten, ja lisäksi Louhisalissa. Kuulostaa niin kalevalaiselta, että ei uskoisi Espoossa oltavankaan.

Inkeriläisten olisi luullut olevan runsaammin läsnä, kilpailemassa ja kuulemassa. Onhan Inkerillä yksinoikeus kaikkein kuuluisimpaan runonlaulajaan, Lempaalan pitäjän Mäkienkylän Miskylässä syntyneeseen **Larin Paraskeen**.

Paraskevan lapsuudesta ja nuoruudesta tiedetään vain vähän. Paimenessa hän kulki jo 10-vuotiaana ja muisti jo silloin enemmän lauluja ulkoa kuin ikätoverinsa. Muistin jättiläiseksihän häntä jälkipolvet nimittävät. Pieni paimentyttö järjesti tovereilleen kilpailuja. Vuoronperään kukin nousi kannon päähän ja lauloi. Paraskeva voitti pian kaikki, niin paljon hän osasi lauluja. Näin kerrotaan **Senni Timosen** kirjassa Näin lauloi Larin Paraske (SKS 1982).

Kalevalamitta tutuksi

Vienan Karjalan Ystävät ry on julkaissut teoksen nimeltä Runorumpu. Yhdistystä johtaa valokuvaaja **Petri Niikko**, joka on viiden vuoden ajan tehnyt työtä sen hyväksi, että kalevalainen lauluperinne viriäisi uudestaan. Hän on pitänyt kursseja eri puolilla maata ja Ruotsissakin. Kursseilla on pyritty osoittamaan, että nelipolvinen trokee, Kalevalan runomitta, soveltuu myös tämän päivän asioista ja ilmiöistä kertomiseen. Runorummussa on näillä kursseilla syntyneitä runoja joka lähtöön, esim. tekstiksi puhelinvastaajaan. Siitä valitsivat laulettavakseen

Ella Pöllänen Ruotsista osaa ottaa yleisönsä.

Lapset osaavat sekä kirjoittaa että esittää kalevalaista runoa. »Käntsy on tehty kaarnasesta.»

runoja useat kilpailijat vuosituhannen viimeisissä mestaruuskilpailuissakin. Tyylilajit vaihtelivat hullunkurisesta haudanvakavaan, iloittelusta itkuvirteen. Kyynel nousi kuulijan silmään, joko liikutuksesta tai naurusta.

Runorummun ryöstöstä lauloivat Anders och Eila Ruotsista ja jopa ruotsiksi. **Eila Pöllänen** lauloi myöhemmin myös yksin, itkuvirren kuolleelle veljelleen. Kysyin, ovatko hänen sukujuurensa Inkerissä, kun laulussa tuntui paraskelaisia vaikutteita, mutta näin ei ollut. Ingria-lehteä hän kuitenkin sanoi lukevansa ja tuntevansa inkeriläisiä, mm. naapurinsa **Roland Pöntisen!** Eila Pöllänen on taitava muusikko, joka lähestyy yleisöään ihanalla tavalla, sanoivat tuomarit esityksestä. Inkeriläisellä kansansävelmällä lauloi taas **Jaana Tikkala** hyvin, hyvin koskettavasti runon Nuku pieni poikueni. Suruvirsi hiljensi salin täysin.

Kullervon Kosto -niminen yhtye, aikaisemmista kilpailuista tuttu, esitti kolmen naisen voimalla solumuovista tehdyissä iltapuvuissaan **Veera** ja **Roosa Voiman** sovituksia nimeltä Suon navoilla ja Painajainen. He muodostivat polyfonisen trion, jollaista harvoin kuulee, ja ansaitsivat kunniamaininnan.

Helsinkiläinen Hännänhuiput on **Anja Hinkkasen** ohjaama lapsiryhmä. Sen esityksessä oli reipasta menoa ja huumoria. Siinä Väinämöisellä oli tietenkin kännykkä ja lumilauta.

Ufot ja lehmät kohtaavat, kun lapset ovat asialla, eikä kalevalamitta tuota rajoituksia.

Teksti olikin 10-vuotiaan **Paula Ruokosen** tekemä.

Vakavassa tyylilajissa esiintyi **Urpo Nuorva** itse sepittämällään tekstillä Talvisodan kronikka – sataviisi suomalaista säettä. Saatiin kuulla, kuinka "...silloin Moskova molotti, huusi pitkin piipun vartta.../ säikähtivät suomalaiset, pakisi jo Paasikivi..."

Shamaanit ja mestarit

Vuosituhannen shamaaniksi yleisön valinnalla tuli Espoosta kotoisin oleva, aikaisemminkin suuren suosion saanut **Senja Mäkinen**, joka osaa kertoa oman elämänsä sattumuksista verrattoman luontevasti kalevalamitalla. Nytkin oli lumisena talvena mummon portinedusta tukittu korkealla kinoksella ja mummo taloonsa pyrkiessään pyllähteli siellä hassusti runossa Vuosituhannen viimeinen laskiainen. Mäkinen on näissä kisoissa valittu maailmanmestariksi vuonna 1997.

Taito Hoffren on lukijoillemme tuttu jo muutaman vuoden takaa.

Vuosituhannen shamaanin tittelin voitti Karjalan Tasavallasta kotoisin oleva V.P. Pisto Joensuusta

Tuomaristo, johon kuuluivat professori **Lauri Harvilahti**, lehtori **Anna Kaisa Liedes** ja folkloristi **Mikko Europaeus**, antoi kunniaa eli Vuosituhannen Runomestarin arvonimen **Taito Hoffrenille**, jonka Iso Tammi -esityksessä kalevalaiset painotukset olivat upeasti kohdallaan. Myös Hoffren on palkittu aikaisemminkin, niin kuin kerroimme Inkeriläisten viestissä vuonna 1995.

Teksti ja kuvat Marja Mustakallio

Inkeri-liiton syyskokous

Suomen Inkeri-liiton virallinen syyskokous pidettiin sunnuntaina 7.11. kello 14 Karjalatalolla Inkerikodissa. Paikalla oli sali täynnä eri jäsenyhdistysten virallisia edustajia sekä muuta kokousväkeä.

Paineita henkilövaihdoksiin liiton johdossa oli tavallista runsaammin. Itse puheenjohtaja Keijo Korkka pyristeli uudelleenvalintaansa vastaan, mutta lupasi lopulta jatkaa, kun häneltä sitä kovasti pyydettiin. Useat kokousedustajat korostivat Korkan sopivuutta tehtävään eri tahoja yhdistävänä ja ristiriitoja sovittelevana persoonana.

Johtokunnan erovuoroisista jäsenistä lehtemme päätoimittaja Markku Pyysiäinen sai myös pyytämänsä eron, mutta hän vastaa kuitenkin edelleen liiton äänenkannattajan Inkeriläisten viestin toimittamisesta. Pyysiäistä seuraa johtokunnassa Toivo Flink.

Pitkään liiton rahastonhoitajana toiminut Anneli Korkkinen halusi jo siirtää nämä tehtävät nuoremmilleen ja saikin ansaitsemansa eron, joskin vielä jatkaa syksyyn. Hänen tilalleen johtokuntaan valittiin Alisa Majava.

Syyskuussa eroilmoituksensa jättäneen Yrjö Korkkisen tilalle jäljelläolevaksi toimikaudeksi valittiin Viktor Hyyrönen, joka on valittu vastikään Korkkisen seuraajaksi Helsingin Seudun Inkeri-seuran puheenjohtajan tehtävään. Vielä valittiin Toini Pöllänen jatkamaan tänä vuonna kuolleen Soili Urosen jälkeen johtokunnassa.

Varsinaisista jäsenistä sentään joku jatkaakin, nimittäin Viljo Suomalainen Raumalta. Varajäsenistä Pirkko Huurto suostui reilusti uudelleenvalittavaksi. Entisistä jäsenistä jatkavat varsinaisina Anne Tuohimäki, Aili Jukarainen, Maria Lahti ja Paavo Pesonen sekä varajäseninä Annikki Kelo ja Toivo Tupin.

Helsingin Seudun Inkeri-seura on saanut uuden puheenjohtajan. Viktor Hyyrönen suunnittelee mm. vastaanottotuntia pääkaupunkiseudun inkeriläisille. Kerromme asiasta, kunhan ajankohta varmistuu.

Liittymis- ja jäsenmaksujen suuruudeksi määriteltiin seuraavaa: jäsenyhdistykset maksavat 10 mk jokaista maksanutta jäsentään kohti; liiton henkilöjäsenet maksavat 30 mk ja kannattavat jäsenet 100 mk.

Inkeriläisten viestin tilausmaksu säilytettiin ennallaan 150 markkaa Suomessa ja 220 kruunua Ruotsissa.

Talousarvio ja toimintasuunnitelma hyväksyttiin asianmukaisesti. Uudella vuosituhannella toimivat tilintarkastajina Toivo Iho ja Anneli Korkkinen, varalla Kerttu Susi ja Kerttu Hirvonen.

Teksti ja kuva Marja Mustakallio

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
27.2. klo 14 kevätkokous.
26.3. klo 14 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous.
16.4. klo 14 Inkerikuoron laulumatinea.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
14.2. kevätkokous,13.3., 10.4., 8.5. ja 12.6.
8.–9.7. Inkeriläisten kesäjuhlat.
14.8. Kahvisaari.
11.9., 9.10. syyskokous ja 13.11.
Joulukuussa pikkujoulumatka.
Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

20.02. Kevätkokous.
24.04. Pääsiäisjuhla.
11.06. Helluntaijuhla.
01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavan matkan:

Järvisaareen toukokuussa 2000.

Ilmoittautua voi jo nyt.

Lähtijöiden toivomuksia myös muista kohteista otetaan vastaan, samoin silmälaseja, villasukkia ja lääkkeitä viemisiksi.

Tarkemmin puh. 02-258 1621 Marja-Liisa tai 02-469 6846 Raili Pajula.

Katri Savolainen

o.s. **Savolainen**

s 3.3.1910 Hietamäki Inkeri
k 1.11.1999 Espoo Olari

Rakkaudella muistaen
lapset ja lapsenlapset perheineen

Armosta Jumalan
saat taivaan kunnian,
aarteesi kauniin,
perintösi ikuisen.

Seukkoseura

Seukkoseuran tilaisuudet
10.2. klo 13, 9.3. klo 13, 6.4. klo 13.
Tervetuloa!
Puh.joht. Aili Jukaraisen puh. 09-242 3741.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
3/2000	11.02.2000	17.03.2000
4/2000	10.03.2000	14.04.2000
5/2000	11.04.2000	19.05.2000
6–7/2000	03.05.2000	09.06.2000
8/2000	30.06.2000	18.08.2000

Levitä Inkeri-tietoa tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 3
Maaliskuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Helmikuussa 80 vuotta täyttäneen kirjailija Jaan Krossin uusinta romaania Palkallaaniento esitellään sivulla 4. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Henkinen johtaja

Alkuvuoden keskeinen julkinen puheenaihe Suomessa olivat presidentin vaalit. Muuttunut perustuslaki vähensi presidentin valtaoikeuksia poliittisena ja myös ulkopoliittisena johtajana. Uuden lainsäädännön pyrkimys on tehdä presidentistä enemmän kansan henkinen johtaja ja kansakunnan yhtenäisyyden suojelija kuin todellinen hallitsija. Nimitysvallan myötä presidentti kuitenkin edelleen vaikuttaa myös suomalaiseen sisäpolitiikkaan ja johtaa yhdessä pääministerin kanssa ulkopolitiikkaa. Presidenttiys on Suomessa edelleen uudesta perustuslaista huolimatta enemmän kuin pelkkä edustusinstituutio.

Henkisistä johtajista on nykyaikana kysyntää. Monet presidenttiehdokkaista ilmoittivat pitkän vaalikampanjan aikana valmiutensa tulla kansakunnan henkisiksi johtajiksi ja suunnannäyttäjiksi. Ongelma on vain siinä, että henkisen johtajan paikkaa ei yleensä haeta. Siihen joko noustaan tai suorastaan joudutaan. Joskus näillä johtajilla saattaa olla muodollistakin valtaa, mutta toisaalta vallassa oleminen saattaa tehdä johtajan myös täysin kykenemättömäksi näkemään, mikä on kansakunnan henkinen tila ja missä liikkuvat ihmisten elämää kannattelevat ja uudistavat voimat.

Kärjistetään hieman suuntaan, josta inkeriläisillä on kokemuksia: Oliko **Stalin** neuvostokansojen henkinen johtaja? Oliko **Brezhnev** sitä omana aikanaan? Tai katsotaan toiseen suuntaan: kommunismin luhistumisen jälkeen Yhdysvallat on maailman ainoa suurvalta, mutta onko **Bill Clinton** ollut läntisen maailman henkinen johtaja. Todelliset henkiset johtajat ovat useimmiten olleet sittenkin toisinajattelijoita tai maanhiljaisia. Monet heistä ovat eläneet vainottuina ja myös kuolleet vailla kunniaa. Elämänsä aikana he ovat jääneet vaille julkisia mitaleita. Heidän arvonsa on ymmärretty usein vasta jälkeenpäin. Tosin poikkeuksiakin on. Etelä-Afrikan **Nelson Mandela** johti kannattajiaan ensin vankilasta ja sitten koko kansakuntaa presidentin hallintorakennuksesta; hänen arvonsa kansakunnan henkisenä johtajana on säilynyt myös virasta luopumisen jälkeen.

Ketkä olivat inkeriläisten henkisiä johtajia neuvostoaikojen vaikeina vuosina? Mainitsen esimerkkinä kaksi nimeä: **Aatami Kuortti** ja **Maria Kajava**. Muodollista valtaa heillä ei juurikaan ollut, Marialla ei oikeastaan lainkaan. Mutta silti heitä kuunneltiin.

Kansakunnat tarvitsevat henkisiä johtajia, ja sellaiseen asemaan voi nousta kuka tahansa, myös presidentti. Eri asia on, voiko tällaisessa modernin jälkeisessä yhteiskunnassa enää kukaan saavuttaa kaikkien tunnustaman henkisen johtajan asemaa. Joka tapauksessa vaaleilla demokraattisesti valittu Suomen tasavallan uusi presidentti tarvitsee tehtävässään koko kansan tukea ja esirukousta. »Oi Herra, korkein valtiaamme, kansaamme kaitse, armahda. Hengelläs siunaa päämies maamme ja esivaltaa johdata. Suo vallankäyttöön viisautta ja vastuun mieltä, rakkautta.» (Virsikirja 579:1)

Markku Pyysiäinen

Taikuri Tallinnasta

Onnentoivotuksia 80-vuotiaalle Jaan Krossille!

Viron tunnetuin kirjailija **Jaan Kross** täytti helmikuussa 80 vuotta. Häntä juhlittiin kaikilla niillä tavoilla, joita suosittu ja rakastettu kirjailija, monivuotinen Nobel-palkintoehdokas ja jatkuvassa luomisvireessä työskentelevä mestari ansaitsee.

Viime syksynä ilmestyi suomeksi hänen romaaninsa *Paikallaanlento* (WSOY). Sen on suomentanut **Jouko Vanhanen**, mutta kolme erikoislaatuista, kielellä leikittelevää runoa on viron kielestä taitavasti kääntänyt lehtemme lukijoiden hyvin tuntema **Pirkko Huurto**, Inkeriläisten viestin entinen päätoimittaja ja toimitussihteeri.

Paikallaanlento on erinomaisen suositeltava luettavaksi jokaiselle, jota Viron 1900-luvun historia kiinnostaa. Sitä ovat kriitikot sanoneet Krossin parhaaksi teokseksi. Se on paljon sanottu, kun kaikki aikaisemmatkin ovat niin hyviä, suorastaan mestarillisia. »Taso ei ota laskeakseen», sanovat arvostelijat. Pirkko Huurron mielestä teos on vaikea niille, jotka eivät tunne Viron historiaa. Moni inkeriläinen on kuitenkin kokenut juuri samantapaisia kohtaloita, joista siinä puhutaan.

Kuinka säilyä itsenä?

Krossin romaanin nimi on viroksi *Paigallend* ja sen alaotsikko *Ullo Paerandin romaani*. Teoksen julkistamistilaisuudessa Tuglas-seurassa Helsingissä Krossilta kysyttiin, mitä nimi tarkoittaa. Hän selitti, että se on lintutieteilijöiden käyttämä termi siitä, kun lintu noustuaan ilmavirrassa ylös jää hiljaa lekuttelemaan siivillään. Teoksen suomentaja Jouko Vanhanen ei kuitenkaan halunnut käyttää romaanin nimenä termiä *lekutus*, koska se olisi kuulostanut suomeksi hivenen naurettavalta. »Kirjassani on kysymys siitä, kuinka säilyä itsenä», sanoi Jaan Kross.

Kirjailijalta kysyttiin myös, onko teoksen päähenkilöllä historiallinen esikuva. Kirjassahan kuvataan, että kertoja saa Ullolta ruutuvihollisen muistiinpanoja, joihin romaani pohjaa ja joita kertoja omilla muistoillaan täydentää. Tämä on Krossin lukijoille tuttu tekniikka. Kaikissa historiallisissa romaaneissaan hän sekoittaa fiktiota ja faktaa. Tosiasia-aineisto sekoittuu sepitettyyn tavalla, jonka ansiosta henkilöiden sisäinen kokemusmaailma tulee monipuolisesti ja syvällisesti kuvatuksi. Historia avautuu yksityishenkilön kautta. Krossin tekniikka on kutkuttavan houkutteleva. Mitähän tällä kertaa? Minkälainen dokumentti on nyt muka löydetty yllättäen jostain kätköstä?

Kirkkain silmin Jaan Kross väitti todella tunteneensa Ullo Paerandin. »Hänet nähdään jopa eräässä televisiofilmissä, juuri kun hän kulkee oven ohi. Tein muistiinpanoja Ullon kertoman mukaan ja hän ehti ennen kuolemaansa jopa tarkistaa ne. Muistiinpanot ovat olleet pöydälläni vuodesta -90 lähtien, ja niistä tämä teos syntyi.»

Lukijat odottavat joka vuosi hartaasti, että Jaan Kross saisi Nobelin kirjallisuuspalkinnon.

Uusimman suomennetun romaanin julkistamistilaisuudessa Jaan Krossia haastatteli Fil.lis. Henni Ilomäki Suomalaisen Kirjallisuuden Seurasta.

Teoksessa on muitakin selvästi tekaistuja henkilöitä, jotka kätkeytyvät sisäkkäisiin, aivan hulluihinkin kertomuksiin. »Onko tämä jonkinlaista peliä lukijan kanssa, ja mitkä ovat sen pelin säännöt?» kysyttiin. »Onko sellaisia sääntöjä?» kysyi puolestaan Kross. Eihän niitä ole silloin, kun kirjailija kertoo uskomattomimpiakin asioita niin, että lukija haluaa uskoa ne. Se on tasokkaan kaunokirjallisuuden ainoita sääntöjä.

Tärkeä kirjailija

Jouduin »koukkuun» Jaan Krossin kirjojen maailmaan jo vuonna 1982, kun niitä alettiin suomentaa. Neuvostoajalla ne hakivat aiheensa kauempaa historiasta, mutta aina niissä oli yhtymäkohtia Viron nykyhistoriaan, jopa *Keisarin hullussa*, joka kuvaa Aleksanteri I:n aikaa. *Pietarin tiellä* taas kuvaa Rakveren kaupungin oikeustaistelua ja *Professori Martensin lähtö* vuosisatamme alun virolaista valtiomiestä. Kun Viro itsenäistyi, alkoivat Krossin teokset kuvata hänen omia kokemuksiaan ajalta jälkeen vuoden 1946, jolloin hänet pidätettiin ja hän joutui kahdeksaksi vuodeksi työleirille karkotukseen. *Syvyydestä*-romaani käsittelee kaikkein arimpia aiheita, Stalinin terrorin jälkeistä aikaa Virossa. Siinä Kross sekoittaa omat kokemuksensa mitä dramaattisimpaan juonenkuljetukseen. Myös novellikokoelmassa *Silmien avaamisen päivä* on kerrottu tapauksista, joiden kaltaisista inkeriläisillä on varmaan paljon omakohtaisia kokemuksia.

Hartaana Jaan Krossin ihailijana haluan tässä yhtyä hänen onnittelijoihinsa vironkielisellä sanalla »lugupidamisega» eli kunnioittavasti. Sen sanan olen oppinut mestarilta itseltään omistuskirjoituksesta, jonka sain hänen teokseensa vuonna 1982. Säilytän sitä aarteenani.

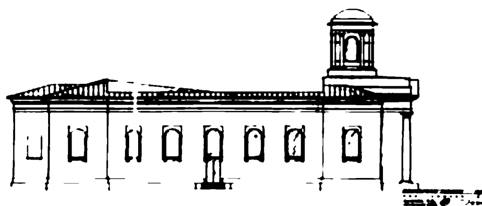
Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

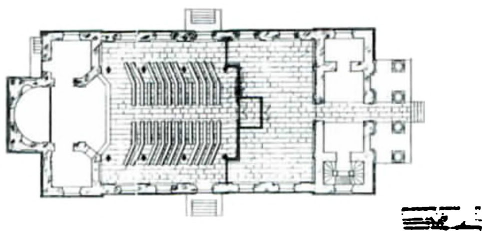
Skuoritsan kirkko

Käydessäni Skuoritsan kirkon raunioilla juhannuksena 1999 sain kuulla perusteellisen selonteon raunioiden ja kirkon tulevaisuudesta Rautalammelta kotoisin olevalta Taisto Matilaiselta. Hän kuuluu työryhmään, jonka Rautalammen seurakunta on muodostanut restauroidakseen rauniot ja rakentaakseen uuden kirkon raunioiden sisäpuolelle. Juuri niin! He aikovat rakentaa uuden kirkon olemassaolevien raunioiden sisäpuolelle. Matilainen selvitti tulevaisuuden suunnitelmia rakennusteknisten piirustusten avulla.

Rauniot on luokiteltu rakennusmuistomerkiksi. Sen tähden ensi askel oli päästä venäläisten viranomaisten kanssa yhteisymmärrykseen tulevaisuuden suunnitelmista. Kaikki luvat on nyt saatu. Ensin aiotaan kaivaa pois 40–50 cm maata muurien sisäpuolelta. Olemassaolevien muurien alle aiotaan asettaa putket lattialämmitystä varten sekä sadeveden poistoputket. Sitten kaivuukohdat täytetään sepelillä ja hiekalla, ja hiekan päälle laitetaan lattia kivilaatoista. Seuraava askel on pystyttää rakennustelineet sekä nykyisten muurien sisä- että ulkopuolelle ja vahvistaa nämä niin, että ne säilyvät tulevaisuudessa. Tähän asti myös rahoitus työtä varten on järjestynyt. Jäljelle jää itse uuden kirkon rakentaminen muurien sisäpuolelle sekä sen rahoittaminen.

Uusi kirkko ei tule täyttämään koko tilaa. Tultaessa sisään vanhan pääsisäänkäynnin kautta yksi kolmasosa vanhasta kirkosta jää avoimeksi aulaksi, jossa on kivilaatat lattiana ja taivas kattona. Vanhan kirkon sisään rakennetaan uudet väliseinät. Katto ja kattopilarit saavat levätä kahdeksan pystytettävän pilarin päällä. Seinissä olevien ikkunoiden lisäksi myös kattoikkunat laidoilla päästävät valoa sisään. Kuori restauroidaan siten, että se säilyttää alkuperäisen ulkonäkönsä niin pitkälle kuin mahdollista. Rakennusmateriaalina uudessa rakennuksessa on puu, ja katto päällystetään pellillä. Myös muurit peitetään pellillä ylhäältä sään vaihteluiden suojaksi. Uudesta kirkosta tulee yhtä korkea kuin nykyiset muurit. Välimatkan päästä kokonaisuus näyttää rauniol-

Armas ja Gun Paakkonen Skuoritsan raunio-kirkon edessä.

ta, mutta sisältä löytyy moderni, valoisa puukirkko.

Työtä johdetaan Suomesta, mutta työvoima muodostuu enimmäkseen seudun väestä. Nämä saavat siten erinomaisia käytännön oppitunteja suomalaisesta rakennustekniikasta.

Jos rahoitus voidaan järjestää, on laskettu, että uusi kirkko voidaan vihkiä käyttöön 4–5 vuodessa.

Vetoomus kaikille Skuoritsan seurakuntalaisille ja näiden jälkeläisille sekä kaikille Skuoritsan kirkon ystäville! Rahoittakaamme yhdessä osa kirkosta. Ehkä voimme kustantaa jonkin hankinnan uuteen kirkkoon. Tuntuisipa hyvältä voida vierailla kirkossa ja sanoa itselleen olleensa mukana ja kustantaneensa juuri tämän osan kirkosta. Jos minulla on teidän luottamuksenne, tarjoudun keräämään rahalahjoitukset. Tulen antamaan julkisen selvityksen kerätyistä varoista ja siitä, kuinka ne on käytetty. Luovutan oman postisiirtotilini 626047-5 tätä tarkoitusta varten. Osoita avustuksesi sinne. Kiitos etukäteen.

Armas Paakkonen,
Tingsgatan 35, 504 45 Borås,
puh. ja fax 033-101850
(Käännös: Jaana Pyysiäinen)

Inkeriläisten sivistyssäätiön apurahat

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus on 20.12.1999 pitämässään kokouksessa jakanut seuraavat apurahat:

Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:lle 5 000,– mk matrikkelin valmistamista varten,
Julia Hyyrőselle 3 000,– mk tutkielman valmistamista varten ja
Julia Mustoselle 5 000,– mk opintoja varten.

Inkeriläisten viesti onnittelee apurahan saajia.

Inkerin kirkko kansallisuuden ylläpitäjänä 1990-luvulla

Kierrellessäni Inkerin kirkon seurakunnissa olen yhä uudelleen kuullut seuraavan lausahduksen eri versioita: »Joka tahtoo tulla seurakuntaan, oppikoon suomen kielen.» Väitöskirjaa varten tekemissäni haastatteluissa ja keskusteluissa seurakuntalaisten kanssa toistuivat yhä uudelleen sanat *suomen kieli* ja *venäjän kieli*, *suomen kirkko* ja *»vennäin» kirkko*. Niiden välistä suhdetta kuvasi lausahdus: »Mie ole sitä mieltä että jott mie en... ei olis venäjänkieltä. Olis erikseen sitte.» Mistä tässä oikein on kyse?

Otan toisen näkökulman: Vuosi 1988 oli Inkerin kirkolle käänteen tekevä. Kolmessa vuodessa rekisteröitiin 16 uutta suomalaista luterilaista seurakuntaa Venäjälle. Vuonna 1998 Inkerin kirkkoon kuului seurakuntia eri puolilta Venäjää jo 45. Jäseniä kirkossa lienee ollut noin 15 000. Vuoden 1992 alussa Inkerin evankelis-luterilainen kirkko itsenäistyi. Käytän siitä nimitystä *Inkerin kirkko*.

Itsenäistyvän kirkon kirkkojärjestyksen perusteluissa vuodelta 1992 on todettu, että Inkerin kirkon ja sen kirkkojärjestyksen johtava tavoite oli »Inkerin kirkon jälleenrakentaminen luovalla tavalla». Samalla todettiin »kielellisen ja kansallisen vähemmistön olevan liikkeellä». Näin kirkkojärjestyksessä sitouduttiin vahvasti suomalaisen ja suomenkielisen kansallisen ryhmän kirkoksi.

Miksi Inkerin rovastikunta itsenäistyi omaksi kirkokseen? Miksi se ei yhdessä saksalaisen kirkon kanssa jälleenrakentanut vuosisadan vaihteen mallin mukaista Venäjän evankelisluterilaista kirkkoa? Eikö siis riitä, että luterilainen kirkko on vain Venäjän luterilainen kirkko, siis uskonnollinen yhteisö? Onko siis Inkerin kirkko uskonnollinen vai kansallinen yhteisö vai niitä molempia?

Väitöskirjassani inkerinsuomalaisten uskonnollisuutta arvioitiin toisaalta jäsenkortiston tietoja tarkastelemalla ja toisaalta rippikoululaisille tehdyn kyselyn perusteella. Käytettävissä olleiden tietojen perusteella rippikoululaisten ja ilmeisesti myös seurakuntalaisten uskonnollisuus oli huomattavan korkea. Osallistuminen jumalanpalveluksiin, rukoileminen ja Raamatun tai hartauskirjojen lukeminen oli merkittävästi yleisempää kuin esimerkiksi suomensuomalaisten tai venäläisten keskuudessa yleensä. Inkerinsuomalaiset olivat syvästi uskonnollisia ja heillä oli luja, kokemukseen perustuva luottamus Jumalaan.

Inkerin kirkko oli siten kaikkien käytettävissä olleiden mittareiden perusteella jäsenilleen uskonnollinen yhteisö, jossa he nyt vuosikymmenien tauon jälkeen voivat taas julkisesti harjoittaa sitä luterilaista uskontoaan, johon monet heistä jo lapsesta lähtien olivat kasvaneet.

Inkerin kirkossa kuitenkin myös kansallisuuskysymyksellä on tai on ainakin ollut suuri merkitys. Tarkastelen sitä neljästä näkökulmasta.

Kansallisuuskysymys historiallisesta näkökulmasta. Suuren Pohjan sodan jälkeen suomalais-luterilaisesta identiteetistä tuli inkerinsuomalaisille panssari venäläistymisen painetta vastaan. Merkittäviä enemmistöryhmästä erottavia tekijöitä inkeriläisille olivat varsinkin kieli, kansalliset tavat ja luterilainen usko. Inkerinsuomalaisten kansallisella identiteetillä oli varsin positiivinen sisältö. He pitivät itseään valtaväestöä parempina paremman lukutaitonsa ja kristillisen tietämyksensä perusteella. Luterilaisuus ja suomalaisuus liittyivät kansan mielissä jo 1600-luvulta alkaen erottamattomasti yhteen. Kirkko kaikkineen oli venäläisen valtaväestön keskuudessa eläville inkerinsuomalaisille ainoa suomenkielinen ja kansallinen yhdysside ja suomalaisen kulttuurin keskus.

Kolmekymmentäluvun kuluessa inkerinsuomalaisesta kansallisesta identiteetistä tuli häpeää ja kärsimyksiä tuottava. Sen seurauksena monet salasivat etnisen alkuperänsä. Suomalaisen kansallisen ryhmän olemassaolosta vaiettiin myös julkisuudessa Venäjällä aina vuoteen 1987 saakka, jolloin Petroskoissa julkaistiin Punalippu-lehden inkerinsuomalaisten kohtaloista kertova teemanumero. Vuotta myöhemmin alkoi kirkon nopea nousu.

Uskonto ja kirkko kulttuuria kannattelevana voimana. Inkerinsuomalaisten identiteetti eli käsitys itsestään oli tämän vuosisadan alkuun saakka varsin myönteinen. Inkeriläisten positiivisen identiteetin aineksina olivat lähinnä suhde työhön, suhde uskontoon ja suhde perinteisiin. Perinteillä tarkoitettiin tässä suomalaiskansallista elämäntapaa, suomen kieltä ja kansanperinnettä.

Suomen kieltä puhuttiin koulussa, kirkossa, kansallisen toiminnan piirissä ja suomalaisessa kyläyhteisössä. Vallanpitäjien toimenpiteet 1930-luvulla kohdistuivat juuri niihin: koulut venäläistettiin, kirkot suljettiin, kansallinen toiminta lakkautettiin ja Inkerinmaan asukkaat siirrettiin eri puolille Venäjää. Samaan aikaan kansallisuudesta tuli rasite. Vaikka kielen ja nimen voi ehkä vaihtaa, jäi passiin leima: kansanvihollinen.

Samaan aikaan koeteltiin myös muita identiteetin mielihyvää tuottavia tekijöitä. Työtä piti vaihtaa, kun maat otettiin kolhoosille. Itsenäisestä talonpojasta tuli – ei niin kovinkaan suopean isännän palkkatyöläinen. Samalla muuttui koko elämäntapa.

Luterilaisen kirkon toiminta lakkautettiin 1930-luvun loppuun mennessä. Toiminnan rajoittaminen koski kuitenkin kaikkia uskonnollisia yhteisöjä. Siksi se ei tuottanut häpeää vain yhdelle ryhmälle. Uskonnollista toimintaa ei myöskään häirinnästä huolimatta voitu kokonaan lopettaa. Uskonnonharjoittamiseen liittyivät luterilainen elämäntapa ja moraali, joiden avulla alas painettu kansa sai lohtua ja tunsi olevansa oma entinen itsensä. Näin luterilainen usko säilytti vaikeina aikoina voimansa positiivisen identiteetin rakentajana.

Suomalaisen identiteetin jälleenrakentaminen alkoi uskonnon kautta. Petroskoin kirkossa 1970-luvun alussa puhuttiin taas ensimmäisen kerran julkisesti suomea. Kirkossa suomen kieli elpyi. Seurakuntayhteisö ja kirkko olivat näkyvä merkki: olemme ole-

massa. Suomalaisten kansallinen ryhmä sai luvan olla olemassa. Kirkon virallinen rekisteröiminen ja julkinen suomenkielinen toiminta olivat merkki siitä, että myös viranomaiset tunnustivat suomalaisten kansallisen ryhmän olevan olemassa. Kirkko nosti jäsentensä itsetuntoa myös muilla tavoin. Uudet, ympäristöön verrattuna korkeatasoiset kirkkorakennukset antoivat juhlan tunnun. Siellä myös syntyi kontakteja suomensuomalaisiin. Monet inkerinsuomalaiset vierailivat Suomessa. Kontaktit elvyttivät suomalaisuutta ja (suomen)suomalaista kulttuuria. Kirkon, paluumuuton ja suomensuomalaisten kontaktien myötä suomalaisesta identiteetistä tuli taas positiivissävyinen ja haluttava.

Liittyminen kirkkoon liitti myös nuoret suomalaisten yhteisöön. Se auttoi tuntemaan vanhempien kansalliseen kulttuuriin kuuluvia piirteitä, jotka vähän aikaa sitten tuottivat häpeää ja kärsimystä. Nyt myös nuori voi ottaa ne omakseen. Näin uskonnosta tuli kulttuuria kannatteleva voima.

Kansallisuuskysymys jäsenistön ilmentämänä. Vanha Inkerin kirkko oli vain suomalaisten ja vain suomenkielisten kirkko. Toteutuiko tämä kirkkojärjestyksessä esitetty tavoite 1990-luvulla?

Vuonna 1996 suurin osa (79 %) Pyhän Marian seurakunnan ja oletettavasti myös koko kirkon jäsenistä oli kansallisuudeltaan suomalaisia. Venäläisiksi oli merkitty jäsenistä yksi viidestä (19 %), mutta heistäkin joka toisella oli suomalaisia sukujuuria. Puhtaasti venäläisiä jäsenistä oli vain yksi kymmenestä. Myöhemmin kirkkoon liittyneet jäsenet ovat yhä useammin venäläisiä.

Uusissa, eri puolille Venäjää syntyneissä seurakunnissa voi venäläisten osuus olla suuri. Esimerkkinä tästä on Joshkar-Olan vuonna 1993 rekisteröity seurakunta. Sen jäsenistä 83 % oli venäläisiä, joista monet olivat kuitenkin marilaista syntyperää. Useisiin muihin, eri kansallisuuksiin kuuluvia jäseniä oli yhteensä vähemmän kuin joka viides. Inkerinsuomalaisia oli jäsenistössä vain muutama, koska heitä asuu alueella vain vähän.

Jäsenkortistojen perusteella Inkerin kirkko syntyi suomalaisten kirkoksi. Aluksi siihen ei edes haluttu ottaa mukaan venäläisiä. Asenne kuitenkin muuttui melko nopeasti. Nyt kirkkoon kuuluu vanhan Inkerinmaan suomalaisten seurakuntien lisäksi puhtaasti venäjänkielisiä seurakuntia, saksalainen seurakunta sekä eri kansallisten ryhmien alueilla toimivia seurakuntia kuten seurakunnat marien, mordvalaisten ja komien alueilla.

Kansallisuuskysymys seurakuntalaisten, rippikoululaisten ja kirkon virallisissa asenteissa. Seurakuntalaisten suhtautuminen kansallisuuskysymykseen vaihteli jonkin verran. Asenteet olivat yleensä sitä jyrkempiä, mitä vanhemmista ihmisistä oli kyse. Asenteisiin vaikutti myös se, kuinka paljon inkerinsuomalaisia alueella asui.

Rippikoululaisten suhtautuminen venäläisiin ja venäjän kieleen kirkossa oli selvästi seurakuntalaisia myönteisempää. Nuoremmille haastatelluista rippikoululaisista kielikysymys oli lähinnä käytännöllisyyskysymys: venäjää tuli käyttää, koska suomea ei ymmärretty. Suomea kuitenkin haluttiin oppia. Rippikoululaisten myönteisempiä asenteita venäjän kieleen selittävät heidän ikä- ja kansallisuusjakaumansa: he olivat seurakuntalaisia

nuorempia ja yhä useampi oli kansallisuudeltaan venäläinen, vaikka neljällä viidestä vastaajasta oli suomalaisia sukujuuria. Yli puolet vastaajista piti itse äidinkielenään venäjää.

Kirkon perustehtävä on uskonnon harjoittaminen. Sen ohella sillä on myös muita vaikutuksia. Inkerinsuomalaisille kirkkoon tuleminen on ollut myös tapa toteuttaa omaa suomalaisuutta. Suomenkielinen toiminta kirkossa on elvyttänyt jo lähes unohtunutta suomen kieltä. Kirkko on koonnut hajallaan eläneet inkerinsuomalaiset yhteen. Siten se on tukenut yksityisten ihmisten suomalaista identiteettiä ja liittänyt heidät suomalaisten kansalliseen ryhmään. Näin kirkko on merkittävällä tavalla toiminut kansallisen ryhmän eheyttäjänä ja säilyttäjänä.

Kirkon suhtautumisessa kansallisuuskysymykseen on 1990-luvun kuluessa tapahtunut muutos. Kirkon suhde kieli- ja kansallisuuskysymykseen on muuttunut sitä mukaa, kun nuoremmat sukupolvet ovat alkaneet ottaa vastuuta seurakuntien toiminnasta. Sen myötä venäjänkielisen toiminnan osuus on lisääntynyt ja kirkkojärjestys on avartunut myös muiden kansallisuuksien suuntaan. Kirkon johtohenkilöt ovat ainakin vuoden 1996 alusta alkaen ottaneet julkisesti kantaa kirkon avautumiseksi kansallisten rajojen ulkopuolelle.

Kirkon avartuminen muiden kansallisuuksien suuntaan merkitsee kuitenkin sitä, että sen merkitys suomalaisten yhteisöä kokoavana ja säilyttävänä tekijänä pikku hiljaa vähenee. Eri kansallisuuksista tuleville seurakuntalaisille yhteinen kieli on venäjä. Inkerin kirkon koulutuskeskus ei valikoi oppilaitaan kielen eikä kansallisuuden perusteella. Tästä syystä suuri osa kirkon nuorista papeista ja diakoneista ei juurikaan puhu suomea. Kun kirkon oma pappiskoulutus lisääntyy, suomensuomalaisten pappien määrä Inkerin kirkossa vähenee. Samalla vähenee myös suomensuomalaisten pappien mukanaan tuoma suomensuomalainen kulttuurinen vaikutus. Samanaikaisesti suomea puhuvien seurakuntalaisten määrä vähenee ikääntymisen myötä. On odotettavissa, että venäjänkielisen toiminnan osuus jatkuvasti kasvaa ja suomenkielisen vähenee.

Kirjallisuus:

Hassinen, Leino: Idän uusi aamu. Inkerin kirkon nousun vuodet. Hämeenlinna 1997.

Inkerin evankelis-luterilaisen kirkon kirkkojärjestys 1992. [Moniste]

Inkeri: Historia, kansa, kulttuuri. Toim. Nevalainen, Pekka & Sihvo, Hannes. Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Toimituksia 547. Pieksämäki 1991.

Inkerin suomalaisten historia. Jyväskylä 1969.

Inkerin teillä. Kalevalaseuran vuosikirja 69–70. Toim. Laaksonen, Pekka & Mettomäki, Sirkka-Liisa. Helsinki 1990.

Jääskeläinen, Juhani: Inkerin suomalainen evankelisluterilainen kirkko neuvostojärjestelmän ensimmäisenä vuosikymmenenä 1917–1927. Helsinki 1980.

Kuortti, Aatami & Arkkila, Reijo: Inkerin kirkon yö ja aamu. Jyväskylä 1990.

Ylönen, Kaarina: Inkerin kirkon nousu kommunistivallan päätyttyä. Kirkon tutkimuskeskus Sarja A Nro 70. Jyväskylä 1997.

Kaarina Ylönen

Mummo ja kauniin kukkasen virsi

Se oli vuosi 1913 tai -14. Mummo Toksovasta tuli meille vieraaksi. He olivat silloin jo Toksovan kirkonkylänkoululla.

Miten hän oli tullut? Ehkä »pietarmiesten» mukana ensin sukulaisiin Miikkulaisiin ja sieltä sitten Metsäpirttiin. Tuskin sentään metsäteitä myöten. Äitihän kertoi, että metsiä myöten oli suoremmat polut, »paimen- ja kirkkopolut». He olivat niitä pitkin käyneet joskus Metsäpirtin kirkossa.

Muistan, että oli varhainen arkiaamu. Äiti ja täti liikkuivat hiljaa askareissaan. Isä oli pöydän takana, piirsi liidulla mallia kankaaseen. Mummo istui penkillä, olin ihan hänen vierellään. Söin rinkilämurua mummon tuomasta kullanvärisestä kupista.

Lauloivat virttä, varmaan mummon ehdotuksesta. En ymmärtänyt muuta kuin kaksi sanaa: kaunis kukkanen. Nykyisessä virsikirjassa virsi 184. Myöhemmin, kun oppi lukemaan ja kuuli laulettavan, tuli virsi yhä tutummaksi. Niin se on kulkenut mukana koko elämän ajan. Toisinaan on ollut kauempana, sitten taas lähempänä. Nykyään ajattelen, että tässä »mummon virressä» 184, on sanottuna koko kristinuskon sanoma.

Se kaunis, kallis kukkanen
on Herran sana pyhä.
Se näyttää tietä autuuden
luo Kristuksen.
Se loistaa meille yhä.

Inkeri Torikka

Ruotsininkeriläisten juhannusjuhla Ingria -2000 Boråsissa 23.–25. kesäkuuta

23. kesäkuuta

16.00 avajaisjuhlallisuudet
18.00 kansanjuhla (teatteria, juhannuskokko, tarjoilua ym.)

24. kesäkuuta

08.00 jumalanpalvelus
10.00 poppikilpailut
13.30 pääjuhla
18.00 Inkeri-ilta
21.00 illanvietto

25. kesäkuuta

08.00 jumalanpalvelus
10.00 päätösjuhla

Taide- ja valokuvanäyttelyitä
Seminaareja
Kuoroja Ruotsista, Suomesta ja Inkeristä
Mukana mahdollisesti piispa Leino Hassinen.

Yhteyshenkilö
Väinö Kainelainen
Såkensvägen 16
51276 Hillared
puh/fax 033-282 479

Etsitään

Seuluskoissa syntyi noin 1907 Vera Simontytär Veijalainen -niminen henkilö. Vuonna 1931 hän meni Lammian kylään naimisiin. Valitettavasti miehen nimi ei ole tiedossa. Noin 1936 Vera ja hänen miehensä pakenivat Suomeen. Onko kenelläkään lisätietoja näistä henkilöistä?

Veran sisaret Maria ja Lidia ovat elossa Siperiassa!

Jos joku tietää jotakin, pyydän ottamaan yhteyttä: Timo Laakso, PL 32, 00501 Helsinki, puh. 040-511 5025 tai sähköposti timo.laakso@kreditstymin.fi

Helsingin seudun Inkeri-seura ry:n ja Inkerikuoron yhdessä järjestämää

KEVÄISTÄ PERHEJUHLAA

vietetään 16.4.2000 Karjalatalolla Yläsalissa. Juhla alkaa kello 14.00. Myös nuoret ja lapset mukaan! Jos jollakulla on esitettäväksi hauskaa, keväistä ohjelmaa, siihen on nyt tilaisuus. Ohjelmansuorittajat voivat ilmoittautua Kerttu Sudelle puh. 482 777. Tervetuloa!

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

26.3. klo 14 Suomen Inkeri-liiton kevätkokous.

12.4. klo 18 Inkerikuoro Hämeenkylän kirkossa, Julia Hyyrösen kuoronjohtotutkinto-osan suoritus

16.4. klo 14 Kevätmatinea Karjalatalon Yläsalissa.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
10.4., 8.5. ja 12.6.
8.–9.7. Inkeriläisten kesäjuhlat.
14.8. Kahvisaari.
11.9., 9.10. syyskokous ja 13.11.
Joulukuussa pikkujoulumatka.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

24.04. Pääsiäisjuhla.
11.06. Helluntaijuhla.
01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavan matkan:

Järvisaareen toukokuussa 2000.

Ilmoittautua voi jo nyt.

Lähtijöiden toivomuksia myös muista kohteista otetaan vastaan, samoin silmälaseja, villasukkia ja lääkkeitä viemisiksi.

Tarkemmin puh. 02-258 1621 Marja-Liisa tai 02-469 6846 Raili Pajula.

Joukostamme poistuneita

Johannes Toivokainen
syntynyt 26.2.1926 Inkeri, Tuutari
kuoli 15.9.1999 Helsingissä.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Seukkoseura

Seukkoseuran tilaisuudet
6.4. klo 13. Tervetuloa!
Puh.joht. Aili Jukaraisen puh. 09-242 3741.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
4/2000	10.03.2000	14.04.2000
5/2000	11.04.2000	19.05.2000
6–7/2000	03.05.2000	09.06.2000
8/2000	30.06.2000	18.08.2000
9/2000	11.08.2000	15.09.2000
10/2000	08.09.2000	13.10.2000
11/2000	06.10.2000	10.11.2000
12/2000	03.11.2000	11.12.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo
Ilku Inkerille ***100 mk***

Aapo Iho
Hietajyvä ***20 mk***

Hellin Suominen
Mooses Putron elämäkerta ***15 mk***

Elia Ojala
Pitkä kotimatka ***85 mk***
Pelastunui albumi ***130 mk***
Ensimmäinen kevät ***100 mk***

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauteen ***60 mk***

Erkki Tuuli
Inkeriläisten vaellus ***110 mk***

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla ***150 mk***

Pekka Nevalainen –
Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri ***300 mk***

Heikki Roiko-Jokela –
Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija – Vilho Helanen ***150 mk***

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa ***100 mk***

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha ***30 mk***

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin leillä ***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut ***40 mk***

E. Pämänen
Antti Kivekäs I ***100 mk***
Antti Kivekäs II ***100 mk***

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa ***200 mk***

Leino Hassinen
Idän uusi aamu ***140 mk***

Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa ***130 mk***

Albert Pettinen
Lauluja koululaisille ***25 mk***

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle ***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. ***15 mk***

Lauri Santtu
Murrejuttuja ***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall ***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 ***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) ***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 ***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 ***60 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) + saiko marmorijalustalla ***110 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) ***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) ***60 mk***
Adressi surunvalitteluun ***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan
Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 4
Huhtikuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Talven rauhaa Nuuksion kansallispuistossa. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Pääsiäinen, juhlien juhla

Kirkkovuoden keskus on sekä itäisessä että läntisessä kristikunnassa pääsiäinen. Tänä vuonna tämä juhlien juhla – kuten ortodoksit pääsiäistä kutsuvat – on huhtikuun lopulla, 23.4. Aluksi kristityt viettivät pääsiäistä jokaisena sunnuntaina eli Jeesuksen ylösnousemuksen päivänä. Varhaisimmat tiedot juutalaisten pesah-juhlan ajankohtaan sijoittuvasta kristillisen pääsiäisen vietosta ovat 100-luvulta jKr. Nikean kirkolliskokouksessa v. 325 kristityt pääsivät yksimielisyyteen pääsiäisen ajankohdasta: pääsiäispäivä on aina sunnuntai, ja se sijoittuu juutalaisten pesahjuhlan esikuvan mukaisesti kevätpäivän tasauksen (20.3.) jälkeisen täysikuun jälkeiseen sunnuntaihin. Käytännössä tämä merkitsee sitä, että pääsiäisen ajankohta vaihtelee vuosittain maaliskuun lopulta huhtikuun loppupuolelle. Tänä vuonna pääsiäinen on myöhäisimpänä mahdollisena ajankohtana. Tämä johtuu siitä, että täysikuu ajoittui juuri samaan ajankohtaan kuin kevätpäivän tasaus.

Pääsiäisen liikkuvuus juhlana merkitsee samalla koko talven ja kevään kirkollisen juhlakalenterin liikkuvuutta. Pääsiäistä nimittäin edeltää 40 arkipäivää kestävä paastonaika, ja sitä seuraa 50 päivää kestävä ja helluntaihin päättyvä pääsiäisen jälkivietto.

Monissa kielissä (esim. ruotsin påsk) pääsiäisen nimi tulee heprean pasach-verbistä, joka tarkoittaa ohi menemistä. Nimitys viittaa Vanhan testamentin kertomukseen israelilaisten lähdöstä Egyptistä. Silloin enkeli surmasi egyptiläisten esikoispojat, mutta meni israelilaisten talojen ohi. Tämän jälkeen farao päästi israelilaiset lähtemään pois Egyptin orjuudesta. Suomen sana pääsiäinen viittaa paastosta vapautumiseen eli pääsemiseen ja muistuttaa samalla israelilaisten pääsystä Egyptistä.

Pääsiäinen on juhlien juhla, ja siksi sen kirkollinen väri on valkoinen. Alttaripöydällä on silloin kuusi kynttilää. Pääsiäiseen liittyy kansanperinteessä monenlaista symboliikkaa rairuohoista ja kananmunista lähtien. Ne kaikki kuvaavat omalla tavallaan elämän voittoa kuolemasta. Inhimillinen kokemus kyllä puhuu jotain muuta. Kaikki me vanhenemme, ja jokainen meistä kuolee vuorollaan. Tämä on elämän vääjäämätön kulku. Mutta juuri tämän vuoksi kristinuskon sanoma onkin niin mullistava ja vallankumouksellinen. Siihen haluaa uskoa, vaikka se uhmaakin kaikkia tosiasioita.

Toivotan lehtemme lukijoille hyvää pääsiäistä kristillisten kirkkojen julistamana riemuvuonna 2000.

Markku Pyysiäinen

Pääsiäisyö

Kohahti suuri, raikas yö:
Nyt, noidat, yöhön mustaan!
Jokainen kohti taivastaan
ja kohti kadotustaan!
Lehahti savupiippuihin
Väkevä tuuli, imi –.
Hulmahti helma punainen,
ja tukka tuulta viistäen
lensimme taas –
oi ylistetty, ylistetty
pääsiäisen nimi!

Ei salpoja ei seiniä,
ei kattoa ei pohjaa!
Kuin usko luuta kannattaa,
kuin toivo tuuli ohjaa.
Sivuilta luudat syöksyvät,
edestä, alta, yltä –
jokaisen alla aukeaa
tuhat syltä.

Savua yrttikeitosten
rotkoista etäisistä –
ei tietoa, ei tuntoa,
ei enää empimistä!
Ei malttia, ei muistia,
ei mittaa eikä rajaa!
Pimeä on nyt irrallaan
ja kaikki hulluus ajaa.

Aale Tynni

Kolme sanaa sinulle

Ida-Virumaa Ingerisoomlaste Seltsiltä tuli 14. helmikuuta toimitukseen faxi, jossa toivotettiin hyvää ystävänpäivää kaikille inkerinsuomalaisille, vanhoille ja uusille ystäville. Nimeltä mainittiin **Keijo Korkka, Markku Pyysiäinen** ja **Toivo Tupin**. Kiitos yllättävästä tervehdyksestä! Lähettäjän nimeä ei alla ollut, mutta osoite kylläkin: Toome pst. 8, EE2020 Kohtla-Järve. Sinnepä voi kirjoitella vastauksia.

»Kolme sanaa sinulle, ole ystävä minulle» kirjoitettiin tyttösten muistoalbumeihin hempeiden kiiltokuvien viereen silloin, kun Suomessa ei vielä vietetty ystävänpäivää. Vai oliko se niin, että jokaisena päivänä oli ystävänpäivä? Amerikkalaismallinen ystävänpäivä, St. Valentine's Day tuli Suomeen vasta 1980-luvun loppupuolella, vaikka se on hyvinkin vanha perinne muualla.

Ystävyys on kimppu tulppaaneita, käynti luona, puhelinsoitto, kirje tai muu ilahduttava muistaminen.

Valentinus-piispan muisto

Katolisen kirkon piirissä tunnetaan Pyhä Valentinus, Ternin piispa, joka koki marttyyrikuoleman vuonna 269. Hän on katolisissa pyhimystarinoissa ollut rakastavaisten ja kihlautuneiden – sekä lisäksi myös mehiläishoitajien ja kaatumatautisten – suojelija. Hänen merkkipäivänsä on ollut helmikuun 14. päivä, jonka vietto on saanut jo 1400-luvulla hyvin maallistuneita muotoja.

Pyhän Valentinuksen ympärille on kertynyt kokonainen tarusto. Eräs legenda kertoo, että hänestä tuli rakastavaisten suojeluspyhimys siksi, että hän neuvoi Rooman nuorukaisia pysyttelemään vaimojen ja mielitiettyjen luona ja kieltäytymään sotaan menosta. Tästähän eivät valtaapitävät tykänneet, vaan katkaisivat piispalta pään. Karu juttu, mutta moniko sitä ajattelee, kun ystävänpäiväkortteja lähettelee?

Ystävänpäivän vietto tuntuu meillä enimmälti olevan teini-ikäisten juhla. Kaikkine hempeyksineen, punaisine sydämineen ja makeine kortteineen ystävänpäivä teinitytöille hyvin soveltuukin.

90-vuotispäivänään Sofia Leontieva asui vielä Pellaksen palvelukodissa Espoossa. Ystävän tuoma kukkakimppu ilahduttaa.

Kaupassa näkee ystävänpäivän aikoihin röykkiöittäin muovisydämiä, sydämen muotoisia saippuoita, rusetein koristettuja punaisia suklaarasioita, sydänkuvioisia mukeja, kirjoituspapereita, alusasuja ja ties mitä ystävänpäiväkrääsää. Posti varmaan on hyvillään korttien lähettämisestä. Ja sydäntautiliitto on ottanut ystävänpäivän omaksi merkkipäiväkseen.

Ystävyyttä todenteolla

Ystävyys on kaikkein kauneimpia sanoja, mitä tunnemme. Siitä on kirjoitettu paljon kaunista; se ei käsitteenä tyhjene eikä tahraudu hempeyden siirappiin yhtä helposti kuin rakkaus.

»Ystävä sä lapsien, katso minuun pienehen», lauletaan helein lapsenäänin jo pyhäkoulussa. Virsi jatkuu: »Onni täällä vaihtelee, taivaan Isä suojelee.» Muuan pikkutyttö tapaili virttä laulaen: »Ystävä täällä vaihtelee...» Totta sekin.

Kaikki me juoksemme tavoittelemassa kestävää ystävyyttä.

Mutta kuinka moni onkaan, varsinkin vieraaseen maahan muutettuaan, kauan ilman ystävää. Moni inkerinsuomalainen paluumuuttaja kaipailee vanhalle kotiseudulle jääneitä ystäviään. Miten löytää ystäviä uudella kotipaikkakunnalla? Tässä on tietenkin eri paikkakuntien inkeriläisjärjestöillä ja seurakuntien maahanmuuttajatoiminnalla tärkeä tehtävä. Kerhoillat, kuorot ja retket tutustuttavat toisiin. Saman kohtalon jakaneiden on helppo antaa kättä toisilleen.

Entä sitten, kun olet sairas tai vanha etkä enää jaksa mennä mukaan rientoihin? Kuka tulee luoksesi? Kuka käy vanhainkodissa katsomassa yksinäistä inkeriläisvanhusta, jonka jälkeläiset ovat Pietarissa saakka? Kuka »tarjoaa kynkkää», kun hän yrittää viime voimillaan toimitella asioitaan, käydä lääkärissä, mennä kirkkoon? Näihin kysymyksiin ei vastaukseksi riitä hempeä kortti eikä suklaasydän. Uskollinen ystävyys seulotaan vaikeuksissa.

Rupea ystäväksi

Lähimmäisen auttaminen pyyteettömästi ja vapaaehtoisesti on Suomen Punaisen Ristin toiminnan keskeinen periaate. Järjestö kurssittaa jäseniään ystäviksi ja välittää heitä tarvitseville avuksi. Ystävätoimintaa kuvaa SPR:n jäsenkirjeestä löytämäni Emily Dickinsonin runo:

»Jos voin estää yhdenkin sydämen murtumasta – en elä turhaan.

Jos voin helpottaa yhdenkin elävän olennon kipua tai lievittää tuskaa.

Tai auttaa nääntyvän punarinnan takaisin pesäänsä – en elä turhaan.»

Järjestön kurssittamat ystävät tapaavat toisiaan ns. ystävänkerhoissa, joissa he keskustellen jakavat kokemuksiaan lähimmäisten auttamisesta. Auttaminen ei siis ole niinkään työtä vaan ystävälle itselleen tärkeä elämänsisältö.

SPR:n osastoja toimii lähes jokaisella paikkakunnalla. Niistä voi kysyä tietoja järjestettävistä kursseista, jos haluaa mennä mukaan toimintaan. Niistä voi tiedustella halutessaan ystävää jollekulle.

Suomen Punaisen Ristin ystävä voi

- käydä luonasi kotona tai laitoksessa
- toimia saattajana tai ulkoiluseurana
- olla apunasi käydessäsi asioilla
- antaa tilapäistä apua heikkokuntoisille vanhuksille tai pitkäaikaissairaille
- olla juttu- ja harrastuskaverisi

- tarjota säännöllistä yhteydenpitoa puhelimitse kotona asuville henkilöille
- antaa ystävänapua pakolaisille ja pakolaisperheille.

Esimerkiksi Espoossa on järjestetty ystäväkursseja, joihin on kutsuttu nimenomaan maahanmuuttajia. Nuoremmat paluumuuttajat voisivat hakeutua vanhempien paluumuuttajien ystäviksi. Tällainen vapaaehtoistoiminta on tietenkin maksutonta ja palkatonta. Mutta auttaja saa palkaksi hyvän mielen.

Kiinalainen sananlasku sanoo: »Kotona on turva vanhemmista; maailmalla ystävistä.»

Lauletaan taas

Yksi niistä onnellisista inkeriläisvanhuksista, joilla on SPR:n ystävävälityksen kautta saatuja ystäviä, on **Sofia Leontieva**, joka asuu Aurorakodissa Espoossa. Ensi kesäkuun 10. päivänä hän täyttää 94 vuotta. Hänen oma ystävänsä on Espoon Viherlaaksossa asuva **Toini Kinnarinen**, reipas ja virkeä eläkeläinen. Hän on *vasta* 78-vuotias. Sofiaa ja Toinia yhdistää rakkaus lauluun.

Kun Toini Kinnarinen oli käynyt ystäväkurssin, häneen otti yhteyttä SPR:n vapaaehtoisvälittäjä **Marja-Leena Lehtola**, joka jo tunsi Sofian, niin kuin ne muutkin, jotka yhä odottavat ystävää itselleen. Tarvetta on paljon. Espoossa on toimintaa ollut jo yli 40 vuotta ja kursseja pidetään vuoden mittaan useita. Mutta kurssinkäyneistäkin vain osa jää mukaan toimintaan.

Sofia Leontieva o.s. Seppänen on syntynyt Kosemkinan seurakunnassa. Isä oli kalastaja. Perhe asui Korkulan kylässä, josta Leningradiin oli matkaa 150 kilometriä. Kyläläiset puhuivat suomea, mutta Sofian aviomies oli venäläinen.

Kohtalo kuljetti Sofiaa Viroon, Latviaan, Liettuaan, Keski-Aasiaan ja vihdoin Suomeen, jossa hänen poikansa Juri silloin jo asui. Pakoilua, piilottelua metsässä ja kellareissa, kylmää, nälkää, kaikkea mahdollista mahtuu hänenkin elämäänsä. »Kun oli vaikeinta, kun oli kovin tuska, silloin turvauduin virsiin», kertoo Sofia ystävälleen.

Toini on ollut Sofian ystävä jo seitsemän vuotta. Yhdessä on juhlittu syntymäpäiviä ja käyty kirkossa. Onpa joskus saatu taksikyyti ja menty katsomaan Helsingin kirkkoja. Mukana oli aluksi Sofian sisko **Emma**. Ja nytkin, tavatessamme Aurora-kodissa, Sofia ehdottaa, että laulettaisiin hänen mielivirtensä, jonka Toini on hänelle opettanut. Kuorolaulun harrastajana Toini soveltuukin hyvin ystäväksi. Hän aloittaa kauniilla äänellänsä, johon Sofia yhtyy:

»Voisinpa Jeesuksestani
Nyt laulaa sydämestäni!
Hän tuli tänne päälle maan
suuresta rakkaudestaan...

Vanhainkodin arkeen on tullut juhlahetki. Ystävyyden lahja toteutuu kauniilla tavalla. Sofia Leontievan ei tarvitse ajatella, ettei kukaan hänestä välittäisi. Mutta punaista muovisydäntä ei kukaan hänelle kaupasta ostanut. Ei 93-vuotias Sofia sellaista osaa kaivatakaan. Luokse tuleminen, ystävyyden jatkuminen, se vain on tärkeää.

Teksti: Marja Mustakallio
Kuva Sofian albumista

Kirje Tallinnasta

Hyvä Inkeriläisten viestin toimitus!

Olen Lyyli Töldsepp (o.s. Tiainen) Vuoleen Kyyröhaasta Karjalan Kannakselta, synt. 26.11.1932. Olen joutunut lähtemään rakkailta lapsuusmailtani syyskuussa 1941 ja joutunut monien seikkailujen ja noin puolentoista kuukauden pakomatkan jälkeen Udmurtiaan.

Äidit ja muut kynnellekykenevät joutuivat metsätöihin Uvan piirissä, lapset leipäjonoihin, että sai täyteen sen normin joka päivä (300 gr työssä käyville ja 150 gr lapsille ja vanhuksille). Muuta ruokaa ei ollut. Lähtö tapahtui yhden tunnin sisällä, talvea vasten.

Mummoni Maria Tiainen oli 58-vuotias ja kuoli kahden kuukauden päästä. Hänet on haudattu Uvatukljan hautausmaalle 20.12.1941.

Udmurtiaan on haudattu myös äidin sisar Anni Kuronen (o.s. Tiinus) ja hänen miehensä Mooses Kuronen.

Me pakenimme noin sadan kilometrin päähän sieltä keväällä 1942 Alnachin alueelle kolhoosiin. Meitä oli kolme perhettä: Tiinus Anni, lapset Arvi ja Vilho, tätini Anjalasta Liisa Pessi ja poikansa Viljo ja me, äitini, minä ja 6-vuotias Jalmari-veljeni.

Me opimme Udmurtian kielen itsestään selvänä ja minä menin syksyllä -42 udmurtinkieliseen kouluun, jossa menestyin niin kuin toisetkin. Jouduin käymään kolme luokkaa udmurtinkielellä ja muistan sitä kieltä vieläkin. En siis ole opiskellut suomea enkä viroa koulussa vaan luin 11 luokkaa venäjäksi 15 vuoden jälkeen. Että sellaista siis alkajaisiksi.

Satuin lukemaan Inkeriläisten viestistä eräästä lieskulalaisesta rouvasta, jolla oli merkkipäivä. Ajattelin kirjoittaa äitini kertoman lorun. Kun luin Inkeriläisten viestistä, että Pariisissa on Suomen suurlähetystössä töissä Liisa Talonpoika -niminen henkilö, joka on isän puolelta inkeriläinen, niin heti muistin tämän lorun:

MITEN AIOT POIKA NUORI
ALOITTAA SUN ELOSI
TÄMÄN KOULUN OPETUKSET
TODISTAKOON TEKOSI,
ILMI TUOKOON ILOSI.

SÄ KYSYT, KETÄ RAKASTAN
ITSE EN VOI SITÄ ILMOITTAA,
NÄITÄ RIVEJÄ KUN KATSELET,
UUDESTAAN ET ENÄÄ KYSYKÄÄN –
ALKUKIRJAIMET SEN ILMOITTAA...

Nämä rivit kirjoitti enolleni Matti Tiinukselle Katri Talonpoika Skuoritsan Mutakylästä vuonna 1920 Toksovan kansanopistolla. Äitini muisti lorun vielä 90-vuotiaana.

Tallinnassa 26.2.2000
Parhain terveisin Lyyli

Romanttinen rakkaustarina Inkerinmaalta

Viime vuonna ilmestyneessä kirjassaan Kiehtovia naiskohtaloita Suomen historiasta (Karisto) kirjailija **Caius Kajanti** kertoo inkerinmaalaisen papintyttären rakkaustarinan. Kaunisasuisessa kirjassa on kuvattuna kymmenittäin muitakin merkittävien suomalaisten tai Suomea sivunneiden naisten elämänkohtaloita.

Kerroimme Inkeriläisten viestissä 5/1996 Caius Kajannin Tyrön kirkkoon palauttamasta alttarivaatteesta, jonka hänen äitinsä **Elsa Kajanti** o.s. Modeen oli ommellut. Huonossa kunnossa ollut kastekappelin alttarivaate kunnostettiin ja palautettiin Tyrön seurakunnalle.

Kajannin uudesta kirjasta löytyy tarina, jonka päähenkilö on Elsa Modeenin sisar **Ingeborg Modeen** (1890–1927), siis kirjailijan täti. Tämä kaunotar syntyi kirkkoherra **Teodor Modeenin** ja hänen vaimonsa **Lydia Sofian**, o.s. Svahn nelilapsiseen perheeseen. Lapset saivat käydä hienoja kouluja, opiskella musiikkia ja seurustella parhaissa piireissä. Tyttäret Elsa ja Bertha Ingeborg olivat Pietarin seurapiirien juhlittuja kaunottaria.

Pistäytyessään sukulaisten maatilalla lähellä Viipuria vuonna 1914 Ingeborg tutustui suomalaiseen säveltäjään **Yrjö Kilpiseen**. Pian nuoret tapasivat myös Pietarissa, jossa keisarillisten palatsien puistoissa järjestettiin loisteliaita konsertteja.

»Seutujen hienosto kokoontui näihin konsertteihin, nuoriso tapasi siellä ystäviään; kauniit naiset, heidän kauniit pukunsa, keisarillisten rykmenttien upseerien värikkäät univormut, kiiltävät pari- ja nelivaljakot, valikoitujen hajuvesien tuoksu, Pietarin keisarillisen baletin näytännöt palatsin puistojen suurten lampien pinnalla kelluvilla lavoilla valonheittäjien erivärisissä kiiloissa – kaikki tämä soi sisällystä ja erikoislaatuista tunnelmaa. Nuori Yrjö Kilpinen koki täällä käydessään aivan ihmeellisen satumaailman. Tämän maailman keskipiste hänelle oli laulajatar Bertha Ingeborg Modeen. Kesä 1915 oli kiihkeän heräämisen aikaa.»

»Tulkaa Suomeen!»

Alkoi kiihkeä rakkauskirjeiden vaihto. Kun tytön isä ei suostunut ottamaan nuorta säveltäjää avosylin vävyehdokkaakseen, Kilpinen yritti lopulta houkutella kaunista neitoa, jota hän kutsui nimellä Trissan, karkaamaan hyvinvoivasta elämästä Tyrön pappilassa. Hän moitti seurapiirikaunotartaan veltoksi ja tahdottomaksi, koetti saada hänet suorittamaan jotakin, mikä antaisi sisältöä hänen elämälleen. »Trissan, tulkaa heti tänne! Älkää enää jääkö kotiinne! Olkaa hyvä ja totelkaa minua! Te tiedätte, että haluan parastanne. Pieni Trissan

Caius Kajanti

parka! Haluaisin itkeä kanssanne. Sydämellinen suudelma murheelliselta ystävältänne Yrjö K-lta.»

Mutta Helsinki pienine huvittelumahdollisuuksineen ei houkutellut Ingeborgia. Pietariin verrattuna sen seurapiirit eivät olleet mitään.

Köyhyyteen ja sairauteen

Kaikki muuttui kuitenkin dramaattisesti vuonna 1917. Teodor Modeen kuoli virkamatkalla. Romanovien hallitsijasuku syöstiin vallasta. Yksityisten perheiden tallelokerot avattiin, aarteet otettiin valtion haltuun. Vallankumous muutti Ingeborginkin hyvinvoivan elämän kertarysäyksellä. Keväällä 1919 hän saapui Suomeen ja joutui etsimään itselleen työtä kirjeenvaihtajana.

Yrjö Kilpinen oli kadottanut yhteyden ihailemaansa Trissaniin. Menetys lamaannutti hänen sävellystyönsä joksikin aikaa. Mutta hän löysi musiikkipiireistä itselleen puolisoksi lahjakkaan pianistin **Darling Alfthanin**, jonka hän myös sai houkutella karkaamaan kotoaan. Ingeborgista hän ei tiennyt mitään, ei sitäkään, että tämä nyt asui Suomessa.

Työnteko ja asuminen vaatimattomassa täysihoitolassa lamauttivat Ingeborgin täysin. Hän sairastui ja muutamien vuosien kärsimysten jälkeen kuoli vuonna 1927, Kilpinen luki hänen kuolemastaan sanomalehdestä ja lähetti hautajaisiin kaksitoista punaista ruusua.

Caius Kajanti kertoo kirjassaan 28 naiskohtaloa. Kaksi niistä sivuaa Inkeriä: Larin Parasken ja Ingeborg Modeenin keskenään kovin erilaiset tarinat.

Kertomukset merkittävistä naisista ovat alunperin ilmestyneet sarjana lehtiartikkeleita 1970-luvulla.

Teksti ja kuva Marja Mustakallio

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
5/2000	11.04.2000	19.05.2000
6–7/2000	03.05.2000	09.06.2000
8/2000	30.06.2000	18.08.2000
9/2000	11.08.2000	15.09.2000
10/2000	08.09.2000	13.10.2000
11/2000	06.10.2000	10.11.2000
12/2000	03.11.2000	11.12.2000

Inkerin kulttuurikanava

Uuteen vuosituhanteen!

Muistan, miten ensimmäisessä eri maissa toimivien inkeriläisjärjestöjen kokouksessa Tallinnassa vappuna 1989 Arvo Survo pohdiskeli inkeriläisten tulevaisuutta. Tuolloin käynnistynyttä inkeriläisten kansallista heräämistä hän vertasi supernovan räjähdykseen, viimeiseen loistoon ennen lopullista tuhoa.

Paljon vuosikymmenen kuluessa onkin tapahtunut. Kokous pidettiin Neuvostoliitossa, ajatus inkeriläisten paluumuutosta olisi tuntunut täysin absurdilta, jos siitä joku olisi ymmärtänyt puhua. Itse asiassa pääasiassa tänä aikana Suomessa on herännyt tietoisuus inkeriläisistä ja tietoisuus inkeriläisyydestä monen sellaisenkin sydämessä, joka aikaisemmin määritteli itsensä eri tavalla.

Tuolloin, vuosikymmen sitten, inkeriläisiä arvioitiin olevan maailmassa noin 70 000. Leikittelin silloin ajatuksella, että koko inkeriläisväestön voisi kutsua olympiastadionille, sillä koko joukko olisi sinne mahtunut. Tiedämme nyt, että inkerinsuomalaisia paluumuuttajia on tullut Suomeen yli 20 000 ja jonot porteilla ovat pitkät. Paluumuutto on merkinnyt monelle itsensä suomalaiseksi tuntevalle inkeriläiselle mahdollisuutta käyttää äidinkieltään ja harjoittaa suomalaista kulttuuria aivan toisessa määrin kuin aikaisemmassa kotimaassaan. Siitä iloitsemme yhdessä!

Toisaalta paluumuuton nimellä tapahtuva muuttoliike tuo Suomeen täysin laillisesti myös sellaisia tulokkaita, jotka eivät samastu suomalaisuuteen missään määrin. On nähtävissä oireita jopa siitä, että tulokkaista on muodostumassa oma eriytynyt yhteisönsä, joiden kontaktit maan kantaväestöön jäävät muodostumatta kielitaidon puutteen ja työttömyyden takia. Valtaa pitävät ovat miettimässä paluumuuton kriteereiden tarkistamista. Aihetta siihen ehkä on, mutta keinot ovat vähäiset.

Se tutkimustieto, mitä yksilön etnisen identiteetin muodostumisesta on olemassa, ei tue ulkomaalaislain käsitystä siitä, että ihmisen tuntema etninen identiteetti periytyisi geeneissä. Tunne siitä, mihin kansallisuuteen ihminen katsoo kuuluvansa, syntyy sosiaalisen vuorovaikutuksen – kulttuurin, ympäristön ja kasvatuksen – tuloksena. Kielellä on luonnollisesti tärkeä merkitys tässä samastumisprosessissa, mutta ei ratkaiseva. Lyhyesti sanottuna valintatilanteessa ihminen samastuu siihen etniseen ryhmään, jota hän arvostaa ja pitää tärkeänä.

Yksittäisen paluumuuttajan kohdalla tämä vaihtoehtojen runsaus merkitsee sitä, että normit täyttävä »sukutaulu» ei vielä takaa sitä, että sen haltija tuntisi itsensä inkerinsuomalaiseksi, vaan yhtä hyvin vaakakupissa saattaa painaa venäläisyys tai virolaisuus, mihin kulttuuriin hän on aikoinaan

kasvanut kiinni. Toisaalta se merkitsee myös sitä, että suomen kieltä osaamaton tulija saattaa sydämessään tuntea itsensä suomalaisemmaksi kuin moni maassa syntynyt. Kattavien valintakriteereiden tekeminen on siis mahdotonta. Toivon päättäjille viisautta laatia järkeviä pykäliä. Toivon myös heille malttia ottaa selvää ilmiöiden taustoista.

Inkerin kulttuuriseura ry

Inkerin kulttuuriseura on vuodesta 1993 lähtien toiminut aktiivisesti inkerinsuomalaisen kulttuurin edistäjänä ja puolesta puhujana. Toimintamme painopiste on kaksikärkinen. Vaalimme pieteetillä inkerinsuomalaisen rikkaan kulttuurin perinteitä, mutta toisaalta auomme rohkeasti uusia näkökulmia tämän päivän inkerinsuomalaisuuteen. Toimintaan ovat tervetulleita mukaan kaikki Inkerin kulttuurista kiinnostuneet.

Erityisen lämpimästi toivotamme myös Tuulistullaa-ryhmän tervetulleeksi Inkerin kulttuuriseuran riveihin. Viime syksystä lähtien röntyskäperinnettä jatkava Tuulistullaa on toiminut seuramme sateenvarjon alla.

Seuraavassa on tietoa Inkerin kulttuuriseuran vuoden 2000 toiminnasta. Hallitus toivoo näkevänsä tilaisuuksissa mahdollisimman sankat joukot. Ensimmäistä tapaamista odotellessamme toivomme kaikille jäsenille ja Inkerin kulttuurin ystäville menestyksekästä milleniumin alkua!

Helena Miettinen
Hallituksen puheenjohtaja

Inkerin kulttuurikalenteri

Huhtikuu

Torstaina **27.4 klo 18.00** vietetään veteraanipäivää Inkerikeskuksen tiloissa (Hämeentie 103). Vieraana on kirjailija **Pekka Mutanen**, joka kertoo heimoveteraanien elämästä kertovasta teoksestaan »Vaiennetut sotilaat». Kuten tunnettua, inkeriläisiä miehiä osallistui jatkosotaan Suomen rintamassa joko vapaaehtoisista koostuissa joukoissa tai sotavankeina. Jouduttuaan takaisin Neuvostoliittoon nämä Suomen puolustajat saivat varsin kylmän ellei peräti jäätävän vastaanoton. Useimmat heimoveteraanit saivat pitkät vankeustuomiot.

Toukokuu

7.5. klo 18.00 Kevätkonsertti **Muuttolinnun paluu** Karjalatalon juhlasalissa, osoitteessa Käpylänkuja 1. Keväistä musiikkia esittävät mm. Julia Mustonen ja Kirill Kozlovski, piano, Tuulistullaa ryhmä ja Inkeri-kuoro.

Heinäkuu

Inkeriläisten kesäjuhlat Lahdessa 8.–9.7.

Lokakuu

5.10. klo 18.00 Inkerinpäivän juhla Karjalatalolla. Tilaisuuteen toivotetaan erityisesti tervetulleeksi kuluvan vuoden aikana Suomen kansallisuuden saaneet paluumuuttajat.

Marraskuu

Inkeriläisten taiteilijoiden näyttely Rikhardinkadun kirjastossa.

Tervetuloa mukaan runsain joukoin!

Julkaisija Inkerin kulttuuriseura ry
toimistosihteeri Aune Uusma puhelin/faksi
870 1105, Hämeentie 103, 00550 Helsinki
Päätoimittaja Helena Miettinen
Kirkkotie 43 I, 04310 TUUSULA
puh. 050-366 7415. Telefaksi 2732 501.
Sähköposti mietthe@saunalahti.fi

Inkeriläisten kesäjuhla 2000 Lahdessa 8–9.7.

OHJELMA

LAUANTAI 8.7.

Klo

09.00 Kanslia avataan Kirkkokatu 5
Kahvio avataan
10.00 Kyykkäkilpailu Kisapuiston kentällä
11.00 Ruokailu alkaa
14.00 Lahden kaupungin kiertoajelu à/30 mk n. 2 tuntia (Vesiurut, Lanupuisto, Satama, Sibeliustalo ym.)
17.00 Iltajuhla Lahden Yhteiskoulu
Tervehdykset
Kokoonnutaan seurakunnittain
Yhteistä ohjelmaa
Iltahartaus Toivo Hollo, Virosta
20.00 Ruokala sulkeutuu

SUNNUNTAI 9.7.

Klo

09.00 Kanslia avataan
Kahvio avataan, aamupuuro
09.30 Kunniakäynnit, Sankarivainajien ja Karjalaan jääneiden muistomerkeillä
10.00 Jumalanpalvelus
Saarna kirkkoherra Yrjö Niemi
12.00 Kirkkokahvit, Kirkon alakerrassa tai sään salliessa kirkkopihalla
Ruokaa Kirkkokatu 5:n alasalissa
14.00 Pääjuhla, Ristinkirkko
Juhlapuhe, piispa Aarre Kuukauppi
17.00 Ruokala sulkeutuu

MAJOITUSVARAUKSET

HOTELLI CUMULUS
puh. 03-813 711 Vapaudenkatu 24
(noin 0.6 km kansliasta)
1 h. huone = 380 mk
2 h. huone = 430 mk

HOTELLI LAHTI
puh. 03-817 21 Hämeenkatu 4
(noin 0.3 km kansliasta)
1 h. huone = 230 mk
2 h. huone = 340 mk
4 h. huone = 600 mk

HOTELLI MUSTA KISSA
puh. 03-544 900 Rautatienkatu 21
(noin 0.4 km kansliasta)
1 h. huone = 330 mk
2 h. huone = 400 mk
3–4 h. huone = 510–620 mk

HUONEISTOHOTELLI
LAHDEN KOTI
puh. 0400-498 363 Karjalankatu 6
(noin 2.5 km kansliasta)
4 h. huoneisto sis. keittiön = 600 mk
2 h. huoneisto sis. keittiön = 690 mk
Aamupala 25 mk/henkilö

JOUTJÄRVEN KIRKON
JUMPPASALI
Yhteismajoitus lattialla, omat vuodevaatteet. Paikka soveltuu esim. linja-autolla liikkuville ryhmille.
Hinta 20 mk henkilö
Tiedustelut Arvo Korkkinen
03-781 7681.

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

16.4. klo 14 Kevätmatinea Karjalatalon Yläsalissa.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
8.5. ja 12.6.
8.–9.7. Inkeriläisten kesäjuhlat.
14.8. Kahvisaari.
11.9., 9.10. syyskokous ja 13.11.
Joulukuussa pikkujoulumatka.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

24.04. Pääsiäisjuhla.
11.06. Helluntaijuhla.
01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavia matkoja:

18–21.5. Inkerinmaa ja Pietari

26.–27.8. Turusta Lappeenrantaan ja sieltä kanavan halki Viipuriin. Paluu linja-autolla. Yksi yö Druszba-hotellissa. Käydään Dikoni-lastenkodissa.

Kesällä Viron matka Inkeri-liiton laulujuhlille.

Tiedustelut Marja-Liisa puh. 02-258 1621 ja 050-363 4231 tai Raili 02-469 6846, fax 02-469 6847.

Rakkaamme

Elviira Maslova

o.s. **Toivokainen**

s. 11.03.1927 Tuutari
k. 28.01.2000 Tallinna

Suuresti kaivaten

Galina perheineen
Sergein perhe
serkut Suomessa, Ruotsissa ja Venäjällä
muut sukulaiset

On maa, johonka kaikki polut katoaa.
On rauhan maa.

Seukkoseura

Seukkoseuran tilaisuudet
6.4. klo 13. Tervetuloa!
Puh.joht. Aili Jukaraisen puh. 09-242 3741.

Inkerikeskus ry

järjestää lasten kesäleirejä kesällä 2000

18.6.–23.6. 14–16-vuotiaille. Osallistumismaksu 350 mk.

31.7.–6.8. 7–14-vuotiaille. Osallistumismaksu 450 mk.

Hintaan sisältyy meno- ja paluumatkat, asuminen, täysihoito ja ohjelma.
Tiedustelut ja varaukset
Natalia Aljoshina puh. 726 0750.

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie

Nouse inkeri, grammofonskiva

Lauri Santtu. **grammofonskiva**

Lauia kaikki maa, kassett, Råda

Karta, von Köppen

Vykort, Haparanda, fackpiatta

Vykort, Örebro, minnessfen

Vykort, fiicka i Tuufaridräkf **2**

Kavajnåi, vapen

Grafuiafionskort, sfort

Grafuiafionskort, iifef

Kiisfermärke, ingermaniand + Esfiand

Kiisfermärke, ingermaniands vapen

Tuuli: **inkeriiäisfen vaeiius**

isien Usko, muisfojuikaisu

Kemppi: **Fenno-ingrian iauiuja**

Hammarström: **ingermaniändarna som fiydde fiii Sverige**

Liija – fiykfingfiickan från ingermaniand

Himiläinen: **Främmande fosferiand**

Hiiva: **Förvisningen**

Ojala: **Pifkä kofimafka**

Ojala: **Suomi näkyy**

Kuortti: **Kirkossa, keskitysieiriiiä**

Kuortti: **Veijeni sofavangif**

Miettlnen: **inkeriiäisef maaton kansa**

Sihvo: **inkerinmaaiia**

Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**

Survo: **Neljäs tuuli**

Ronkonen: **Laps Inkerin**

Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**

Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä talvai**

Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**

Mooses Putron elämäkerta

Iho: **Hietajyvä**

Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**

Adressi

Kavajnål Ingermanlands flagga

Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**

Tarra, Inkerin lippu

Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**

Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**

Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**

Inkerin ristiviiri

Huovinen (red.): **Ingermanland**

Kuusi: **Maria Luukan laulut**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-

Inkeriläisten viesti

NUMERO 5
Toukokuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Inkeriläisten ja karjalaisten helmoveteraanien lääkintöhuoltoa ja kuljetuksia varten lahjoituksena saatu pikkubussi ja sen kuljettaja Albert Kirjanen. Kuva Viktor Hyyrönen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Aika on tulla ja aika lähteä

Tässä Inkeriläisten viestissä on ilmoitus, jossa haetaan uusia tekijöitä nykyisen päätoimittajan ja toimitussihteerin tehtäviin. Marja Mustakallion kanssa olemme toimittaneet tätä lehteä kohtuullisen pitkän ajan. Tuntuu siltä, että tänä aikana me olemme antaneet itsestämme ja ajatuksistamme sen, mitä meillä on ollut tarjottavana. Siksi nyt on aika tarjota vetovuoroa muille.

Koko lehden toimittamisen ajan varsinainen työmme on ollut muualla. Marja Mustakallio on siirtynyt hyvin ansaitulle eläkkeelle Helsingin suomalaisen yhteiskoulun, peruskoulun ja lukion äidinkielen lehtorin vaativasta tehtävästä. On näin luonnollista, että tässä vaiheessa myös toimitussihteerin tehtävät siirtyvät nuoremmille tai ainakin tuoreemmille voimille. Marja on hoitanut toimitussihteerin tehtävät erinomaisella ammattitaidolla ja kokosydämisesti. Käytännön vastuu lehden sisällöstä ja säännöllisestä ilmestymisestä on nimenomaan ollut juuri toimitussihteerillä. Parempaa toimitussihteeriä en olisi mistään voinut rinnalleni saada. Siitä haluan esittää suuren kiitokseni Marjalle.

Itse olen hoitanut päätoimittajan työtä yhä lisääntyvien muiden työtehtävien ohella. Viimeiset neljä vuotta olen Helsingin yliopiston professorina nähnyt tämän tehtävän kaikki puolet. Aikanaan yliopiston lehtorina mietin, mitä professorit oikein tekevät, kun heidän opetusvelvollisuutensa on niin kovin vähäinen. Nyt ihmettelen sitä, miten professorikollegani ylipäänsä selviävät kaikista tehtävistään. Omat rajani olen tässä tehtävässä kohdannut. Siksi jostain on luovuttava, että ei joutuisi liian varhain luopumaan kaikesta. Mitään henkivakuutusta ratkaisuni luopua tästä päätoimittajan tehtävästä ei luonnollisestikaan takaa. Silti päätökseni on ehdottomasti lopullinen.

Olemme pyrkineet lehden teossa pitämään esillä inkeriläisten kulttuuriin ja taustalla olevaan luterilaiseen uskoon liittyviä arvoja. Sen sijaan inkeriläisiä paluumuuttajia koskeviin ajankohtaisiin sisä- ja ulkopoliittisiin kysymyksiin olemme ottaneet kantaa vasta pitkän harkinnan jälkeen. Tämä on ollut meidän linjamme. Lehdelle se ei ole ainoa mahdollinen, mutta meille se on ollut. Toivomme, että valitsemallemme linjalle olemme voineet tuoda lukijoittemme mietittäviksi jotain olennaista elämästä. Tämä on ollut meille toimittajina tärkeää.

Seuraajille haluamme kuitenkin jättää avoimen kentän. Meidän linjamme ei lehdelle suinkaan ole ainoa mahdollinen. Ratkaisun avaimet lehden tulevaisuuden suhteen ovat nyt Suomen Inkeri-liiton hallituksella.

Haluamme jo tässä vaiheessa kiittää kaikkia lukijoitamme siitä, että olemme saaneet tehdä tätä lehteä teidän kanssanne ja teille. Inkeri ja Inkerin kulttuuri ovat olleet ja ovat meille tärkeitä asioita.

Markku Pyysiäinen

Veljeä ei jätetä

Veteraanien avustustyöhön pikkubussi

Talvisena maanantaiaamuna 13. maaliskuuta Punkaharjun Kuntoutussairaalan urheilusali oli täynnä väkeä. Punkaharjun kunta, seurakunta ja sairaala yhdessä järjestivät talvisodan päättymispäivänä muistojuhlan.

Paitsi paikkakunnan Inkeri- ja Finlandia-talojen asukkaita paikalle saapui heimoveteraaneja Helsingistä, Turusta ja Inkerinmaalta. Inkeriläiset sotaveteraanit juhlapuvuissaan ja kunniamerkkeineen erottuivat muusta yleisöstä.

Juhlassa heimoveteraaneille luovutettiin lääkintähuoltoa ja kuljetuksia varten upouusi, hieno Toyota Hi-ace -pikkubussi. Vanha auto, jolla oli ajettu jo 750.000 km, oli tullut huonoon kuntoon. Varojen keräykseen auton hankkimiseksi olivat osallistuneet monet tahot, yritykset ja yksityishenkilöt, mm. Liikennelentäjäliitto, Finnair, Suomen Rotary-klubit ym. Rahaa kerättiin myös Finnairin sisä- ja lomalennoilla. Kannustimena keräykseen lentoko-

Suomen Liikennelentäjäliiton puheenjohtaja, kapteeni Esko Annala (toinen oikealta) luovutti auton avaimet Punkaharjun Kuntoutussairaalan vt. ylilääkärille Matti Nykäselle (vas.), joka sen jälkeen luovutti ne Albert Kirjaselle. Oikealla Finnair Lomalentojen johtaja Aimo Hautanen, joka on yhtiön puolelta ollut tukemassa keräystä.

Juhlayleisöä talvisodan päättymisen muistojuhlassa Punkaharjulla. Eturivissä vas. Suomen Sotaveteraaniliiton järjestöpäällikkö Markku Seppä sekä Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n edustajana Aleksanteri Dubbelman.

neissa esitettiin videonauha, jossa jalkaväenkenraali **Adolf Ehrnrooth** lausui seuraavat sanat:

»Veljeä ei jätetä kovina päivinä. Mutta veljeä ei jätetä myöskään rauhan päivinä. Me olemme velvollisia käden ojennukseen niille, jotka tulivat vieraasta maasta ja olosuhteista Suomen itsenäisyyden taistelua tukemaan. Näin tuli Virosta, näin tuli Inkeristä ja Karjalasta. Olen saanut kuulla, että karjalaisia, inkeriläisiä, vaikka jäljellä on vain pieni joukko, on jäänyt vaille sitä kädenojennusta, mitä tarvitaan. On pantu alulle keräys auton hankkimista varten, jolla nämä meidän aseveljemme Karjalasta ja Inkeristä voidaan kuljettaa Punkaharjun sairaalaan.

Minä toivoisin, että nämä vanhan sotaveteraanin sanat muistetaan kautta Suomen. Veljeä ei jätetä myöskään rauhan aikana.»

Vetoomus auttoi keräämään auton hankintaan tarvittavan summan. Keräystä suoritettiin Finnairin koneissa viiden viikon aikana. Avuksi tuli myös Toyotan maahantuoja, joten saatettiin hankkia aivan uusi auto. Sen kuljettajana toimii **Albert Kirjanen**. Hän kuljettaa autolla veteraaneja ja heidän omaisiaan, käyttää lääkärissä, hoitaa heidän asioitaan, vie ruoka- ja lääkepaketteja.

Vaiennettuja sotilaita

Istuin salissa ja ihmettelin, kuinka paljon veteraanien kunnian palauttamiseksi on jo sentään tehty. Vielä kymmenen vuotta sitten he olivat vaiennettuja sotilaita. Sekä Neuvosto-

liitossa että Suomessa heimosotilaat olivat arkaluontoinen asia. Jopa lähisukulaisetkaan eivät tienneet heidän osallistumisestaan taisteluihin Suomen armeijan riveissä.

Mutta kun Inkerinmaalla perustettiin Inkerin Liitto, monet heimoveteraanit, kuten **Juho Lello, Nikolai Hokkanen, Juho Savolainen** ja moni muukin, tulivat sen jäseniksi ja rupesivat aktiivisesti toimimaan. Vastustustakin esiintyi, mutta aika toimi asian hyväksi.

Läpimurto tapahtui syksyllä 1990, kun Säkylän ja Köyliön reserviupseeriliitto kutsui Inkerin Liiton ehdottamat **Eemil Tarkiaisen**, Nikolai Hokkasen ja **Antti Jaanuksen** pariksi viikoksi Suomeen, Marianlundin sotaleskien kuntoutuskeskukseen. Antti ei silloin vielä uskaltanut lähteä, ja näin yksi paikka meni hukkaan. Sen sijaan Eemil ja Nikolai antoivat Inkerin Liitolle luvan ulkomaanpassien, viisumien ja matkalupien hankkimiseen.

Veteraanien ehtoopuolen koti, Inkeri-talo Punkaharjun talvisessa rauhassa.

Tammikuun alussa 1991 he ensi kertaa vuoden 1945 jälkeen ylittivät valtakunnan rajan ja pääsivät Suomen puolelle. Me hengähdimme helpotuksesta. Asia oli selvä, heimoveteraanien viralliset matkat Suomeen mahdollisia. Jo seuraavana vuonna he matkustivat Suomeen isoin joukoin; nyt oli Antti Jaanuskin mukana.

Teksti ja kuvat: Vihtori Hyyrönen

Veteraanien kertomaa tallennettu

Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran tutkijat ovat käyneet kuluneen talven aikana haastattelemassa Punkaharjun Kuntoutussairaalassa asuvia inkeriläisiä veteraaneja.

»On käsillä viimeinen hetki tallentaa heidän kertomaansa», sanoo erikoistutkija Anneli Asplund, joka onkin luvannut kirjoittaa asiasta Inkeriläisten viestille.

Kuulemme veteraaneista vielä kesän mittaan.

Kukkosen sukua koolla

Kukkosten suvun vanhin jäsen **Katri Kukkonen** täyttää ensi syksynä 100 vuotta. Sukujuhlaa vietettiin Espoon Mankkaalla jo 23.9.1999.

Kukkosen veljekset Jaakko s. 1884, Juhana s. 1894, Yrjö, s. 1897, Matti s. 1900 ja heidän kaksi sisartaan Susanna s. 1882 ja Anni s. 1889 syntyivät Inkerissä Kelton Seltsoin kylässä varakkaan Jurkkalan talon lapsina.

Isoisä Jurkka oli tullut Suomesta 1830-luvulla ja rakensi talon kauniille paikalle Seltsoin kylän keskelle lammen rantaan.

Kohtalo ratkaisi niin, että nuoremmat veljeksistä, Yrjö ja Matti Kukkonen joutuivat Suomeen, Sortavalaan. Yrjö kaatui talvisodassa vuonna 1939. Matti kuoli Mankkaalla vuonna 1963. Jaakko ja Juhana menehtyivät vankilaan stalinismin ja kommunismin uhreina.

Anni ja Eeva olivat perheineen karkotettuina Keski-Aasiaan vuonna 1935. Jaakon ja Juhanan kuusilapsiset perheet vietiin Siperiaan vuonna 1942 ikuiseen karkotukseen. Mutta Jumalan avulla esirukoukset kuultiin ja selviydyimme hengissä. Nykyään melkein

Ensi syksynä 25.10. 2000 tulee Katri Kukkosen elämässä täyteen 100 vuotta. Tässä kuvassa hänen luonaan on kotikäynnillä kaksi sairaanhoitajaa.

Syyskuussa 99 kokoontui espoolaisen omakotitalon pihalle ryhmäkuvaan suuri joukko Kukkosen suvun jäseniä.

kaikki veljesten ja sisarusten jälkeläiset asuvat Suomessa. Sukujuhlaan kokoontui runsaat 70 läheistä sukulaista serkkuja perheineen. Suvun nuori polvi on edistynyt hyvin, hankkinut akateemisen koulutuksen.

Inkeristä ja Virosta paluumuuttajina tulleet puhuvat suomea ja ovat saaneet koulutustaan vastaavaa työtä opettajina, lääkäreinä, insinööreinä ja tulkkeina. Kaikki ovat sopeutuneet hyvin Suomen oloihin. Runoilijana tunnettu Lyyli Ronkonen on kirjoittanut suvun tervehdykseksi seuraavan runon.

Teksti ja kuvat: Mari Kuntu

Kukkosten sukujuuret

Kukkosten suvun suuren
kerääntyneet on juuret
vanhat kannot, taimet, vesat,
mummot, tädit, äidit, isät.
Kelttolaiset, Seltsoolaiset,
Oravaiset, Mankkaalaiset,
Jurkkalaiset.

Kaikki Suomen sukulaiset
entisestä Karjalasta
entisestä Inkeristä
Nevan, Laatokan rannoilta.
Entisiltä Savon saloilta
muinaisilta majoilta
itänaapurin rajoilta.

Kukkosten suvun suuren
paljon kokeneet on juuret,

nähneet maita, mantereita
kuljeskelleet kulkureina,
vaeltaneet evakkoina
Kannakselta, Karjalasta
sodan kauhujen jaloista
Inkeristä saarretusta
rautaesiripun maasta.

Kukkosten suvun suuren
paljon kokeneet on juuret,
samoilleet Siperian soita,
leirejä ja vankiloita,
Keski-Aasian aromaita
itänaapurin laidasta laitaan.
Ovat kaikki läpikäyneet,
ovat kaiken kestäneitä.

Kosk' on Suomen sukujuuret
Kukkosten suvun suuren,
koska Suomi-äiti meidät
sulkenut on sylihinsä,
pitää meitä omanansa,
antanut on kotipaikan.
oman kodin, oman aitan.

Nyt on meillä oma koti,
oma tähti, oma koivu,
oma piha, oma maa,
omat järvet sinertää,
omat lehdet vihertää,
omat laineet liplattaa.
Kukkosten suvulla täällä
Uusi elo kangastaa.

Toivon, että suvun suuren
uudet vesat, uudet juuret
toisi kunniaa meill' uutta
mainetta ja lahjakkuutta,
perinteiden jatkuvuutta,
säilyttäisi intomielen.

Lyyli Ronkonen

Inkeri-näyttely tulossa Tampereelle

Museokeskus Vapriikissa, joka sijaitsee Tammerkosken kansallismaisemassa, avataan 16.6.2000 yhtaikaa kaksi kiinnostavaa näyttelyä, jotka ovat avoinna koko loppuvuoden:

RISTIN JA OLAVIN KANSAA
Keskiajan usko ja kirkko
Hämeessä ja Satakunnassa

INKERI
Kertomus Inkerin kansoista
ja kulttuureista

Vapriikin kertomus Inkerin kansoista ja kulttuureista avaa näkymän Inkerinmaan menneisyyteen ja nykyisyyteen. Tarkastelun kohteeksi on valittu Inkerin suomalainen väestö niin Venäjällä, Suomessa, Virossa, Ruotsissa kuin muuallakin maailmassa. Näyttely vastaa katsojan kysykseen, keitä paluumuuttajat ovat, olipa kysymyksessä suomen-, venäjän- tai vironkielinen.

Näyttelyn toteuttavat yhteistyössä Tampereen museot, Tampereen kaupungin kulttuuritoimi ja kirjastotoimi yhdessä Turun yliopiston kulttuurien tutkimuksen laitoksen, Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran ja Pirkanmaan TE-keskuksen kanssa.

Vapriikki on avoinna tiistaisin sekä torstaista sunnuntaihin kello 10–18, keskiviikkoisin 11–20. Pääsymaksut aikuiset 20 mk, lapset ja opiskelijat 5 mk.

Ryhmävaraukset ja opastukset puh. 03-314 666 966.

Inkeriläisjärjestöjen neuvottelukunnan kokous

Sunnuntaina 30.1.2000 kello 11 kokoontui Inkerikotiin Helsingissä joukko järjestöjen edustajia keskustelemaan jo jonkin aikaa vireillä olleesta aloitteesta perustaa erillinen järjestö, ns. Inkerin raitti pitämään yhteyttä eri seurojen kesken. Kutsun oli lähettänyt Suomen Inkeri-liitto.

Läsnä kokouksessa olivat Suomen Inkeri-liitto ry:n puheenjohtaja **Keijo Korkka**, Inkeriläisten sivistyssäätiön puheenjohtaja **Leino Hassinen**, Helsingin seudun Inkeri-seuraa edustivat **Viktor Hyyrönen, Hilma Saarinen** ja **Irma Rautio**. Hyvinkään Inkeri-kerhosta oli mukana **Toini Pöllänen**, Inkerin kulttuuriseurasta **Helena Miettinen**, Inkerikeskuksesta **Toivo Tupin**, Inkerinsuomalaisten paluumuuttajien yhdistyksestä **Irma Guli**, Keravan paluumuuttajien seurasta **Heiki Haltunen** ja **Roy Niskanen**, Suomi-Inkeri-seurasta **Hilkka Laja** sekä **Hertta Kaponen**, Turun seudun Inkeri-seurasta **Paavo Pesonen** sekä Työttömien paluumuuttajalääkärien ja sairaanhoitajien yhdistyksestä **Aina Emellanova**. Kaikki yhdistykset, jotka olivat kutsun saaneet, eivät olleet lähettäneet edustajaa. Jotkut olivat ilmaisseet kantansa asiaan kirjeellä.

Inkerin raitin perustaminen

Puheenjohtaja esitteli asian ja luki poissaolevien yhdistysten lähettämät kirjeet. Asiasta keskusteltiin vilkkaasti. Päätettiin ehdottaa Suomen Inkeri-liiton hallitukselle seuraavaa:

Koska alustaviin kokouksiin on osallistunut etupäässä niiden yhdistysten edustajia, jotka jo ovat Suomen Inkeri-liiton jäseniä, ei uutta organisaatiota tarvita. Sen sijaan Suomen Inkeri-liitto järjestäisi kerran vuodessa Suomen inkeriläisjärjestöjen edustajakokouksen, Inkerin raitin, johon kutsuisi eri inkeriläisjärjestöjen edustajia. Toimintaperiaate olisi, että Inkerin raitti on avoin keskustelu- ja yhteistyökokous, jonka päätökset ovat yksittäisiin järjestöihin nähden suosituksia eivätkä sitovia. Periaatteellisissa kannanotoissa tulee vallita yksimielisyys. Kokoukseen voi kukin järjestö lähettää 1–3 edustajaa, joista yksi käyttää järjestönsä puhevaltaa. Kokouksiin kutsutaan myös muiden maiden inkeriläisjärjestöjen ja Ulkosuomalaisparlamentin inkeriläisvaliokunnan edustajat. Kukin osallistuva järjestö vastaa edustajiensa kustannuksista.

Edustajakokoukselle sopiva ajankohta on Inkeriläisten kesäjuhlien yhteydessä ja tarvittaessa muulloinkin. Puheenjohtajan ehdotus hyväksyttiin yksimieslisesti.

Asia tuli seuraavan kerran esille Suomen Inkeri-liiton kevätkokouksessa Marianpäivänä.

Marja Mustakalllo

Sivistyssäätiön sunnuntaikokous

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallintoneuvoston kokouksessa maaliskuun 26. päivänä syntyi normaalien vuosikokouspäätösten lisäksi enemmän keskustelua toimintasuunnitelmasta ja siihen liittyen myös säätiön tehtävästä. Sivistyssäätiön hallintoneuvoston puheenjohtaja, piispa **Leino Hassinen** sanoikin hänelle ominaiseen sananparsia viljelevään tapaansa, että aiheeseen »juututtiin kuin Annalan kanat vastamäkeen».

Kokouksen alussa palattiin vielä kerran keskusteluun Inkerin raitista ja eri järjestöjen yhteistoiminnasta. Puheenjohtaja Hassinen sanoi, että yhä enenevän inkeriläisväestön on pidettävä asiaansa itse esillä. »Jos inkeriäiset itse ovat hiljaa kuin käki talvella, heidät pian unohdetaan eikä kukaan heidän asiastaan kiinnostu.» Suomen Inkeri-liiton varapuheenjohtaja **Toivo Flink** ehdotti, että säätiön nimissä otettaisiin yhteyttä kaikkiin yliopistoihin ja tiedusteltaisiin, millaisia Inkeriin liittyviä tutkimushankkeita, pro gradu- tai väitöskirjatöitä, niissä on vireillä. Näin päätettiinkin tehdä. Professori **Hannes Sihvo** laati heti lähetettävän yhteydenottokirjeen luonnoksen.

Runsaasti kannatusta sai myös Flinkin ehdotus Inkeriläisen elämäkerraston aikaansaamisesta. Siihen koottaisiin elämäkerrallisia artikkeleita niistä henkilöistä, joilla Suomessa ja entisen Neuvostoliiton alueella on inkeriläiset sukujuuret. Tästä asiasta kuullaan varmasti myöhemmin lisää.

Sivistyssäätiö on kuluneen vuoden aikana stipendillä tukenut kahden nuoren inkeriläisen opintoja. **Julia Hyyrönen** Espoosta sai 3 000 markan stipendin tehdäkseen tutkielman Musiikkielämä Keski-Inkerin seurakunnissa vuosina 1988–1999. **Julia Mustonen** Vantaalta sai 5 000 markan stipendin opiskeluun Sibelius-Akatemiassa ja osallistumiseen kansainväliseen pianokilpailuun Berliinissä. Kolmas apuraha annettiin vanhemmille inkeriläisille: Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry sai 5 000 markkaa matrikkelin tekemiseen. Sellaisen laatimisen aika on viimeistään nyt; kohta se olisi liian myöhäistä.

Toimintasuunnitelmassa todetaan, että juuri tämäntapaiset hankkeet soveltuvat tuettaviksi.

Keskustelua tiedotustoiminnan kehittämisestä käytiin myös vilkkaasti. Inkeriläisten viesti on muutoksen edessä. Toimittajat vaihtuvat tämän vuoden kuluessa. Pohdittiin myös jäsenjärjestöjen tiedottamiskyvyn lisäämistä. Siihen aiheeseen sopisi hyvin palata esim. kesäjuhlien yhteydessä pidettävässä Inkerin raitissa.

Erikoistutkija **Anneli Asplund** tiedotti Tampereella Vapriikissa järjestettävästä Inkeri-aiheisesta näyttelystä, joka avataan 16. kesäkuuta. Tästä tul-

Sivistyssäätiön hallintoneuvoston kokoukseen osallistuivat (takarivi vasemmalta) Anneli Asplund, Aliisa Majava, Leino Hassinen, Keijo Korkka, Hannes Sihvo, Jouko Sihvo, Toivo Makara, Toivo Iho, Vihtori Hyyrönen, Toivo Flink ja (eturivissä vasemmalta) Toivo Tupin, Paavo Pesonen, Toini Pölläsen, Aili Jukarainen, Kerttu Susi ja Anneli Korkkinen.

laan kertomaan lehdessämme kesän mittaan tarkemmin.

Vielä todettiin, joskaan ei tarkkaa päivää ollut tiedossa, että Toivo Flinkin tohtorinväitöstilaisuus Turun yliopistossa lähestyy. Väitöskirjan nimi on Maaorjuuden ja vallankumouksen puristuksessa. Inkerin ja Pietarin suomalaisten sivistyspyrkimyksiä.

Vilkkaan kokouksen runsas ja asiallinen keskustelu kumosi ainakin sen käsityksen, että inkeriläiset Suomessa olisivat »hiljaa kuin käki talvella».

Teksti ja kuva: Marja Mustakallio

Inkeriläisten kesäjuhla 2000 Lahdessa 8.–9.7.

Juhlapaikat:
Kirkkokatu 5, kanslia
Lahden Yhteiskoulu ja
Ristinkirkko
Katso tarkemmin Inkeriläisten viestistä 4/2000.

Kaikki kyykkäämään!

Kyykkää pelataan Helsingissä Seurasaaressa. Järjestäjänä toimii Karjalan Sivistysseuran kyykkäkerho.

Useaan otteeseen on lehdessämme kannustettu paluumuuttajia liittymään tähän mainioon harrastukseen, jonka nimi inkeriläisittäin on poppi tai linnapeli ja venäjäksi gorodki. Inkeriläinen kyykkä on ollut suosittua Suomessa jo kolmekymmentä vuotta.

Aktiivinen kyykkäharrastaja ja otteluiden puuhamies inkeriläisten joukossa on **Oskari Toivokainen**. Häneltä kysymme, kenelle kyykkä oikein sopii.

– Kyykkä on kaikenikäisten harrastus. Aloittelijoita opastavat vanhemmat pelaajat Seurasaaren kentällä, jonne voi mennä mukaan. Peliajoista annan mielelläni tietoa puhelimella 09-534 875. Muilla paikkakunnilla Suomessa neuvovat paikalliset Karjala-seurat.

Ovatko inkeriläiset pelaajat menestyneet valtakunnallisissa kilpailuissa?

Helsingin kesäjuhlilla joukkueita oli kuusi, joista kuvassa kolme parasta: Turun Inkeriläisten, Turun Uusi Karjalaseuran ja Karjalan Sivistysseuran joukkue. Kuvassa vasemmalla Oskari Toivokainen.

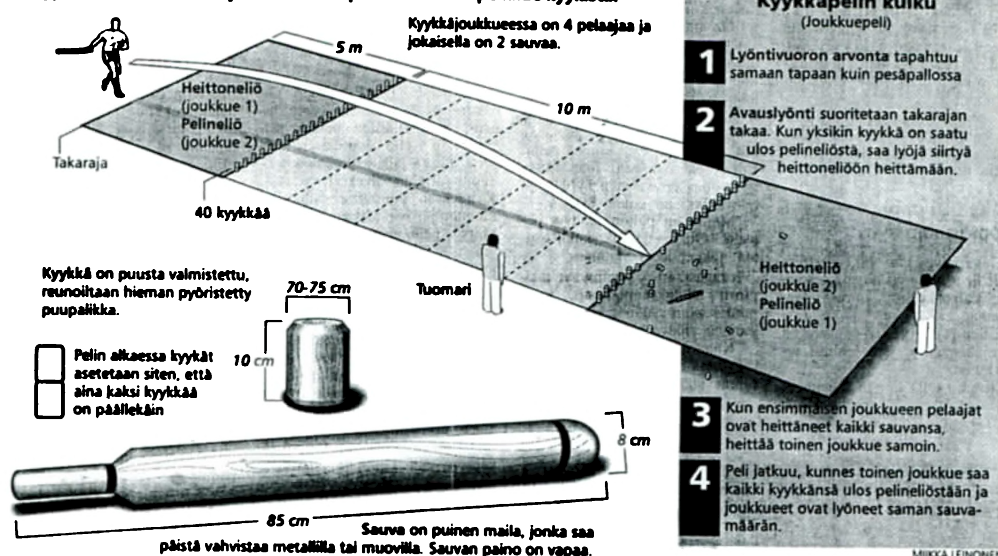

Voitokkaita kyykkääjänaisia. Vas. Maija Helenius, Ulla Denisov, Hilkka Nikkola ja Marita Zimaldina, joka voitti naisten A-sarjan mestaruuden.

– Kuopiossa tammikuussa 2000 **Marita Zimaldina** voitti naisten A-sarjan ja minä miesten veteraanisarjan, jossa **Viljam Nappu** tuli toiseksi.

– Naisten lukumäärä Suomen kyykässä on toistasataa rekisteröityä pelaajaa. Kesäjuhlien kyykkään on aina kutsuttu vierailevia joukkueita. Myös Ruotsin inkeriläiset ovat aina olleet mukana. Sokerina pohjalla on ollut heimo-ottelu karjalaiset – inkeriläiset. Siihen osapuolet valitsevat pelaajansa taitojen mukaan.

Oskari Toivokainen korostaa, että kyykkä sopii erinomaisesti harrastukseksi juuri paluumuuttajille. Siinä säilyvät vanhat inkeriläiset perinteet ja siinä tapaa harrastajia, joilla on juuret Inkerissä. Tervetuloa siis mukaan!

Päätoimittajan ja toimitussihteerin tehtävät avoinna

Inkeriläisten viestin päätoimittajan ja toimitussihteerin tehtävät vapautuvat nykyisen päätoimittajan Markku Pyysiäisen ja toimitussihteerin Marja Mustakallion luopuessa tehtävistä 1.9. tai viimeistään 31.12.2000 mennessä. Tehtävistä kiinnostuneita pyydetään ottamaan yhteyttä Suomen Inkeriliiton puheenjohtajaan Keijo Korkkaan os. Halvarinkatu 9 20900 Turku puh. 02-258 0201 mahdollisimman pian. Tehtävät ovat luonteeltaan luottamustehtäviä, mutta niistä maksetaan pieni kulukorvaus. Inkeriläisten viestin toimittamiseen liittyvistä kysymyksistä antavat tietoa kiinnostuneille myös päätoimittaja Markku Pyysiäinen puh. 09-191 281 43 ja toimitussihteeri Marja Mustakallio puh. 09-590 290.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
24.09. syyskokous
22.10. lokakuun kokous
26.11. pikkujoulu yläsalissa.
Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
8.–9.7. Inkeriläisten kesäjuhlat.
14.8. Kahvisaari.
11.9., 9.10. syyskokous ja 13.11.
Joulukuussa pikkujoulumatka.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

11.06. Helluntaijuhla.
01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Inkerikuoro

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavia matkoja:

26.–27.8. Turusta Lappeenrantaan ja sieltä kanavan halki Viipuriin. Paluu linja-autolla. Yksi yö Druszba-hotellissa. Käydään Dikoni-lastenkodissa.

Kesällä Viron matka Inkeri-liiton laulujuhlille.

Tiedustelut Marja-Liisa puh. 02-258 1621 ja 050-363 4231 tai Raili 02-469 6846, fax 02-469 6847.

KESÄJUHLAT 2000 INKERINMAALLA

pidetään Skuoritsassa ensi juhannuksena 24.–25.6.

Retki Põllkülaan

Tallinnan suomalainen seurakunta tekee sunnuntaina 21.5. retken Põllkülan muistomerkille. Tarkemmin voi kysyä Mari Kuntulta os. Kalastajankuja 4 E 33, 02230 Espoo, puh. 09-859 2181.

Inkerikeskus ry

järjestää lasten kesäleirejä kesällä 2000
18.6.–23.6. 14–16-vuotiaille. Osallistumismaksu 350 mk.
31.7.–6.8. 7–14-vuotiaille. Osallistumismaksu 450 mk.
Hintaan sisältyy meno- ja paluumatkat, asuminen, täysihoito ja ohjelma.
Tiedustelut ja varaukset
Natalia Aljoshina puh. 726 0750.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
6–7/2000	03.05.2000	09.06.2000
8/2000	30.06.2000	18.08.2000
9/2000	11.08.2000	15.09.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo
Ilku Inkerille — 100 mk

Aapo Iho
Hielajyvä — 20 mk

Heilin Suominen
Mooses Putron elämäkerta — 15 mk

Elia Ojala
Pikä kotimatka — 85 mk
Pelastunui albumi — 130 mk
Ensimmäinen kevät — 100 mk

Aleksander Störgren
Mutkainen tie vapauleen — 60 mk

Erkki Tuuli
Inkeriläisien vaellus — 110 mk

Pekka Nevalainen
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla — 150 mk

Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)
Inkeri – historia, kansa kulttuuri — 300 mk

Heikki Roiko-Jokela – Heikki Seppänen
Etelän tien kulkija – Viiho Helanen — 150 mk

Maria Ripatti
Elämä yhden kortin varassa — 100 mk

Salmi Tuukkanen
Elämäni helminauha — 30 mk

Kalevalaseuran vsk 69–70
Inkerin teillä — 70 mk
Maria Luukan laulut ja loitsut — 40 mk

E. Pärnänen
Antti Kivekäs I — 100 mk
Antti Kivekäs II — 100 mk

Mikko Savolainen
Kuvateos Inkerinmaa — 200 mk

Leino Hassinen
Idän uusi aamu — 140 mk

Aatu Savolainen
Suomalainen sissisodassa — 130 mk

Albert Pettinen
Lauluja koululaisille — 25 mk

Albert Pettinen
Lauluja sekakuorolle — 35 mk

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro
Nouse Inkeri ym. — 15 mk

Lauri Santtu
Murrejuttuja — 15 mk

Kasetteja

Arvo Survo
Omall maall — 55 mk

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933 — 70 mk
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen) — 50 mk
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992 — 60 mk
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993 — 60 mk
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla — 110 mk
Inkerin pöytälippu (polyesteriä) — 35 mk
Inkerin pöytälippu (satiinia) — 60 mk
Adressi surunvalitteluun — 40 mk

Tilauksia ottaa vastaan
Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 6–7
Kesäkuu
–heinäkuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 • 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Keskikesän juhlaa, juhannusta lähestyttäessä ruusut juhlistavat pihoja. Nämä ruusut kuvasi Lotte Lacovich puutarhassaan Siglessissä, Itävallassa.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Sota-aika palaa yhä mieleen

Kuluneen talven aikana vietettiin talvisodan alkamisen ja päättymisen 60-vuotispäivää. Kuusikymmentä vuotta on lähes yksi ihmiselämä, mutta tästä huolimatta sotaa muistellaan yhä monilla tahoilla. Kotirintaman äänet kuuluvat kolmessa keväällä 2000 ilmestyneessä kirjassa: **Kaija Valkonen** on toimittanut kirjan »Me kestimme. Naisten ja lasten talvisota» (Otava), **Sirkka Anttila-Markkanen** on kirjoittanut talvisodan päiväkirjan nimeltä »Salakirjoitusta pommisuojassa» (WSOY) sekä valokuvaaja **Jarmo Knuutila** ja kirjailija **Kari Levola** ovat tehneet teoksen »Sotalapsi ei unohda» (Tammi).

Sotalapsi ei unohda -kirja kertoo hyvin koskettavan tarinan suomalaisten sotalasten historiasta. Kirjaa varten on haastateltu yli kahtasataa suomalaista sotalasta, jotka lähetettiin sotaa pakoon Ruotsiin. Kirja sisältää myös 17 sotalapsen henkilökohtaisen kertomuksen, joille Kari Levola on antanut kirjallisen muodon. Jokaisesta sotalapsesta on mukana myös tuohon aikaan sijoittuva ja tuore valokuva.

Inkeriläisten tarina on yksi tämän vuosisadan riipaisevimpia suomalaisten heimojen tarinoita. Mutta koskettava on myös suomalaisten sotalasten kohtalo. Itse asiassa niissä välittyvät hyvin samanlaiset inhimilliset perustunnot. Suomalaisten sotalasten ongelmat tiivistyivät siihen, että heistä ei oikeastaan koskaan puhuttu eikä sotalapsuuden kokemuksille myöskään annettu julkisuudessa tilaa. Ilmeisesti monille äideille aihe oli liian kipeä ja arka. Lasten myöhempiin kohtaloihin liittyi myös monia vaikeita huoltajuuteen liittyviä kiistoja. Lasten kotiuttamista pohdittiin kyllä aikanaan juridisesta näkökulmasta, mutta elämä on aina paljon muutakin kuin juridiikkaa.

Toimittaja **Pälvi Ahoinpelto** kuvaa Kirkko ja kaupunki -lehdessä (3.5. 2000) sotalasten kohtaloa sattuvasti: »Päiväkausia kestänyt junakuljetus ja saapuminen vieraisiin oloihin, joissa tädit sormella osoittaen valitsivat ensin pikkulapset ja vaaleat kiharatukkaiset tytöt, oli vaikea. Mutta paluu omasta huoneesta hyvinvointikodissa suurperheen jakamaan hellahuoneeseen oli monelle jo painajainen. Oman kielensä unohtaneet, paremmin pukeutuneet »poispilatut» joutuivat usein luokkatoverien ja jopa opettajien pilkan aiheeksi. Siirtymiset maasta toiseen jättivät moneen loppuiän kestävän kodittomuudentunteen.»

Euroopassa elää tälläkin hetkellä lukemattomia omaa maata ja omia juuria kaipaavia ihmisiä, jotka hiljaa kärsivät toisen maailmansodan seurauksista. Joka tätä todella pysähtyy ajattelemaan, ei voi kuin hämmästyä eurooppalaistenkin sivistysihmisten oppimattomuutta. Eikö näitten ihmiskohtaloitten lukeminen saa meitä vihdoin pysähtymään? Nyt vihdoin voisi olla vanhatestamentillisen profetian toteutumisen aika: auroiksi miekat taotaan, kansat ei taistele milloinkaan.

Markku Pyysiäinen

Aira Parkkisen muistolle

Serkkuni Aira Parkkinen, o.s. Susi nukkui ikuiseen uneen kotonaan Nummelassa 18. maaliskuuta 2000. Hän oli syntynyt Inkerissä 5. joulukuuta 1905. Onnellisen lapsuutensa Aira vietti Inkerissä, jota hän aina lämmöllä muisteli. Koti oli hyvä, siellä laulettiin ja soitettiin paljon. Olihan Airan isä Juho käynyt Kolppanan seminaarin ja valmistunut musiikin opettajaksi. Hän kuului Inkerissä oman aikansa sivistyneistöön.

Vuonna 1919 Airan perhe muutti pakolaisina Suomeen. Täällä he kohtasivat monenlaisia vaikeuksia, eivät esim. saanet minkäänlaisia avustuksia. Aira kävi oppikoulua ja menestyi koulussa hyvin. Vuonna 1927 hän suoritti ylioppilastutkinnon. Opiskeltuaan Jyväskylän opettajaseminaarissa Aira valmistui opettajaksi. Samaan aikaan seminaarissa opiskeli toinenkin nuori inkeriläinen, Jaakko Parkkinen Keltosta. Nuoret tutustuivat, valmistuivat samanaikaisesti opettajiksi ja solmivat avioliiton.

Ensimmäinen koulu oli Velkuan kunnassa, jossa Aira ja Jaakko olivat opettajina; Jaakko toimi myös v.t. kanttorina seurakunnassa. Sodan aikana, kun suomalaiset valtasivat silloisen Äänislinnan, nykyisen Petroskoin, Aira ja hänen miehensä menivät opettajiksi Itä-Karjalaan ja olivat siellä kaksi vuotta. Siltäkin ajalta Airalla oli paljon valoisia muistoja. Siellä opettaja näki työnsä tulokset. Oppilaat olivat iloisia, ahkeria ja välittömiä. Väestö oli ystävällistä ja luonto kaunista.

Aira oli musikaalinen, luova ihminen. Hän teki kauniita käsitöitä ja maalasi tauluja, kirjoitti runoja sekä koulunäytelmiä. Toisin sanoen hän teki mitä halusi.

Sodan jälkeen Parkkiset olivat opettajina Pohjanmaalla, kunnes muuttivat Etelä-Suomeen, Nummi-Pusulaan Järvenpään kouluun. Vuonna 1950 Aira jäi leskeksi, mutta jatkoi opettajan työssään samalla koululla. Eläkepäiviään hän vietti Nummelassa kauniissa kodissaan. Hän oli pidetty ja kunnioitettu opettaja. Inkerin asia oli lähellä hänen sydäntään. Vuonna 1963 hän oli myös perustamassa Inkerikuoroa.

Kiitän niitä ystäviä, jotka olivat saattamassa Airaa hänen viimeisellä matkallaan. Kiitos myös Inkerikuoron kaksinkertaiselle kvartetille kauniista laulusta.

Kerttu Susi

Inkerin juhannus

Perinteisiä Inkerin juhannusjuhlia on saatu usein viettää ulkoilmatilaisuuksina kauniissa säässä. Inkerin lippu liehuu korkeimmassa salossa. Poutapilvet lipuvat taivaalla. Tässä juhlakansa on kokoontuneena TuutarIin vuonna 1992, jolloin paikalla kuvaajana oli Viktor Tiikku Göteborgista.

Tänä vuonna juhannusjuhlat vietetään Skuoritsassa, rauniokirkon tuntumassa. Etualalla Pirkko Huurto viime juhannuksena otetussa kuvassa. Kuvan antoi lehdellemme käytettäväksi Vihtori Hyyrönen.

Nyt käyvät suuret laineet

Nyt käyvät suuret laineet,
ja korkealle ryöpyten
päin rantakallioita
lyö vaahto suolainen.
Nyt käyvät suuret laineet,
päin meri syöksyy kimmeltäin
kuin ratsuin rautasuitsin
ja vaahtoharjapäin.
Se lakkaamatta syöksyy,
ja ranta vastaa kumisten,
soi sydämeeni asti
sen kaiku malminen.

Vaan rannan kallioilla
jo pienet ketoneilikat
taas silkkiänsä yöksi
kuin aina sulkevat.
On sydämeeni jäänyt
tuo kukka hieno, punainen
kuin rikkaus ja lämpö,
kuin ilo sydämen.

Nyt käyvät suuret laineet,
ja kaikuu rinta kallion,
oi, rohkeasti kaikuu
sen sydän peloton.
Ja täynnä luottamusta
jo pienet ketoneilikat
taas silkkiänsä yöksi
kuin aina sulkevat.

Aale Tynni: Lehtimaja, 1946

Mitä olisi tehtävä kansallistunteen kohottamiseksi meillä?

Mitä on olla inkeriläinen? Mitä kansallistunne on? Onko inkerinsuomalaisilla kansallistunnetta? Miten se ilmenee? Mitä tulisi tehdä sen kohottamiseksi? Ensi kerran nämä kysymykset esitettiin inkerinsuomalaiselle kansalle Inkeri-lehdessä vuoden 1912 alussa kirjoituskilpailun voittaneessa kirjoituksessa. Sen tekijänä oli nimimerkki E.H., entisiltä vuosilta tunnettu pietarilaissyntyinen Helsingin yliopiston opiskelija **Ernst Hentunen**. Maaperää näille kysymyksille olivat muokanneet edelliset vuosikymmenet ja niiden tapahtumat. Vastaukset ylempänä esitettyihin kysymyksiin eivät olleet suurimmalle osalle kansasta vieläkään selviä eikä yksiselitteisiä. Inkerinsuomalaisten kansallinen itsetunto ei ollut vahva, ja se oli erityisen aseman ja olosuhteiden tulos. Viime vuosisadan tapahtumat ovat muuttaneet tilanteen perinpohjin, mutta voimmeko väittää, että aika on tehnyt kysymykset tarpeettomiksi?

Onko menneen tuntemisesta apua?

Ensimmäisen palkinnon voittanut Hentusen kirjoitus ei sisältänyt itse asiassa mitään uutta. Hän vain löysi sopivan muodon esittää ennestään tuttuja ajatuksia ja asioita. Hänen kuvaamanaan nämä asiat esitettiin kokouksessa, joka oli ainoa keino saada kansa keskustelemaan ja sopimaan yhteisistä asioista. Näin ideat ja asiat löysivät tutun ja luonnollisen olotilan, jossa ne olivat vahvimmillaan. Näin jälleen kerran listattuina ne muistuttivat inkerinsuomalaisille, että heidän oli jätettyään itsensä virran vietäviksi enemmän kuin helppo päästä eroon kansallisista tuntomerkeistään, ja venäläistymisen myötä saada omakseen koko laaja Venäjä. Saman tien katkeaisivat niin kipeät ja ongelmalliset suhteet etniseen emämaahan Suomeen. Pieneltä kansansirpaleelta valtavan Venäjän sisällä puuttuivat kaikki tärkeimmät kansalle ominaiset elementit: heiltä puuttuivat rajat ja sen luonnollisimmat kansallistietoisuuden ylläpitäjät. Heiltä puuttui oma hallitsija, oma eduskunta, sotalaitos, omat lait, koulut, yliopistot, virkamiehet. Kielikään ei ollut yksin heidän, ei kirkko, eikä kunnallislaitos. Papitkin olivat »joentakaisia». Heidän alueensa rajojen sisäpuolella ei ollut mitään, mikä olisi yksin heidän. Ja silti, kaikesta tästä huolimatta oli tällä pienellä heimolla sen sivistyksen saaneiden henkilöiden edustama näkemys, tarve ja tahto säilyttää kansallinen itsetunto ja sen varassa pysyvät kansal-

liset ominaispiirteet. Kirjoittaja painotti jälleen kerran, että suoranaisia virikkeitä kansallishengen kohottamiseksi ei ollut löydettävissä idästä eikä lännestä. Ne oli etsittävä omasta ympäristöstä ja omasta keskuudesta. Muut vaihtoehdot olivat venäläistyminen, kansallisen elämän rakentaminen yhdessä Suomen suomalaisten kanssa ja peittelemätön kansallistunteen unohtaminen yksityisen vaurastumisen nimissä.

Hentusen mielestä valinta oli tehty jo kauan sitten ja sen eteen on aherrettukin, mutta uusissa oloissa entinen ei enää riittänyt. Entistä enemmän oli panostettava omatoimisuuteen, ja tuota vähäistä omaa oli pidettävä entistä suuremmassa arvossa. Tämä vähäinen oma koostui heimolle tärkeistä elementeistä, joista tärkein oli äidinkieli. Siihen kirjoittaja liitti vanhan, **Abram Tiisnekan** kirjoittelun alkuajoilta tutun retorisen kysymyksen, oliko kansaan istutettu tietoisuutta siitä, että sillä oli oma kieli, jota sen tuli rakastaa.

Suomen kielen ja oman historian merkitys

Mitä tulisi tehdä, ettei oma kieli pääsisi kokonaan muukalaistumaan, koska äidinkieli oli kansallishengen A ja O? Toiseksi peruspilariksi hän mielsi kirkon. Kirjoittajan mielestä juuri kirkon kautta pidettiin vireillä tietoisuutta siitä, että suomalaiset eivät olleet yhtä ympäristön kanssa. Tämän logiikan mukaan kirkon perustuksia horjuttamaan pyrkineet helpottivat suomalaisten sulautumista. Muut omat instituutiot olivat johdannaisia, mutta ilman niiden sivistävää ja yhdistävää vaikutusta ei kansallistuntoa onnistuttaisi pitämään yllä. Koulut, seminaari ja sanomalehdet tukivat kansallista itsetietoisuutta jo pelkällä olemassaolollaan. Niiden rahallinen kannattaminen oli välitöntä työtä kansallishengen kohottamiseksi.

Välttämättömäksi tulevaisuuden tehtäväksi Hentunen otti Inkerin heimojen historian laatimisen. Ajatus siitä, joskin oppikirjana, oli ennestään tuttu. Nyt oli kyse kirjasta, joka yhtäjaksoisesti ja kansantajuisesti esittelisi kansan koko elinkaaren. Pontta omalle historialle saattoi antaa 1910 ilmestynyt Iivo Härkösen toimittama kaksiosainen Karjalan kirja. Sen toisessa osassa **Kaarlo Soikkeli** esitteli erityisesti Inkerinmaata kansatieteen valossa muinaisista ajoista teoksen ilmestymisvuoteen asti.

Inkerin heimon historiaan liittyneestä ajatuksesta kasvoi useita koko kansaa lähellä olevia, sitä yhdistäviä hankkeita. Pitkin vuotta käydyssä keskustelussa tärkeimmiksi muotoutuivat kansanvalistusseuran kehittäminen, Kolppanan seminaarin tukeminen, kustannusliikkeen perustaminen ja taloudellisten seurojen yhdistäminen.

Onko kotiseutu- ja sukututkimuksesta kansan yhdistäjäksi?

Sivistystoiminnan muodoista nostettiin kotiseutututkimus etualalle. Sillä oli se etu, että siihen kelpasi niin oppinut kuin oppimatonkin, jokainen kykyjensä mukaan. Tämä oli itse asiassa Abram Tiisnekan aloittaman työn jatkoa, mutta laajemmassa mitassa. Tiisnekkahan rakensi kotiseutututkimussuunnitelmansa lähinnä opettajien ja pappien varaan. Käynnistyvään

kotiseutututkimukseen toivottiin koko kansan osanottoa. Lehdistä päätellen Tiisnekan keräämät tiedot eivät olleet tässä vaiheessa käytettävissä eikä hän itsekään elossa.

Uusi tutkimusohjelma oli laajempi ja kattavampi. Paikannimiin yhdistettiin vanhat sadut, tarut ja tarinat, jotka tuli kirjoittaa muistiin. Tähän toivottiin myös paikkakunnan merkkihenkilöiden elämäkertoja, jotka oli tarkoitus tallentaa asianomaisilta tai heidän jälkeläisiltään. Tällaisina merkkihenkilöinä tuli pitää huomattavia maanviljelijöitä, kalastajia, laivureita, luotseja, rakennusmestareita, kirkollisia ja kunnallisia virkailijoita, opettajia, kanttoreita, tietäjiä, puoskareita jne. Uskonnolliset ja sivistysolot katsottiin yhtä arvokkaiksi. Kansan elämä ja tavat, laulut, virret, runot, leikit, tanssit, kirjeet, vanhat tilikirjat ym. olivat yhtä arvokasta kuin kaikki muukin.

Kirjoitus oli tärkeä niin nuorille kuin vanhoille Inkerinmaan asukkaille, koska se selvitti, mitä kotiseutututkimus piti sisällään, mitä se tarkoitti, mihin se tähtäsi. Se merkitsi paljon myös sen vuoksi, että siinä viitattiin Suomen kokemukseen ja toivottiin, että Kotiseutu-lehdestä olisi inkerinsuomalaisille apua. Sitä inkeriläiset ylioppilaat tilasivat viisi vuosikertaa Inkerinmaan eri seurakuntiin.

Inkeriläisten yhdistys Helsingin yliopistossa

Inkerinmaalaiset ylioppilaat saivat Helsingissä tukea kansallisille ideoilleen tunnetuilta tiedemiehiltä. Tohtori **Lauri Kettunen** piti Inkeriläisten Yhdistyksen (IY) kokouksessa huhtikuussa 1915 esitelmän Inkeristä kielten sekoituksen luvattuna maana. Hän korosti inkeriläisen kansanrunouden merkitystä Kalevalan syntyvaiheissa. Tohtori **Tallgren** painotti esitelmässään Inkerinmaan arkeologista rikkautta ja kehotti yhdistystä ryhtymään vakavasti keräämään muinaisesineitä. **Väinö Salminen** piti Vanhalla ylioppilastalolla yhdistyksen jäsenille esitelmän runonkeräyksestä ja runorikkauksista Inkerinmaalla. Hän kertoi aikeestaan julkaista valikoima kauneimpia inkeriläisiä runoja Inkerin Kantelettaren nimellä ja kehotti inkeriläisiä toimimaan kotiseudullaan murresanaston aikaansaamiseksi.

Soihtu-seuran merkitys näissä hankkeissa oli yhdistyksen jäsenten mielestä ensisijaisen tärkeä. Seuran johtokunnan puolesta **Aatu Haltsonen** kehotti kansalaisia sekä Inkeriettä Newa-lehden palstoilla liittymään Soihtu-seuraan ja kannattamaan sitä rahallisesti. Seura kampanjoi 1914 suomenkielisten lainakirjastojen puolesta. Kansalta toivottiin kirjalahjoituksia, joita sai tuoda mm. Inkerin ja Nevan toimituksiin. **Tynni** kehotti IY:n jäseniä avustamaan Soihtu-seuraa kirjalahjoituksilla ja korottamalla yhdistyksen jäsenmaksua voidakseen antaa puolet siitä Soihdun hyväksi. Tällä ei rahoitusta voitu kuitenkaan ratkaista.

Inkeriläisten Yhdistys päätti ehdottaa Soihtu-seuralle lokakuussa 1915, että se perustaisi Inkeriläisen sivistysrahaston. Yhdistys laati myös sääntöehdotuksen ja toimitti sen Pietariin. Rahaston pohjavarat oli tarkoitus hankkia keräyksillä ja kartuttaa niitä mm. kehottamalla Inkerinmaan kaikkia osuuskuntia, -kassoja ja -kaup-

poja avustamaan rahastoa vuosivoitoistaan. Iltamien, juhlien ja konserttien toimeenpanijoita pyydettiin avustamaan rahastoa määrätyillä summilla jne. Rahastoa tuli kasvattaa koskemattomana, kunnes se antaisi korkoa vuodessa vähintään 500 ruplaa, jolloin niitä voitiin jo käyttää.

Onko museokysymys yhä elinkelpoinen?

Inkeriläistä museota koskeva ajatus kuului samaan laajaan suunnitelmaan. Ja vaikka siihen palattiin lehdissä vuosien varrella, mm. tammikuussa 1914 ja helmikuussa 1916, aatteen harrastajat IY:ssä ymmärsivät, että hankkeen saamiseksi oikeille raiteille tarvittiin tieteellisten näkemysten lisäksi varoja. Ylioppilas **Eino Räikkönen** esitteli Inkeri-lehden lukijoille mm. viipurilaisen osakunnan museokokemusta. Osakunta keräsi varoja juhlilla ja iltamilla, ja käytti niistä joskus 1000 mk kustantamalla näillä varoilla vuosittain jopa 16 retkikuntaa ja stipendiaattia keräystyöhön. Oman museon alkukeräys voisi Räikkösen mielestä olla vaatimatonkin, mutta tärkeää oli liikkeelle pääseminen. Museon sopivaksi paikaksi hän ehdotti Pietarin.

IY:ssä Inkerin museon hanketta tarkasteltiin toukokuun alussa 1915. Siellä katsottiin, että aloitteen museon perustamiseksi tekisi yhdistys yhdessä seuran kanssa. Valittiin toimikunta ja sovittiin varojen keräyksestä mm. levittämällä lahjoituslistoja Helsingissä, Pietarissa ja Inkerinmaalla. Kolppanan seminaarille samoin kuin Pietarin suomalaiselle yhteiskoululle ja Terijoen yhteiskoululle lähetettiin kehotuskirjelmät.

Lehdistä ja IY:n pöytäkirjoista päätellen Soihtu-seura oli sen ainoa yhteistyökumppani, ja sen varaan se myös tulevan toimintansa rakensi. Tarve saada seuraan paikallisia rahoittajia näkyi Soihtu-seuran vuosikokouksen päätöksistä huhtikuulta 1916. Siellä katsottiin »erittäin suotavaksi», että seuraan kutsuttaisiin jo vanhan Inkeri-lehden kustantajana ollut kauppaneuvos **J. Peusa** sekä kirkkoherrat **F. Relander** ja **J. Raski**. Samaa tarkoitusta oli ajanut Eino Räikkösen sivistysrahaston esittely Inkeri-lehdessä toukokuussa 1916.

Sinä kesänä museohanke pääsi vauhtiin. Helsingistä Pietariin tullut Eino Räikkönen paneutui Soihtu-seuran museotoimikunnan toimintaan. Toimikunta pyysi opettajia ja kirkkoherroja kaikissa seurakunnissa ottamaan vastaan sekä rahalahjoituksia että museoesineitä lahjoina tai maksusta. Lehdet julkaisivat lahjoittajien nimiä ja mitä kukin lahjoitti. Kyliin levitettiin lentolehtisiä, joissa selostettiin tulevan museon ja kotiseutututkimuksen tarkoitusta. Lehdissä esiteltiin mm. muinaisesineitten luokittelua.

Ylioppilaat Eino Räikkönen ja **Helli Suominen** olivat vappuna 1917 tutustumassa amanuenssi **Lukkarisen** johdolla Suomen kansallismuseon muinaistieteellisiin ja inkeriläisiin kokoelmiin perehtyäkseen siihen aineistoon, jota he suunnittelivat kokoavansa seuraavana kesänä. Amanuenssi Lukkarinen, joka itse liikkui Inkerissä samoissa merkeissä, antoi stipendiaateille ohjeita keräystyössä.

Onko suurten kysymysten aika ohi?

Ernst Hentusen asettamat kysymykset olivat vaikeita. Pohjimmiltaan kyse oli siitä, mille pohjalle heimon kehitystä voitiin rakentaa. Inkerinmaalaisten eritysasemasta johtuen isänmaanrakkauskäsitteestä tuli ylivoimaisesti painotetuksi sen henkinen puoli – kansallistunne. Sen tärkeimpänä elementtinä Hentunen piti äidinkieltä. Kirkko oli hänen mielestään toinen peruspilari. Niinpä kirkon asemaa horjuttaneet helpottivat kansan sulautumista valtaväestöön. Muut instituutiot: koulut, seminaarit, sanomalehdet, olivat johdannaisia. Niiden taloudellinen tukeminen oli välitöntä työtä kansallishengen kohottamiseksi.

Hentunen korosti erityisesti inkeriläisten laajan omavaraisen sivistystoiminnan merkitystä. Hänen mielestään tälle sivistystyölle oli luotava myös omat toimintavälineensä.

Kotiseutututkimuksen taloudellisen pohjan luomiseksi kaavailtiin Inkeriläisen sivistysrahaston perustamista. Asiassa edettiin niin pitkälle, että Inkeriläisten Yhdistys laati rahaston säännöt ja toimitti ne Pietariin. Hankkeen toteuttaminen jäi vallankumouksen jalkoihin. Inkeriläisten sivistyssäätiönä rahasto aloitti toimintansa Helsingissä 1965. Inkerimaan kotiseutututkimuksen laaja-alaisesta ohjelmasta on suuri osa yhä toteuttamatta. Onko meistä sen jatkajiksi?

Toivo Flink

Inkeriläisperheiden kevätjuhla

Maija Porschukova näyttää pianistintaitojaan.

Helsingin seudun Inkeri-seura järjesti 16. huhtikuuta 2000 yhdessä Inkerikuoron kanssa keväisen perhejuhlan Karjalatalon yläsalissa. Väkeä saapui runsaasti, myös esiintyviä lapsia. Näyttääkin siltä, että kasvamassa on tulevia pianisteja, kitaristeja, lausujia ym. lahjakkaita lapsia.

Yhteislaulun ja **Julia Hyyrösen** taiteellisen pianosoolon jälkeen **Lilja Kurppa** esitti koskettavan tarinan elämästään. Kuoro lauloi keväisiä sävelmiä ja paluumuuttajien kulttuurikeskuksen naisryhmä esitti kansantansseja. Lapset leikkivät **Kaarina Ahosen** johdolla, ja myös aikuiset pyörivät mukana piirissä. Monipuolisen ohjelman lisäksi emännät, kuten aina, valmistivat herkullisen kahvipöydän. Väliajalla koeteltiin onnea arpajaisissa.

Tähän iloiseen kevätjuhlaan päättyikin tämän kauden toiminta. Kiitos kaikille, jotka osallistuivat juhlan järjestelyihin. Kuorolla on tosin vielä pari esiintymistä, mutta seuravan kerran tavataan isolla joukolla Lahden kesäjuhlilla 8.–9.7. Hyvää kesää kaikille!

Kerttu Susi

Näköala Inkerin Kirkon historiaan

HERDAMINNE FÖR INGERMANLAND II De finska och svenska församlingarna och deras prästerskap 1704–1940. Georg Luther. Svenska Literatursällskapet i Finland, Helsingfors 2000.

Neuvostovallan viimeisinä vuosina, perestroikan aikaan v. 1987 ilmestyi dosentti Kyösti Väänäsen 346-sivuinen tutkimus Inkerinmaan papeista, johtavista koulu- ja hallintomiehistä. Nyt, 13 vuotta myöhemmin on julkaistu 620-sivuinen jatko-osa, jonka kirjoittaja on Tilastokeskuksen entinen osastopäällikkö, sukututkija Georg Luther. Teoksessa esitellään aikakausittain Inkerinmaan luterilaisuuden historia. Yleiskuvan lisäksi esitellään jokaisen seurakunnan vaiheet kirkkorakennuksineen aina 1940-luvulle saakka sekä kyseisen seurakunnan papit. Varsinainen Paimenmuisto sisältää 467 papin henkilötiedot. Kysymyksessä on siis laaja hakuteos. Varhaisimmilta ajoilta on kirkonjohtajien maalattuja muotokuvia, 1800-luvun loppupuolelta alkaen valokuvia.

Varsinaisen teoksen aikaansaaminen on ollut työlästä, suorastaan mahdotonta, koska tutkimuslähteet ovat hajallaan Suomessa, Ruotsissa ja Saksassa. Yli kuuteen vuosikymmeneen ei ollut asiaa Pietarin ja Moskovan lähteisiin, eikä Neuvosto-Viron. Monien tutkijain työn tuloksena Georg Luther on saanut kootuksi eri tahoilta luotettavaa aineistoa, antanut sukututkijan taitonsa, ja niin on syntynyt merkittävä historiateos.

Edellä mainituista historiallisista syistä meidän suomalaisten näköalat Suomenlahden eteläpuolelle ja Etelä-Kannakselle ovat jääneet usvaisiksi. Kun ei saada tietoa, ennen pitkää myös kiinnostus lakkaa. Inkerinmaa on ollut parin sukupolven ajan pimennossa. Poliittinen sumu on peittänyt huomattavan osan suomalaisuuden historiaa.

Kyösti Väänänen toteaa omassa tutkimuksessaan, että ruotsinvallan aikana lähes 400 seurakunnallisista ja koulun johtohenkilöistä oli 29 % suomalaisia, 19 % ruotsalaisia, 10 % saksalaisia, 16 % Inkerissä syntyneitä (useimmat pappien poikia), 21 % syntyperältään tuntemattomia. Hallinnollinen vastuu Inkerinmaan kirkollisista oloista oli ratkaisevasti Suomessa, milloin Turussa, Porvoossa tai Viipurissa. Näiden kahden teoksen äärellä joutuu toteamaan, että suomalaisten suurin kulttuuriteko maamme rajojen ulkopuolella on Inkerin kirkon syntyminen ja hoitaminen. Inkerinmaan kylvötyö on kestänyt vuosisatoja. Sekä ruotsinvallan aikana että tsaarinaikana on ollut normaalia hakea virkoja Suomenlahden eteläpuolelta, vaikka tutkinnot on suoritettu Turun ja Helsingin yliopistoissa. Kielitaitoon on kuulunut suomi, ruotsi, venäjä ja saksa – usein myös viro, koska monissa seurakunnissa oli virolainen vähemmistö. Saksan asema hallintokielenä sai aikaan

Skuoritsan P. Katarinalle omistettu kirkko vuodelta 1839, suljettiin 1937. Seurakunta perustettiin uudelleen 1990. Kuvassa kirkon jälleenrakennustöiden vastuuhenkilöitä v. 1999.

sen, että luterilaisuus ja saksalaisuus kutakuinkin samastettiin Venäjällä.

Kirkonmiesten merkitys Inkerinmaalla oli laaja-alaisempi kuin mitä nykyään ymmärrämme seurakunnallisella toiminnalla. He kantoivat vastuun seurakunnissaan elämän kokonaisuudesta samaan tapaan kuin Suomessa ennen kuntalaitoksen muodostumista. Köyhäinhuolto, kirjastot, kuorotoiminta, 1800-luvun lopulta alkaen myös lehdistön perustaminen ja ylläpitäminen olivat luonnollinen osa kirkollista toimintaa. Vastuu kouluista ja opettajain koulutuksesta Kolppanan seminaarissa vuodesta 1863 oli kirkolla. Eivät bolshevikit suotta kohdistaneet iskujaan kirkonmiehiin ja yleensä kirkolliseen toimintaan; he tiesivät osuvansa keskushermostoon.

Paimenmuiston loppuosassa tulee näkyviin kirkollisen toiminnan vaikeuttaminen. Seurakunnat elivät kuristustoimenpiteistä huolimatta parikymmentä vuotta vallankumouksen jälkeen. Suomensuomalaiset papit toivat perheensä turvaan väkivaltaisuuksien keskeltä. Monet olisivat palanneet takaisin, mutteivät saaneet viisumia. Joku veti lapsensa turvaan kelkalla Suomenlahden yli. 1920–30-luvuilla yleistyy yhä useammin papin, kanttorin tai seurakunnanhoitajan kohdalla maininta: karkoitettiin Siperiaan, tuomittiin pakkotyöhön vankileirille, teloitettiin.

Opiskellessani 1951–54 Lundissa tapasin muutaman kerran rovasti J. S. Laurikkalan, joka toimi viimeisenä pappina Inkerin kirkossa vuoteen -37.

Hän kertoi kamppailuista uusien vallanpitäjien puristuksessa. Samoin Ruotsiin paenneet inkeriläiset tilittivät raskaita kokemuksiaan, kun kävin dosentti Lauri Haikolan kanssa pitämässä jumalanpalveluksia inkeriläisille Etelä-Ruotsissa. Vuosikymmenien jälkeen kohtaan tässä teoksessa saman todellisuuden, nyt sillä erotuksella, että minulla on tuntuma ja mielikuvat noista seurakunnista tai ainakin niiden maisemasta.

Suomensuomalaisille tutkijoille Paimenmuisto on verraton lähde. Venäjänkieliselle ruotsinkielinen teos ei avaudu, vaikka siinä on saksankielinen tiivistelmä. Heille kirja olisi tarpeen, jotta he näkisivät, miten pitkään ja rikkaaseen perinteeseen he liittyvät. Vasta venäjänkielisenä Paimenmuisto tavoittaisi nykyisen papiston ja muut Inkerin historiasta kiinnostuneet.

Inkerinmaan Paimenmuiston on tehnyt mahdolliseksi lahjoituksellaan rouva Anna Eklund, o.s. Modeen. Hänen esi-isiään on toiminut monessa polvessa pappeina Inkerinmaalla. Testamentti on kantanut kauniin sadon, merkittävä kulttuuriteos on syntynyt.

Leino Hassinen

Julia Hyyrönen valmistuu kuoronjohtajaksi

Inkerikuoro piti huhtikuussa Helsingissä Hämeenkylän kirkossa arvokkaan konsertin, jonka ohjelma koostui pelkästään inkeriläisten säveltäjien musiikista. Konsertti kuului osana **Julia Hyyrösen** kuoronjohtajatutkinnon suoritukseen.

Hämeenkylän moderni kirkko sopi hyvin konserttipaikaksi, kun nuori kuoronjohtaja Julia Hyyrönen näytti taitojaan.

Julia sai kiitettävän arvosanan ja myös kuoroa kiitettiin sävelpuhtaudesta. Arvostelijoina olivat Sibelius-Akatemian kuoronjohdon lehtori **Matti Hyökki** ja **Helge Kõrvits**. Kirkon erinomainen akustiikka antoi kuorolle mahdollisuuden tuoda esille sävellysten kaikki hienoudet.

Sääli vain, että konsertissa oli niin vähän kuulijoita. Tekisi mieli kysyä, eivätkö tällaiset oman kulttuurin tilaisuudet kiinnosta inkeriläisiä.

Konsertin jälkeen kuorolaiset viettivät hauskaa karonkkailtaa **Anna-kaisa Mörttisen** kodissa. Kiitos illan emännälle!

Kerttu Susi

Vaiennetut sotilaat päăsivät kirjaan

Veteraanipäivänä viime huhtikuussa kokoontui Inkerikeskuksen tiloihin joukko kuulijoita kiinnostavien asioiden äärelle. Inkeriläinen **Pekka Mutanen**, nykyisin Suomen kirjailijaliiton jäsen, kertoi kirjastaan Vaiennetut sotilaat, joka ilmestyi jo vuonna 1999. (271 sivua, Kustannusosakeyhtiö Ajatus) Kirjan sivuilla kertovat monet inkeriläisveteraanit elämästään ja kohtalostaan asioita, joiden tunteminen on jälkipolville välttämätöntä.

Jatkosodassa inkeriläiset miehet taistelivat Suomen armeijassa Heimopataljoona 3:sen ja Erillinen pataljoona 6:sen riveissä. Heimopataljoonasta on ilmestynyt jo montakin kirjaa, sen sijaan Er.P 6:sesta syksyllä 1999 ilmestyneet **Aatu Savolaisen** Suomalainen sissisodassa (katso Inkeriläisten viesti 10/1999) ja Pekka Mutasen Vaiennetut sotilaat ovat ensimmäisiä.

Mutasen kirja seuraa pataljoonan historiaa melkein päiväkirjan tarkkuudella. Siinä voi lukea sekä sotamies **Juho Karhun** kasteesta että koko pataljoonan tulikasteesta. Suorissa muistelusitaateissa on järkyttäviä äänenpainoja:

»Onkos, herrat teillä ihmistunne,
vai olettekos susiksi muuttuneet.
Myytte meidät kuin eläimen nahkat,
mutt itsenne olette kätkeneet.»

Pekka Mutanen esittelee kirjaansa inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien vuosikokouksessa viime maaliskuussa.

Näin kirjoitti **Aleksanteri Juonolainen** Turun lääninvankilassa vuonna 1945. Häntä tapaamassa käyneet omaiset saivat tuoduksi runon vankilasta vapauteen. Mutasen kirja on kertomus nuorten poikien kohtalosta sekä sodan aikana että sen jälkeen. Mikään kylmäverinen kertomus Er.P 6:sen lyhyestä mutta sankarillisesta taipaleesta se ei ole.

Silloiset 17–20-vuotiaat pojat ovat seitsenkymppisiä, harmaapäisiä äijiä muistellessaan nyt niitä aikoja. **Väinö Pennonen** kertoo näin: »Ei siellä Kannaksellakaan ollut helppoa. Mutta Stalinin akatemia vei terveyteni.» Akatemia tarkoittaa Kolyman tinakaivoksia. Valtaosalta vangittuja pakkotyöleirit veivät hengen.

Juho Savolainen Inkeri-kodissaan Punkaharjulla. Seinillä ja pöydällä hänen maalaamiaan tauluja, joiden aiheet ovat Inkerinmaalta, mm. kotikylästä Kankaanautiosta.

Aika on armoton. Elossa olevien heimoveteraanien rivit harvenevat kovaa vauhtia. Inkerin kansan historian totuuden nimessä heidän muistelmansa on saatava talteen. Pekka Mutasen kirja on hyvä alku, mutta siinä ei ole kaikki. Työtä on jatkettava yhteisvoimin.

Pekka Mutanen on syntynyt 1935 Inkerinmaalla Suuren Kikkerin kylässä. Vuonna 1992 hän saapui paluumuuttajana Karjalasta Suomeen Ilomantsiin. Petroskoissa hän on julkaissut kirjan kotikylänsä pojasta Tikkiläisestä, josta tuli Neuvostoliiton sankari.

Teksti ja kuva Vihtori Hyyrönen

Armas Juonolainen 75-vuotispäivänään 28.2. 2000 kotonaan Espoon Haukilahdessa.

Korvaamattomat uurastajat

Suomen Inkeri-liiton rahastonhoitajan tehtäviä vuosikaudet hoitanut Anneli Korkkinen (vas.) on löytänyt työlleen seuraajan. Aliisa Majava (oik.) jatkaa nyt tätä työtä, johon kuuluu myös moninaista muuta, esim. tarvike- ja kirjamyyntiä. Inkeriläisten viesti toivottaa näille mukaville naisille kummallekin paljon onnea!

Kesän hetki

Mesimarjankukkia varrella tien
ja pihlajat tuolla valkoisenaan,
käki kukkuu vielä kukkumistaan,
kesän hetki on juuri korkeimmillaan.

Kun kuuntelen kuisketta kukkasien
ja helskettä niityn ja metsien,
käyn tietä toivoen, uskaltaen,
tätä maata kaunista rakastaen.

Inkeri Torikka

Inkeriläisperheiden kevätjuhlan kuvasatoa

Julia Kinner aloittelee laulajattaren uraa.

Matti Kinner ilahdutti kuulijoita lausumalla runon.

Suomen Inkeri-liitto ry:n jäsenmaksu 2000

Tämän lehden välissä on tilisiirtokortti, jolla voivat ne yksityiset henkilöt, jotka haluavat kuulua Suomen Inkeriliitto ry:hyn henkilöjäsenenä, maksaa tämän vuoden jäsenmaksun, joka on 30 mk. Niillä paikkakunnilla, missä toimii Suomen Inkeri-liittoon jäsenenä kuuluva paikallinen seura, kerätään seuran toimesta, siihen kuuluvilta jäseniltä oma erillinen jäsenmaksu.

Suomen Inkeri-liiton hallitus

Lahteen kesäjuhlille

Inkerikuoron bussi lähtee Lahteen kesäjuhlille 9.7.2000 kello 7.30 Helsingistä rautatientorilta, ravintola Fennian edestä läheltä Aleksis Kiven patsasta. Juhlan jälkeen välittömästi lähdemme paluumatkalle. Vapaita paikkoja on vielä. Meno–paluumatkan hinta 80 mk.

Tiedustelut ja ilmoittautumiset Hilma Saarinen puh. 09-753 9496 ja Kerttu Susi puh. 09-482 777.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
8/2000	30.06.2000	18.08.2000
9/2000	11.08.2000	15.09.2000
10/2000	08.09.2000	13.10.2000
11/2000	06.10.2000	10.11.2000
12/2000	03.11.2000	11.12.2000

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
24.09. syyskokous
22.10. lokakuun kokous
26.11. pikkujoulu yläsalissa.
Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
8.–9.7. Inkeriläisten kesäjuhlat.
14.8. Kahvisaari.
11.9., 9.10. syyskokous ja 13.11.
Joulukuussa pikkujoulumatka.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

11.06. Helluntaijuhla.
01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

KESÄJUHLAT 2000 INKERINMAALLA

pidetään Skuoritsassa ensi juhannuksena 24.–25.6.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavia matkoja:

26.–27.8. Turusta Lappeenrantaan ja sieltä kanavan halki Viipuriin. Paluu linja-autolla. Yksi yö Druszba-hotellissa. Käydään Dikoni-lastenkodissa.

Kesällä Viron matka Inkeri-liiton laulujuhlille.

Syksyllä matka Inkeriin. Käynti Levasovan muistomerkillä. Soita ja kerro toiveita.

Tiedustelut Marja-Liisa puh. 02-258 1621 ja 050-363 4231 tai Raili 02-469 6846, 040-707 4911, fax 02-469 6847.

Inkerikeskuksen tapahtumakalenteri 2000

Kesäkuu
7.6. klo 12.00 Kävelykierros **Helsingin vanhassakaupungissa** Vantaanjoen suulla ja tutustuminen Tekniikan museoon. Oppaana Pertti Kaarna.
16.6. klo 19.00 **Tanssi-ilta** orkesterimusiikin tahdissa.
Heinäkuu
Inkeriläisten kesäjuhlat Lahdessa 8.–9.7.

Inkerikeskus ry
Hämeentie 103, 00500 Helsinki
puh./faksi (09) 753 4464, sähköposti: Inkerikeskus@kolumbus.fi

Inkerikeskus ry

järjestää lasten kesäleirejä kesällä 2000
18.6.–23.6. 14–16-vuotiaille. Osallistumismaksu 350 mk.
31.7.–6.8. 7–14-vuotiaille. Osallistumismaksu 450 mk.
Hintaan sisältyy meno- ja paluumatkat, asuminen, täysihoito ja ohjelma.
Tiedustelut ja varaukset
Natalia Aljoshina puh. 726 0750.

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, fackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni satavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**

Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 8
Elokuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, **Ruotsiin** 220 kr
ja muualle 180 **mk/v (260** kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Kesäisen luonnon rauhaa Paraisten maisemissa. Kuva Kauko Halonen.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Pariisista Lahteen

Kesäkuun alussa vaimollani ja minulla oli mahdollisuus tuttavaperheemme kanssa viettää kymmenen päivää Ranskassa. Kysymyksessä oli yhdistetty loma- ja työmatka. Asuimme Pariisista noin 60 km länteen sijaitsevassa Maintenonin kylässä, jossa kustantajalla on kauno- ja tietokirjailijoitten käyttöön tarkoitettu viehättävä huvila, Villa Linna. Suunnittelimme uutta kirjaa, teimme autoretkiä lähiympäristöön ja kävimme luonnollisesti Pariisissa.

Pariisissa vierailimme mm. Notre Damen kirkossa, kuten varmaan lähes kaikki muutkin turistit. Maintenonin kylän lähellä puolestaan on vanha Chartresin kaupunki, jossa sijaitsee Euroopan kolmanneksi suurin kirkko, Chartresin katedraali. Molemmat kirkot ovat tyyliltään goottilaisia ja tunnettuja mm. upeista lasimaalauksista. Molemmat olivat täynnä ihastelevia vierailijoita, mutta jotain niistä tuntui puuttuvan: hartautta harjoittavat ihmiset ja messuun kokoontunut seurakunta. Minulle syntyi vaikutelma, että olemme tutustumassa historiallisiin muistomerkkeihin, jotka liittävät meidät sukupolvien ketjuun. Mutta kuinka monille ranskalaisille ne edustavat tänä päivänä elävää ja kehittyvää kristillistä traditiota?

Ranska on ehkä Euroopan maallistunein katolinen maa. Kun tilastojen mukaan esimerkiksi Irlannissa 87 % ja Puolassa 85 % aikuisväestöstä osallistuu sunnuntaina pidettävään messuun, ranskalaisista näin tekee vain 17 %. Ranskan suuren vallankumouksen seuraukset näkyvät yhä; silloinhan Notre Damen kirkkokin muutettiin järjen temppeliksi. Ranska on myös Länsi-Euroopan maista se, jossa koulujen uskonnonopetus lopetettiin jo sata vuotta sitten. Jotenkin minulle jäi vaikutelma, että monille ranskalaisille kristinusko on kiintoisa muistomerkki menneisyydestä, mutta ei enää nykypäivän todellisuutta. Kieltämättä poikkeuksiakin on: pariisilaisessa katukahvilassa viereisessä pöydässä salaattiaan söi nuori katolinen munkki.

Mutta ei tilastojen valossa kovin hyvin mene täällä pohjoisempanakaan. Pohjoismaissa jumalanpalveluksissakäynti on vielä vähäisempää kuin Ranskassa: Suomessa ja Ruotsissa noin 10 % aikuisväestöstä osallistuu vähintään kerran kuukaudessa sunnuntaiaamun messuun. Meitä laiskempia kirkossa kävijöitä ovat Euroopassa vain entiset kommunistiset maat. Siellä näkyvät myös vallankumouksen jäljet, mutta mikä selittää pohjoismaalaisten vieraantumisen kristinuskosta. Ranskasta löytyy sentään loistava menneisyys, meillä Suomessa sekin on tässä suhteessa huomattavasti vaatimattomampaa.

Tätä kirjoittaessani edessä ovat inkeriläisten kesäjuhlat Lahdessa. Minulle näitten juhlien kokokohtia on jo vuodet ollut yhteinen jumalanpalvelus, jossa tutut ja tuntemattomat inkeriläiset käyvät ehtoollisella. Tätä perinnettä ei kannata katkaista. Se yhdistää meidät Euroopan kulttuuria monella tavoin muokanneeseen ja muokkaavaan kristilliseen perinteeseen.

Markku Pyysiäinen

Inkeriläisen musiikkikulttuurin seminaari Pietarissa

Aprillipäivä eli huhtikuun ensimmäinen valkeni harmaana, kylmänä ja räntäsateisena. Kolkosta säästä huolimatta pietarilaiseen Dibenko-kadun kouluun numero 23 oli kerääntynyt puolenpäivän aikaan nelisenkymmentä henkeä. Kokoontumisen aiheena oli seminaari, joka oli tarkoitettu pääasiassa Inkerissä toimiville suomenkielen opettajille. Paikalla oli silti muutakin inkeriläisyydestä kiinnostunutta väkeä. Innostus omaa kulttuuria käsitteleviin asioihin tuntuu olevan tällä hetkellä nousussa päätellen siitä, että moni oli tullut pitkienkin matkojen päästä, joku peräti Käkisalmesta saakka.

Seminaarin ideoijana ja organisaattorina oli toiminut opettaja **Alina Otti.** Hänen lisäkseen hankkeessa oli mukana opettajia ja muuta paikallista kulttuuriväkeä. Alina Otti itse on koko kuluneen kevään ajan ollut opiskelemassa Helsingin Yliopistossa perinnetieteitä ja kulttuurintutkimusta. Hän oli aikaisemmin osallistunut Pietarin Suomen instituutin järjestämiin seminaareihin, joissa on käsitelty mm. Suomen historiaa ja kirjallisuutta. Näistä Alina Otti sai idean järjestää omatoimisesti erityisesti Inkerinmaan kulttuurin ympärille keskittyviä seminaareja. Pietarin Suomen instituutti tuli mukaan hankkeeseen myöntämällä taloudellista tukea luennoitsijoiden matka- ja majoituskustannusten peittämiseen.

Päävastuun seminaarista kantoi opettaja Alina Otti, joka on kuvassa vasemmalla Dibenko-kadun koulun apulaisjohtajan, Nadeschda Jefimovan kanssa. Valok. Anneli Asplund, SKS (KRAK 2000:686D)

Aikaisemmin talvella pidetyssä seminaarissa oli käsitelty Kalevalaa. Tällä kertaa teemana oli inkeriläinen kansanmusiikki ja muukin musiikinharrastus Inkerinmaalla.

Seminaarin työskentely tapahtui kahdessa jaksossa. Alkuun oli luentoja, joissa käsiteltiin inkeriläisen kansan- ym. muun musiikin peruskysymyksiä. Mus. tri. **Annikki Smolander-Hauvonen** Espoosta luennoi kanteleesta soittimena ja teki selkoa sen kehittäjästä, inkeriläisestä **Paul Salmisesta,** jonka työn tuloksena nykyinen suomalainen konserttikantele on syntynyt. Hänen luentoonsa liittyi myös konsertinomainen osio. Siinä esiintyi yhtye, jossa Smolander-Hauvosen lisäksi soittivat suomalaiset musiikinopettajat **Minna Vänskä** ja **Sirpa Piiroinen** Helsingistä. Kuultiin

kahdella kanteleella ja huilulla soitettua musiikkia.

Oman esitelmäni aiheena oli inkeriläisen kansanmusiikin kaksi kerrostumaa. Vanhakantaista perinnekulttuuria edustavat runonlaulu- ja itkuvirsitraditio olivat monelle nuoremman polven kuulijalle uutta, koska näiden aika oli paljolti ohi jo 1930-luvulla. Sen sijaan paremmin on tunnettu uudempaa loppusoinnullista kansanlauluperinnettä, jonka eräs inkeriläinen sovellus on Pohjois-Inkerissä tavattu röntyskälaulu- ja -tanssiperinne. Röntyskää esittävät tänä päivänä muutamat inkeriläiset kuorotkin. Käsittelin lyhyesti myös kantele- ja paimensoitinmusiikkia sekä Inkerinmaalla 1800-luvun loppupuolella virinnyttä aktiivista kuorotoimintaa ja sen tunnetuinta hahmoa, **Mooses Putroa.**

Seminaarin ensimmäisen jakson päätti mus. kand. **Maija Salo,** tamperelainen lasten ja nuorten perinteen asiantuntija, joka esityksessään käsitteli kansanperinteen liikunnallisia sovelluksia, tansseja ja lasten leikkejä.

Maija Salo (vas.) tanssittaa seminaarilaisia. Valok. Anneli Asplund. SKS (KRAK 2000:681D)

Viisikieliset soimaan

Seminaarin toinen jakso koostui praktikum-muotoisesta työskentelystä. Sen kuluessa osanottajat jaettiin kolmeen ryhmään. Ensimmäisessä harjoiteltiin sekä inkeriläisiä runo- ja röntyskälauluja. Toisessa ryhmässä jokainen osanottaja sai itse kokeilla viisikielisen kanteleen soittoa niin, että opettajat kädestä pitäen neuvoivat kanteleen käsittelyä. Monille tuntui olevan aivan uutta se, että kanteletta on soitettu myös Inkerissä. Kolmannessa ryhmässä perehdyttiin lastenleikkeihin ja nuorten laulutansseihin. Kaikki osanottajat saivat vuorollaan olla mukana jokaisessa ryhmässä. Juuri käytännön kokeilun ja harjoittelun avulla pyrittiin seminaarilaisia opastamaan niin, että heidän olisi helpompi päästä sisälle vanhan inkeriläisen perinnemusiikin maailmaan.

Meidän luennoitsijoiden ja opettajien kannalta katsoen tuntui siltä, että seminaarilaiset olivat tosissaan kiinnostuneita kuulemastaan. Kaikki olivat innolla mukana laulamassa, kokeilemassa kanteleita ja tanssimassa. Saimme sen vaikutelman, että oman, monen kohdalla täysin unohtuneen kansanomaisen perinteen elvyttämiseen tunnetaan Inkerinmaalla tänä

Annikki Smolander-Hauvonen ja Minna Vänskä opastavat seminaarilaisia kanteleen soitossa (KRAK 2000:699D). Valok Anneli Asplund SKS

Runonlaulua elvytetaan Keskellä edessä Olga Kankova Valok. Anneli Asplund (KRAK 2000:694D)

päivänä suurta kiinnostusta. Kaikki eivät näykään vielä lähteneen paluumuuttajiksi Suomeen, vaan jäljellä on vielä myös nuorempaa väkeä, joka alkaa herätä tietoisuuteen omasta identiteetistään. Kun neuvostovallan aikana ei ollut mahdollisuuksia oman henkisen tai aineellisen tradition ylläpitämiseen, kieli ja vanha inkeriläinen tapa- ja perinnekulttuuri hävisivät nuoremman sukupolven ulottuvilta. Tämän päivän Inkerinmaalla vain vanhin sukupolvi muistaa ja hallitsee entiseen rikkaaseen traditioon liittyvää tietoutta. Nyky-Venäjän vapaammassa ilmapiirissä inkeriläisten on kuitenkin sallittua palata juurilleen. Juuri siitä tämänkaltaisessa seminaaritoiminnassa on kyse. Epäilijä voi tietenkin arvella, että tämä on liian myöhäistä nyt, kun nuorempi polvi on jo menettänyt oman äidinkielensä. Tärkeää kuitenkin on, että aktiivista ja aloitteellista toimintaa löytyy Inkerinmaalla inkeriläisten omasta piiristä.

Suomalaiset löysivät Inkerinmaan rikkaan perinnealueen 1850-luvulla. Taneli Europaeus välitti Inkeri-tietoutta Lönnrotin ja hänen lähipiirinsä ulottuville. Siitä lähtien suomalaiset perinteen tallentajat kävivät jatkuvasti Inkerinmaalla saaden vuosisadan vaihteessa työhön mukaan myös muutamia inkeriläisiä. Työtä tehtiin aina vallankumoukseen saakka. Sen jälkeen inkeriläisten perinnettä voitiin tallentaa ns. Viron Inkerissä itsenäisessä Virossa. 1940-luvun jälkeen haastateltiin Inkerin pakolaisia Ruotsissa ja Suomessa.

Opettaja Alina Otin järjestämissä seminaareissa pyritään perehdyttämään opettajia suomalaisten arkisto-

Seminaarin osanottajia kuuntelemassa luentoa. Valok. Anneli Asplund, SKS (KRAK 2000:65D)

ym. lähteiden pohjalta. Niin suomenkuin musiikinopettajien koulutuksessa oman kansanomaisen perinteen tunteminen ja taito soveltaa sitä opetuksessa olisi Inkerinmaalla ensiarvoisen tärkeää. Se antaa opettajille aivan uudenlaisia mahdollisuuksia herättää kiinnostusta aineeseensa. Suomessakin perinteen soveltamista käytetään eri yhteyksissä, ja se on osoittautunut erittäin hedelmälliseksi.

Tiedollisen panoksen ohella seminaari soi osanottajille myös mahdollisuuden tavata vanhoja tuttuja ja luoda uusia tuttavuussuhteita.

Opettaja Alina Otin pontevalle toiminnalle on syytä toivoa jatkoa ja toivottaa hänelle menestystä tulevien seminaarien järjestämisessä. Seuraavaksi suunnitelmissa on käsitellä ainakin inkeriläisiä vanhoja ruokaperinteitä. Luvassa on myöhemmin myös lisää runonlaulua, kanteleensoittoa ja kansantansseja ja varmaan myös muuta, jos järjestäjillä riittää voimia ja innostusta.

Teksti ja kuvat: Anneli Asplund, FL
Suomalaisen Kirjallisuuden Seuran Kansanrunousarkiston erikoistutkija

Nojatuolimatka Inkerinmaalle

Helppoa on nykyihmisen elämä. Kasetti videolaitteeseen ja napinpainalluksella matkalle Inkeriin, sen historiaan ja nykypäivään. Suomen Lähetysseuran kustantamana on ilmestynyt **Jouko Marttisen** käsikirjoittama ja **Veikko Ruohotien** kuvaama video Inkerin kirkon vuodenajat. »Pienen kansan suurta draamaa Venäjän kansojen meressä», sanotaan sen kansitekstissä osuvasti.

Video pyrkii antamaan 33 minuutissa yleiskuvan Inkerin kirkon vaiheista. Lyhyen historiankertauksen jälkeen esitellään toimintaa Inkerin seurakunnissa ja Inkerin kirkon koko laajalla toiminta-alueella Pietarista Vladivostokiin ja Jäämereltä Irkutskiin. Se on kuvattu viime loka- ja marraskuussa suoritetuilla kuvausmatkoilla. Videolle suunniteltiin ensin nimeksi Inkerin kirkon uusi kevät, mutta lopuksi päädyttiin kuitenkin realistiseen nimeen Inkerin kirkon vuodenajat.

Jouko Marttinen.

Alussa on joitakin riipaisevan kauniita maisemia, elävänä vetenä virtaava koski, auringonlaskuja ja kuutamoöitä. Heikki Sarmannon säveltämä huilumusiikki teoksessa »We Still Dream» säestää kameran kulkua. Talvisissa kuvissa ollaan tutuissa inkeriläiskylissä. Savu nousee tupien piipusta, lunta lapiopidaan; koko inkeriläinen kaiho välittyy kuvista.

Myös Pietarin monumentaalisia näkymiä esitellään. Hauskasti on saatu kuvitukseksi turisteja kuljettavia hevosia samalla, kun kerrotaan, kuinka ennenvanhaan inkeriläiset toivat hevosillaan maataloustuotteita Pietariin.

Hymyä ja kyyneliä

Herkkupaloja ovat paikallisen väestön haastattelut, joissa nähdään inkeriläismummoja ja pappoja. Heidän puheestaan välittyvät niin kyyneleitä silmiin nostattavat surulliset vaiheet kuin huumorikin, jonka avulla he ovat kestäneet vaikeuksissa.

Hilma Tukia siteeraa erästä usein kuultua laulua: »Tulkaa kaikki kolhoosiin, siell´ on hyvä ellää, traktor pellol jyräjää, leipää ei oo kellää.»

Hän heläyttää makeat naurut päälle. **Aino Kiurulta** kysytään, mitä hän ajattelee, kun lapsenlapset ovat muuttaneet kaikki Suomeen. Vakaasti hän vastaa:»Mitä mie muuta ajattelen kun puhelen Jumalan kanssa heijjän puolestaa, jott kun heijät on kastettu samaan uskontoon, rukoilisit Jumalaa ja kuuntelisit sanaa, olisivat rehellisiä työntekijöitä.»

Piispa **Aarre Kuukauppi** selostaa kirkon työn vaiheita ja painoalueita. Erityisen tärkeänä koetaan nyt uuden työntekijäpolven kasvattaminen niistä nuorista, jotka ovat varttuneet Inkerin kirkon toiminnan piirissä. Myös Raamatun osien kääntäminen suomensukuisten kansojen kielille on hyvällä alulla. Joskar Olassa voidaan jo jakaa marinkielisiä Lasten Raamattuja koululaisille. Lapsityössä on Inkerin kirkon tulevaisuuden voima.

Ohjelmaa kerhoiltoihin

Inkerin kirkon vuodenajat -video soveltuu erityisen hyvin käytettäväksi inkeriläisseurojen tilaisuuksissa ja kaikkialla, missä halutaan kysyä, keitä inkeriläiset oikein ovat ja minkälaista on seurakuntien toiminta Inkerissä. Välähdys konkreettisesta toiminnasta arjen tasolla on esim. Aunuksen uudessa kirkossa suoritettu Leipämessu. Työntekijät jakavat jumalanpalvelukseen osallistuville leipiä ja sanovat jatkavansa toimintaa, jos vain Suomesta apua saadaan.

Inkeriläisyleisöä Suomen Lähetysseuran tiloissa videon esittelyä seuraamassa.

Tällä videolla on nojatuolissaan mukavasti istuvalle katsojalle tärkeää sanottavaa.

Teksti ja kuvat: Marja Mustakallio

Inkerin kirkon vuodenajat -videon voi tilata osoitteesta SUOMEN LÄHETYSSEURA, PL 154, 00141 Helsinki. Puh. 09-129 7221. Sen tekemistä ovat avustaneet Ulkoministeriön Kehitysyhteistyöosasto, Suomen pipliaseura, Suomen Ev.lut. Kansanlähetys ja **Kari Ahola**, jolta ovat kuvaukset Marissa ja Komissa.

Esi-isiemme jäljillä

Matkamuistoja Inkeristä

Mielenkiinto historiaa kohtaan on tänä kesänä vienyt minut ensimmäistä kertaa esi-isieni jalanjäljille Inkeriin. Matka, jonka yritin suunnitella mahdollisimman hyvin, tapahtui autolla veljeni **Hansin** ja hänen poikansa **Mathiaksen** seurassa 12.–16.6.2000. Hans on venäjän kielen taitoinen, ja tästä oli matkan aikana useasti apua. Saimme myös hyviä neuvoja Hatsinan Inkeri-seuran toimistosta ja monilta avuliailta ihmisiltä teiden varsilla.

Maanantaiaamuna lähdimme Helsingistä ja saavuimme Viipurin kautta illalla Hatsinaan.

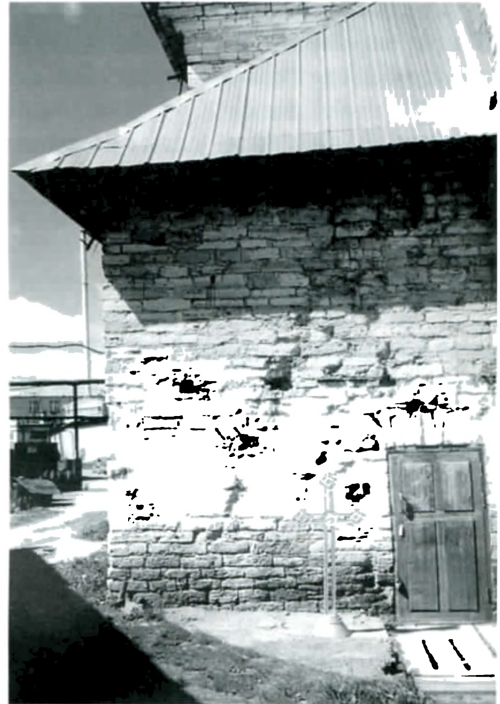
Tiistaiaamuna ensimmäinen matkakohde oli Tuutarin korkea kukkula ja siellä vielä löydettävissä oleva hautausmaa risteineen ja kivineen. Kukkulalta avautui laaja näköala Pietariin saakka. Tuutarissa toimi 1650-luvulla esi-isämme **Abraham Jordan**. Kirkosta ei löydy enää jälkeäkään. Tiedämme, että se räjäytettiin maan tasalle. Kuulimme Hatsinassa, että Tuutariin rakennetaan uusi kirkko vielä tänä vuonna.

Seuraava matkakohde oli Klopitsan kylä, missä esi-isämme **Carl Brenner** toimi 14 vuotta kirkkoherrana, kunnes hänen vuonna 1703 oli pakko paeta Suomeen Brita-rouvansa ja kolmen lapsensa kanssa. Klopitsassa ystävällinen rouva osoitti meille hautausmaan paikan. Klopitsa sijaitsee kukkulalla, josta on laaja näköala.

Raunioita ja kirkkoja

Illalla oli Hatsinan kirkossa tilaisuus, jolloin minulla oli kunnia saada puhua harrastuksestani ja siitä, mitä tiedän Inkerin 1600-luvun historiasta, jolloin maakunta, niin kuin Suomikin, oli osa Ruotsin kuningaskuntaa. On varsin mieluisaa todeta, etää esitelmän jälkeen monet halusivat keskustella aiheesta ja esittivät kysymyksiä.

Keskiviikkoaamuna matka suuntautui taas länteen. Saavuimme Kolppanan (kukko)kirkolle, jonka pieni kap-

Kolppanan kirkko täyttää kuluvana vuonna 200 vuotta. Mutta Venäjällä tapahtuvista uudistuksista huolimatta mikään ei muutu sen kovassa kohtalossa. Vain pieni kappeli sen kulmauksessa on kirkon toimitilana, muutoin kirkko on rappiolla tehtaan jäljiltä.

Inkerin portista Pietarissa kuljetaan kauniiseen ja siistiin Hatsinan kaupunkiin.

Kupanitsan kirkko on loistokunnossa . Sitä kelpoa ihastella jatkuvasti.

peli, tehtaana toimivassa rakennuksessa, osoitti hengellisen elämän jälleen saaneen jalansijaa kirkossa pitkän tauon jälkeen.

Pysähdyimme seuraavaksi Spankkovan kirkolle ja saatoimme todeta, että kirkosta, jonka tunsimme ainoastaan kuvista, oli vain seinät jäljellä.

Kupanitsan kirkko oli komea näky. Se on sekä ulko- että sisäpuolelta huolitellussa kunnossa. Ovi oli auki ja sisällä seurakunnan työntekijät ottivat meidät ystävällisesti vastaan. Kuulimme, että seurakunnan toiminta on vilkasta; sunnuntaisin järjestetään kuljetusta kirkolle.

»Valkeakirkko», Inkerin vanhin

Kun esi-isämme Carl hakeutui Inkeriin 1682, hän tuli ensin Moloskovitsan seurakuntaan kappalaiseksi. Tämän seurakunnan kirkko »Valkeakirkko», joka muuten on Inkerin vanhin, oli seuraava käyntikohteemme. Olin odottanut, että kirkosta olisi ollut enemmän jäljellä. Olin nähnyt useita kuvia siitä. Tämä oli meille tärkeä paikka. Menneisyys tuntui siellä olevan kovin lähellä.

Moloskovitsan »vaalean» kirkon rauniot tuovat mieleen taistelukentältä vuosien kuluttua löydetyn sankarivainajan luurangon.

Novosolkan kirkon sijaintia oli vaikea löytää. Tiet olivat huonot ja lopuksi jätimme auton pellolle ja jatkoimme eteenpäin kävellen. Carl Brenner toimi myös Novosolkan seurakunnassa.

Vanha rouva, joka odotti linja-autoa Opoljen kylässä, kertoi, että hänen isoäitinsä, joka kuoli 1937, oli ollut suomalainen. Rouva oli ollut mukana isoäitinsä hautajaisissa Novosolkan kirkossa ja muisti vielä, minkä näköinen pieni puukirkko oli ollut.

Oli kohta ilta, ja halusimme vielä nähdä Kaprion linnan, jossa myös on ollut pappeja. Abraham Jordan toimi myöskin siellä ennen muuttoaan Tuutariin. Kaprion seurakunnassa toimi myös esi-isämme **Magnus Höök**. Linna oli varsin vaikuttava.

Myöhään illalla olimme taas Hatsinassa ja varhain seuraavana aamuna lähdimme kotiin päin. Kotimatkalla jäimme Pietariin tutustuman kaupunkiin, vaikka käynti ajanpuutteen vuoksi jäi lyhyeksi. Saimme kuiten-

kin vaikutelman Venäjän entisestä pääkaupungista, joka oli myös Suomen suurruhtinaiden kaupunki.

Kesäyössä ajoimme kotiin, ja pian mielenkiintoinen matka päättyi. Nyt minulla on Inkerin maisemista, olosuhteista ja ihmisistä kuva, vaikkakin pintapuolinen. Jatkossa, kun perehdyn maakunnan historiaan ja nykyisiin olosuhteisiin, paikallistuntemus varmasti antaa arvokasta tukea.

Teksti ja kuvat:
Carl Brenner

Moloskovitsan ristit

Inkerissä, Moloskovitsan asemalta etelään johtavan maantien itäpuolella ja sen läheisyydessä, Staraja Smolegovitsin kylässä (historiallisessa kartassa nimellä Vanha-Molkkutsa) on kaksi vaikuttavaa kiviristiä, joiden alkuperää kyläläiset eivät tunne. Toinen risteistä makaa rikkinäisenä maassa.

Tunteeko joku Inkeriläisten viestin lukijoista näiden ristien historiaa? Osaako joku neuvoa, mistä tietoa niistä voisi saada?

Oheinen valokuva toisesta rististä on otettu tämän vuoden kesäkuussa. Odotan kiitollisena vastauksia. Terveisin Carl Brenner, Tarkk'ampujankatu 17 D 50, 00120 Helsinki. Puh/Fax 09-612 1810, 0400-121 079, sähköposti: brenner@kolumbus.fi

SUOMEN INKERI-LIITTO KIITTÄÄ

Suomen Inkeri-liitto on saanut vastaanottaa 5 000 markan suuruisen lahjoituksen Olosten suvulta. Olosten suku muistaa näin kauniilla tavalla Inkerin Hietamäessä syntyneen ja Västeråsissa Ruotsissa kuolleen **Tyyne Härkösen, o.s. Olonen**, elämäntyötä. Sydämellinen kiitos arvokkaasta lahjoituksesta. Keijo Korkka Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja

Oikaisu

Lehtemme numerossa 5/2000 oli virheellinen tieto valokuvista. Jutussa Veljeä ei jätetä olivat kuvat sivuilla 4 ja 5 Aili Jukaraisen eivätkä Vihtori Hyyrösen ottamia. Toimitus pahoittelee virheellistä tietoa.

Apuraha

Inkeriläisten sivistyssäätiö julistaa haettavaksi 10 000 markan suuruisen apurahan Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja edistämiseen. Summa voidaan jakaa yhtenä tai useampana apurahana. Hakemukset ja tiedustelut osoitetaan sivistyssäätiön hallituksen puheenjohtajalle Toivo Makaralle, os. Vellamonkatu 27, 08100 Lohja. Hakuaika päättyy 13.9.2000.

Inkeriläisten sivistyssäätiön hallitus

KIITOS

Lahden seudun Inkeri-seuralle hyvin järjestetyistä kesäjuhlista. Kerromme niistä tarkemmin seuraavassa numerossa.

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
24.09. syyskokous
22.10. lokakuun kokous
26.11. pikkujoulu yläsalissa.
Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
14.8. Kahvisaari.
11.9., 9.10. syyskokous ja 13.11.
Joulukuussa pikkujoulumatka.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.
04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Rakkaamme

Tyyne Härkönen
o.s. Olonen

s. 25.9.1921 Hietamäki, Inkeri
k. 25.4.2000 Västerås, Ruotsi

Vaimoa ja tätiä kaivaten
Valdemar, Markku,
Pekka perheineen

Pihakeinua tuuli keinuttaa
ei saavu rakasta istujaa.
Mäkkipolku hiljainen odottaa
nyt turhaan tuttua kulkijaa.
Ovat ahkerat kädet raueneet
ja päättyneet arkiset askareet.
Me katsamme jälkiä kättesi täiden
kiittäen, muistaen, ikäväiden.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavia matkoja:

26.–27.8. bussi-laivamatka Saimaan kanavan kautta Viipuriin. Paluu bussilla. Yksi yö hotelli Druszbassa. Soitelkaa. Muutos Inkerin-matkan aikatauluun: 13.10.–16.10. 2000 PIETARI JA INKERINMAA. Retkiä vanhainkoteihin, Inkerinmaalle ja mm. 15.10. jumalanpalvelus Pyhän Marian kirkossa Pietarissa.

Syksyllä matka Inkeriin. Käynti Levasovan muistomerkillä. Soita ja kerro toiveita.

Tiedustelut Marja-Liisa puh. 02-258 1621 ja 050-363 4231 tai Raili 02-469 6846, 040-707 4911, fax 02-469 6847.

Inkeriläisten viestin ilmestyminen

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
9/2000	11.08.2000	15.09.2000
10/2000	08.09.2000	13.10.2000
11/2000	06.10.2000	10.11.2000
12/2000	03.11.2000	11.12.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo	
Iiku Inkerille	***100 mk***
Aapo Iho	
Hietajyvä	***20 mk***
Heilin Suominen	
Mooses Puiron elämäkerta	***15 mk***
Ella Ojala	
Piikä kotimatka	***85 mk***
Pelastunui albumi	***130 mk***
Ensimmäinen kevät	***100 mk***
Aleksander Störgren	
Muikainen tie vapauteen	***60 mk***
Erkki Tuuli	
Inkeriläisten vaellus	***110 mk***
Pekka Nevalainen	
Inkeriläinen siirtaväki Suomessa 1940-luvulla	***150 mk***
Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)	
Inkeri – historia, kansa kulttuuri	***300 mk***
Heikki Roiko-Jokela – Heikki Seppänen	
Etelän tien kulkija – Viiho Helanen	***150 mk***
Maria Ripatti	
Elämä yhden kortin varassa	***100 mk***
Salmi Tuukkanen	
Elämäni helminauha	***30 mk***
Kalevalaseuran vsk 69–70	
Inkerin teillä	***70 mk***
Maria Luukan lauiui ja loitsui	***40 mk***
E. Pärnänen	
Antti Kivekäs I	***100 mk***
Antti Kivekäs II	***100 mk***
Mikko Savolainen	
Kuvateos Inkerinmaa	***200 mk***
Leino Hassinen	
Idän uusi aamu	***140 mk***
Aatu Savolainen	
Suomalainen sisssodassa	***130 mk***
Albert Pettinen	
Lauluja koululaisille	***25 mk***
Albert Pettinen	
Lauluja sekakuorolle	***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro	
Nouse Inkeri ym.	***15 mk***
Lauri Santtu	
Murrejuttuja	***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo	
Omali maali	***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933	***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993	***60 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	***110 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä)	***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia)	***60 mk***
Adressi surunvalitteluun	***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 9
Syyskuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Linbanevägen 6, 43835 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Keijo Korkka
Säätiön postiosoite:
Käpylänkuja 1
00610 Helsinki
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Kautta aikain ovat inkeriläiset isoäidit tuoneet lapsia kirkkoon. Nykyisin he eivät ole enää huivipäisiä mummoja, mutta tehtävä on sama. Elina Kemppinen on kotoisin Keltosta, 7-kuinen tyttärenpoika Timo Varshukov Helsingistä.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Katri Klemettilä in memoriam

Heinäkuun alussa Turun ylösnousemuskappeliin kokoontui pieni sukulaisten ja ystävien joukko saattamaan yhtä oman sukupolvensa viimeistä inkeriläistä, **Katri Klemettilää** viimeiseen lepoon.

Katri Klemettilä (o.s. Särki) syntyi Inkerinmaalla Metsäpirtissä 20.10. 1907. Kesällä v. 1933 hän meni naimisiin isäni enon **Jooseppi Klemettilän** kanssa. Kolmen vuoden kuluttua perheeseen syntyi poika, **Bruno**. Elämä näytti tarjoavan monia mahdollisuuksia. Mutta noin vuotta ennen toisen maailmansodan syttymistä kaikki muuttui: Bruno-poika sairastui aivokalvontulehdukseen. Lyhyen sairauden aikana Katrin ja Joosepin rukoukset lapsen paranemisesta kääntyivät pyynnöksi »Tapahtukoon sinun tahtosi». Bruno kuoli kesällä 1938.

Stalinin vainot koettelivat myös Klemettilän sukua. Joosepin veli **Otto**, joka oli kansakoulun opettaja ja myöhemmin kansakoulun tarkastaja, vangittiin ja surmattiin. Neuvostovallan luhistuttua syy selvisi: »hän kuului nationalistiseen ryhmään, jolla oli yhteyksiä Suomessa oleviin fasistisiin piireihin». Näin toteutettiin Inkerin kansan murhaa. Talvisodan sytyttyä Jooseppi määrättiin ns. Kuusisen hallituksen armeijaan. Inkerinsuomalaisena hän joutui siihen joukkoon, jonka oli määrä tulla valvomaan järjestystä Helsinkiin, kun Suomi olisi vallattu. Mutta suomalaiset olivat sodan lopputuloksesta toista mieltä, ja niin Jooseppikin pääsi talvisodan päättymisen jälkeen takaisin Katrin luokse.

Saksalaiset valloittivat Järvisaaren elokuussa 1941. Katri ja Jooseppi lähtivät yhdessä lähisukulaistensa kanssa evakkoon. Syksyllä 1943 he saapuivat Virosta laivalla Suomeen. Loimaalla vietetyn karanteenileirin jälkeen matka jatkui Hausjärvelle, Oittiin, minne omat isovanhempani olivat jo asettuneet. Ensimmäinen työpaikka löytyi Rutajärveltä, Vahteron tilalta. Sen jälkeen Joosepista tuli Oitissa sijaitsevan Koskisen jalkineliikkeen suutari. Noin vuoden harjoitte-

lun jälkeen hän perusti oman liikkeen. Viisikymmentäluvun alussa Katri ja Jooseppi muuttivat Turkuun, missä Jooseppi jatkoi suutarin töitä itsenäisenä yrittäjänä. Tässä liikkeessä hoidettiin vuosien varrella paitsi turkulaisten kenkiä myös monia inkeriläisten asioita. Sieltä ovat peräisin myös omat ensimmäiset muistoni Joosepista. Talvella 1984 siunasin Jooseppi-enon – kuten me häntä kutsuimme – odottamaan vanhurskasten ylösnousemusta. Kesällä 2000 oli Katrin vuoro.

Jooseppi ja Katri Klemettilä ovat monella tavalla vaikuttaneet minunkin elämääni. Heidän ja isovanhempieni viisas ratkaisu oli jäädä kaikissa olosuhteissa Suomeen, kun inkeriläisiä alettiin palauttaa takaisin Neuvostoliittoon. Sukumme yhteisissä kokoontumissa Jooseppi ja Katri viihtyivät hyvin usein meidän lasten ja nuorten kanssa, ja me viihdyimme heidän seurassaan. Katrin suorapuheisuus oli ihastuttavaa ja Joosepin huumori koskettavaa.

Katri Klemettilä oli meidän sukumme viimeinen vanhan polven edustaja. Monien meidän on häntä ikävä.

Katrin kuolema herätti jälleen kerran minut pohtimaan omaa elämääni. Tutussa hengellisessä laulussa sanotaan »Kiitävi aika, vierähtävät vuodet, miespolvet vaipuvat unholaan». Minä olen toista mieltä: unholaan he eivät vaivu, mutta vuorollaan he kyllä vaihtuvat. Milloin on minun vuoroni?

Markku Pyysiäinen

Rauma kutsuu ensi vuonna

Seuraavat Inkeriläisten kesäjuhlat ovat Raumalla 7.–8.7.2001. Rauman hieno vanhakaupunki on Unescon maailmanperintöluettelon kallisarvoinen suojelukohde. Sitä kannattaa lähteä katsomaan läheltä ja kaukaa. Tervetuloa!

Rauman seudun Inkeri-seura,
puheenjohtaja **Viljo Suomalainen**

Kesäjuhlat vuonna 2000 Lahdessa

Lahden seudun Inkeri-seura ry:n puheenjohtaja Marja Rämö toivotti kirkontäyden inkeriläisyleisön tervetulleeksi.

Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja Keijo Korkka ojensi liiton viirin tamperelaiselle Eero Rautajoelle joka on ansioitunut mittavasti työssä Inkerin helmon hyväksi.

Lahden juhlissa oli hyvä ilma ja hyvä ilmapiiri. Kauniin, kesäisen ilman lahjoitti itse Jumala. Ilmapiiri syntyy järjestäjien, ohjelman ja yleisön kohtaamisesta. Oman säväyksensä antavat juhlien puitteet, Ristinkirkko ja Lahden Yhteiskoulun iso sali. Molemmat täyttyivät reunoja myöten kaksipäiväisissä juhlissa.

Olisivatko suhteet yläkertaan sitä perua, kun Lahden seudun Inkeri-seuran puheenjohtaja **Marja Rämö** sanoi, että inkeriläiset ovat »jumalissii»? Niin sanottiin Kolppanassa. Tästä syystä ei näilläkään juhlilla nähty mitään »rämäkämpää menoa», vaan noudateltiin seuran perustajan, rovasti **Juhani Jääskeläisen** aikanaan ohjeeksi antamaa hienostunutta, uskonnollista perinnettä. »Oli hyvä, kun tulit», sanoi Marja Rämö lämpimästi toivottaessaan yleisön tervetulleeksi.

Useat Petroskoista ja Helsingistä saakka tulleet kuorot, antoivat juhlille musiikillista antiaan. Petroskoin kuoroa johti **Jelena Vasiljeva**, Paluumuuttajien kuoroa **Seppo Välimäki**. Nuoren johtajansa **Julia Hyyrösen** käsissä oma Inkeri-kuoromme lauloi sekä jumalanpalveluksessa että pääjuhlassa niin, että kuulijana koin sydämeni ravituksi. Erityisesti jäi mieleen ehtoollislauluna kuultu Agnus Dei.

Saarnan piti lähetystyössä suomensukuisten kansojen parissa paljon liikkunut kirkkoherra **Yrjö Niemi**. Hän

Iltajuhla lauantaina 8.7. keräsi Lahden Yhteiskoulun salin täpötäyteen yleisöä. Täällä kokoonnuttiin pöytäkuntiin oman kotiseudun ihmisten kanssa.

Ristinkirkon pihalla tavataan tuttuja ja seurustellaan. Tässä Helsingin suunnasta tulleet Irma Rautio, Raimo Rosendal ja Vihtori Hyyrönen.

kertoi etsineensä jo seitsemän vuoden ajan inkeriläisiä kaukaa Siperiasta, aina Jakutiasta saakka. Siellä on vielä inkeriläisiä, jotka eivät ole saaneet kuulla evankeliumia sitten kuin nuoruudessaan. Raskaita ihmiskohtaloita olisi paljon kerrottavana. (Toivomme saavamme saarnan julkaistavaksi myöhemmin.)

Lahtelaisilla on tarjottavanaan aivan aseistariisuvan **Ojalan** muusikkoperheen nautittavia ohjelmanumeroita. Edellisistä juhlista perheen lapset **Riikka**, **Vesa** ja kannelta helskyttävä **Kaisa** ovat muutaman sentin varttuneet. Yhdessä äitinsä **Inkerin** ja isänsä **Erkin** kanssa he toivat suureen kirkkosaliin iloa ja valoa. Ja olisiko mikään laulu paremmin sopinut tälle yleisölle kuin Vesa Ojalan esittämä Jaakko Löytyn *Olen kahden maan kansalainen*. Erittäin vaikuttava oli myös taiteilija **Antero Mäkelän** lausuntaesitys.

Ennakkoon ilmoitetulle juhlapuhujalle, piispa **Aarre Kuukaupille** oli tullut esteitä palata Ruotsin-matkaltaan, mutta hänen sijaisekseen astui emerituspiispa **Leino Hassinen**. Ehkä hänen tähän tilanteeseen valitsemansa inkeriläismummon sana oli vitsikkyydessään liioitteleva. Se kuului: »No kun hampaat män, niin jäihän ikenet!» (Julkaisemme hänen puheensa kokonaisena toisaalla.)

Suomen Inkeri-liiton puheenjohta-

Kyllikki Stenborg (vasemmalla) sai juhlissa vastaanottaa Suomen Inkeri-liiton ansiomerkin. Sen hän todella ansaitsikin, sillä hän on hoitanut pätevästi monet eri juhlat, mm. Keltossa ja Lahdessa. Vieressä Lahden seudun Inkeri-seuran sihteeri Maria Lahti.

ja **Keijo Korkka** palautti mieleen kesäjuhlien pitkän perinteen. Hän kertoi liiton terveisinä juuri kokoontuneesta Inkerin Raitista, jonne oli kutsuttu eri inkeriläisjärjestöjen edustajia kuulemaan, mitä työministeriön erikoissuunnittelija **Irma Heikkilä-Paukkonen** selosti esityksessään Inkerinsuomalaiset ulkosuomalaispolitiikassa ja paluumuuttajina.

Puheenjohtajalla oli sydämellään kaksi erityistä huolenaihetta. Inkeriläisnuorten mainitseminen huumerikoksista kertovissa uutisissa ja neuvottomuus heidän auttamisestaan on iso ongelma. Toinen huolen aihe on se, että Inkeriläisten viestin tilauskanta pienenee saman tien, kun lukijat vanhenevat. Uudet voimat lehteä toimittamaan ovat haussa, mutta vielä ei ole tietoa, miten lehti jatkaa. Äänenkannattaja olisi kuitenkin järjestölle tärkeä. Ja kesto-ongelma on Inkerinmaan tyhjeneminen. »Se särkee sydäntä», sanoi Korkka, »mutta kaikki ratkeaa aikanaan. Elämällä on monet kasvot.»

Juhlassa ojennettiin Suomen Inkeri-liiton viiri **Eero Rautajoelle**. Liiton ansiomerkki annettiin järjestävän seuran edustajille **Väinö Lahdelle** ja **Kyllikki Stenborgille** sekä tämän lehden toimittajalle. Kiitokset ansiomerkin saajien puolesta lausuu tässä **Marja Mustakallio**. (teksti ja kuvat)

Petroskoin kuoron tytöt ovat kauniita kuin kukkaset ja laulavat kuin enkelit.

Järjestävän seuran aktiivisia paluumuuttajajäseniä ovat Aino Babikova (vasemmalla) ja Elsa Lunatsarskaja, jotka annostelivat satoja puurolautasellisia nälkäisille juhlavieraille.

Päivän teema on Inkeri, ja se näkyy hatustakin. Iime Ojar Narvusista oli tullut Virosta mukanaan 11-vuotias Luule Ojar.

»Pääasia, että kohdataan vielä«

Heimoveteraanit juhlivat Lahdessa

Perspektiiviä kylliksi on silloin, kun yli 10 000 vuotta sitten syntyneen Salpausselän rinteille kohonneessa modernissa Lahden kaupungissa Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit kokoontuvat kesäjuhlilleen. He nostavat lipun, he painavat päänsä rukoukseen, he muistavat joukosta poistuneita. Mutta he iloitsevat jokaisesta veteraanista, jonka tie on vihdoin johtanut Suomeen ja joka on päässyt mukaan kesäjuhlille.

Hämeen rykmentti tarjosi puitteet ja majoitustilat veteraaneille ja heidän seuralaisilleen. Lauantaina 8.7. kokoonnuttiin juhlalliseen lipunnostoon. Hämeen Sotilasläänin komentaja, prikaatikenraali **Antti Numminen** suoritti katselmuksen. Piispa **Leino Hassinen** piti aamuhartauden ja lähetti matkaan seppel- ja kukkapartiot.

Puheessaan veteraaneille Leino Hassinen sanoi, että jokainen katselee maailmaa oman aikansa horisontista. »Olemme kuin vuorelle kiipeilijöitä. Me näemme enemmän kuin edellinen sukupolvi, ja meidän lapsemme näkevät laajemmalle kuin me.« Hassinen viittasi isänmaan historiallisiin vaiheisiin, jotka kuvastuvat veisatuista virsistä *Oi kuningasten kuningas* sekä *Sun kätes Herra voimakkaan*. Hän jatkoi:

»Suomensukuisilla kansoilla komeilla Uralilla on sanonta, joka toteaa arkisesti: Jos Jumala ei hylkää, niin siat eivät voi syödä minua. Vaikeissakin oloissa voi löytää tien eteenpäin. Kansat elävät elämäänsä historian mylläkässä. Suomen ja Baltian maiden kohtalo osoittaa, että kun Jumala ei ole hylännyt, pienenkin kansan olemassaolo jatkuu.

Mauno Koivisto ihmettelee viime vuonna ilmestyneessä kirjassaan *Koulussa ja sodassa*, kuinka vähäinen Suomi on säilynyt kansakuntana satoja vuosia, vieläpä saavuttanut itsenäisyyden. Hänen mielestään siinä ilmenee Jumalan tarkoitus. Suomen kansalla on oma paikkansa historiassa.«

»Historiassa Jumalan ja ihmisten osuudet punoutuvat merkillisellä tavalla yhteen. Ihmiset suunnittelevat ja tekevät päätöksiä. Ihmiset harjoittavat politiikkaa ja käyvät sotia. Ihmiset jakavat toisilleen informaatiota ja vastaanottavat sitä. Näin toimiessamme toteutamme Jumalan suunnitelmaa. Tätä tarkoittaa venäläinen sananparsi: Luota Jumalaan, mutta jatka soutamista rantaan. Emme jää ajelehtimaan ristiaallokossa vaan työskentelemme tarmokkaasti ja määrätietoisesti johonkin suuntaan. Iloitsemme ja kiitämme taivaan Isän varjeluksesta,

kun veneen kokka karahtaa rantaan, pääsemme tietyyn tavoitteeseen.»

»Etsimmepä kansakunnan tai oman elämämme tarkoitusta, huomaamme, että paljon riippuu ihmisen omasta ponnistuksesta, mutta paljon jää suunnitelmiemme ulkopuolelle. Tarkkaa selvää emme saa siitä, miten nämä osaset lomittuvat ja limittyvät. Mutta niin kauan kuin elinpäiviä riittää, jatkamme tätä selvittelyä.

Seppelpartioiden mukana ajatuksemme kulkevat niiden luo, jotka eivät ehtineet veteraani-ikään, vaan kaatuivat sodassa, tuupertuivat pakkotyön rasituksiin – tai jotka muuten työskentelivät yhteiseksi parhaaksi. – Muistoilla on maisemansa, muistoilla on kasvot.»

Antoisa kiertoajelu

Perusteltua ylpeyttä äänessään esitteli 78-vuotias metsäneuvos **Mauno Uusitalo** kotikaupunkiaan Lahtea veteraaneille ja seuralaisille. Hän ajatti bussin rohkeasti jalkakäytäville, että veteraanit saattoivat esteettömästi nähdä kaiken! Kohteet Uusitalo valitsi alkaen neuvostojoukkojen iskusta Lahteen vuonna 1939, jatkaen A.F. Airon puistoon ja marsalkka Mannerheimin patsaalle, joka pystytettiin Lahteen jo vuonna 1959. A.F. Airon puistossa on suurissa siirtolohkareissa eri taistelupaikkojen muistolaatat, kaupungintalon edessä Vapauden patsas ja Elisabet Rehnin puolustusministerikaudella pystytetty muistomerkki suomalaiselle naiselle sodassa. Lahden suurhallin luona on veteraanien päämuistomerkki Eläköön Suomi!, jossa nähdään tammenlehvä ja Marskin ritarien merkki.

Monet muut kiinnostavat paikat kierrettiin retkellä, joka päätyi takaisin Hennalaan, jossa vielä tarkastettiin muistokivet, mm. veteraanien »itsenäinen Suomi, yhteinen asiamme».

Vaikka eläisin tuhat vuotta

Pääjuhlassa Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry:n puheenjohtaja **Aleksanteri Dubbelman** totesi puheessaan, että juhlien päätarkoitus on veljien kohtaaminen. Saadaan muistella yhteisiä vaiheita ja niitä, jotka ovat jo nukkuneet ikuiseen uneen.

Edellisten, Helsingissä vietettyjen juhlien jälkeen on tullut tieto seuraavien aseveljien siirtymisestä ikuiseen taivaan rauhaan:

Antti Nikolajev kuoli 31.7.1999
Risto Holopainen 11.8.1999
Eino Virolainen 29.11.1999
Jegor Belov 30.1.2000
Oskari Mokelainen 20.2.2000
Simo Armas Korkka 11.3.2000
Tauno Siivonen 2.5.2000.

Heidän muistoaan kunnioitettiin hiljaisuudella. Juhlassa myös iloittiin

Mauno Uusitalo perehdytti veteraanit muistomerkkeihin, joiden pystyttämisessä hän oli itsekin ollut puuhamiehenä.

Veteraaneja palkitaan kesäjuhlassa. Vasemmalta Toivo Ruotsi, Juho Ropponen, Aleksanteri Jackman, kenraali Antti Numminen kättelee Aleksanteri Dubbelmania, heidän takanaan Martti Lappalainen.

Puheenjohtaja Aleksanteri Dubbelman (keskellä) muisti kiittää puheessaan myös yleisön joukossa näkyviä veteraanien puolisoita ja seuralaisia.

niistä veteraaneista, jotka on onnistuttu löytämään. Vain viisi päivää aikaisemmin oli Tverin Karjalasta muuttanut Suomeen **Jooseppi Kouhia**. Hän oli kiteyttänyt asian kohdalleen sanoessaan: »Vaikka eläisin tuhat vuotta, joka päivä uupumatta kiittäisin Jumalaa ja Suomea, että lopultakin loppuivat minun vainoni ja kärsimykseni. No voi kuin myöhään!»

Puheenjohtaja Dubbelman jatkoi puheessaan: »Mutta ei kaikilla Suomeen muuttaneillakaan mene kaikki hyvin. Yksinäisyys, Suomen olojen tuntemattomuus, ainakin alkuvaiheessa muuton jälkeen, vanhojen kaverien ja ystävien puute, ikävyys, huoli rajan taakse jääneistä lähisukulaisista tässä iässä on kova koettelemus. Valitettavasti eivät kaikki tätä kestä. Meidän on ojennettava heille ehdottomasti veljeskäden tukea.»

Dubbelman kiitti salissa mukana olevia heimoveteraanien vaimoja ja leskiä siitä, että nämä olivat uskaltaneet nuorina tyttöinä rakastua vainottuihin ja tuomittuihin, jakaneet vainot ja julmuudet ja jaksavat vieläkin pitää huolta jo harmaantuneista miehistään.

Tilaisuus jatkui huomionosoituksilla ja ohjelmalla, johon kuului esim. dosentti **Heikki Roiko-Jokelan** esitelmä Valpon toiminnasta neuvostokansalaisten kiinniottamiseksi vv. 1945–48. Musiikkiohjelmaa saatiin kuulla Soittokunnan ja Kaukopartiokuoron voimin esitettynä. Sota-ajalta tuttu muusikkoduo **Tuire Orri** ja **Aarno Valli** ilahduttivat yleisöä laululla ja harmonikansoitolla.

Illemmalla veteraanijuhlijat osallistuivat Lahden seudun Inkeri-seuran järjestämään juhlaan sekä sunnuntain pääjuhlaan Ristin kirkossa.

Teksti ja kuvat Marja Mustakallio

On kaunis näky, kun Tuutarin pukuun sonnustautuneet kolehdinkerääjät saapuvat alttarille.

Ludvig Ripatti, heimoveteraani

Heimoveteraanit kokoontuivat inkeriläisten kesäjuhlien yhteydessä Lahdessa jo toisen kerran. He ovat sotaveteraaneja, jotka palvelivat Suomen puolustusvoimissa kolmannessa heimopataljoonassa. Pataljoona muodostettiin pääosin Saksan armeijasta siirretyistä inkeriläisistä ja karjalaisista. Suomen armeijassa taistelleista sotilaista valtaosa luovutettiin sodan jälkeen Neuvostoliittoon, jossa heidät tuomittiin pitkiin vankeus- ja pakkotyörangaistuksiin. Sille tielle jäi moni soturi. Osa taas pääsi pakenemaan Ruotsiin ja aloitti siellä kaiken alusta.

Nyt näitä heimoveteraaneja on kahdesta tuhannesta jäljellä noin sata. Yksi heistä on **Ludvig Ripatti**. Hän on yksi Suomesta palautetuista.

Ludvig Ripatti syntyi v. 1921 Järvisaarella Korkan kylässä. Hän on toiseksi vanhin **Vihtori** ja **Helena Ripatin** seitsemästä lapsesta. Ludvig kävi 1930-luvulla samaa suomenkielistä kansa- ja keskikoulua kuin isäni. Vuoden 1941 lopussa hän joutui yhdessä veljensä **Santerin** kanssa Saksan armeijaan. Sodan jälkeen v. 1945 Ludvig Ripatti vietiin väkisin takaisin Neuvostoliittoon ja kymmeneksi vuodeksi vankileirille Siperiaan.

Nykyisin Ripatin koti on Mustanmeren rannalla Sotsin lomakeskuksen lähellä.

Tänä kesänä Ludvig Ripatti palasi takaisin Suomeen, tällä kertaa kuntoutukseen Punkaharjulle. Lahden inkeriläisten juhlille Ripatti osallistui tyttärensä **Ninan**, sisarensa **Liisan** ja veljensä **Pekan** kanssa. Ludvig Ripatti tapasi 55 vuoden erillään olon jälkeen uudelleen sukulaisensa. Nyt harkinnassa on pysyvä muutto Suomeen.

Markku Pyysiäinen

Kyykkää kesäjuhlilla

Inkeriläisten kesäjuhlilla Lahdessa 8.7. 2000 pelattujen kyykkäotteluiden tulokset:

Naiset, henkilökohtainen peli
1. Hilkka Nikkola Helsinki 0
2. Lempi Siippari, Lahti –28
3. Alefsina Siippari, Lahti –34

Naiset, paripelit
1. Hilkka Nikkola–Alefsina Siippari
2. Lempi Siippari–Aleksandra Siippari

Miehet, joukkuepelit
1. Turun inkeriläiset/P. Kopponen, J. Pentikäinen, E. Telkkinen, A. Kopponen
2. Karjalan Sivistysseura/P. Rahikainen, S. Hirsso, R. Kononen, K. Parikka
3. Helsingin Inkeriläiset/J. Nikka, O. Lampi, J. Kupri, O. Toivokainen
4. Turun uusi Karjala-seura/J. Jokela, H. Siikanen, M. Ruuskanen, J. Jousimo
5. Göteborgin Seudun Inkeri-kerho/ J. Soittu, A. Pöntönen, E. Visser, K. Hippeläinen

Heimo-ottelu
Karjalaiset–Inkeriläiset
Inkeriläiset +12 Karjalaiset –12

Viesti sai moitteita

Tunnettu inkeriläinen musiikkimies ja kuoronjohtaja **Albert Pettinen** on lähettänyt lehdellemme kirjeen, jossa hän moittii siitä, ettei Inkeriläisten viestissä ole selostettu kahta hänen johtamaansa ja Inkerin Kulttuuriseuran järjestämää konserttia.

Marraskuussa 1994 pidettiin Kallion kirkossa Mooses Putron muistokonsertti, jossa Albert Pettinen mm. johti perustamaansa Sävel-kuoroa. Toinen konsertti oli lokakuussa 1998. Siinä Pettinen johti Muuruveden laulumiehiä.

On tietenkin valitettavaa, että näistä merkittävän inkeriläisen säveltäjän muistokonserteista ei ole lehdessämme kerrottu.

Tällainen huomattava laiminlyönti selittyy vain sillä, että lehteä toimitetaan sivutyönä päätyön ohella. Järjestävä taho Inkerin Kulttuuriseura tiedotti konsertista etukäteen, mutta se ei silloin mahtunut toimittajan kalenteriin. Nyt, kun uutinen ei ole enää ajankohtainen, voimme vain pahoitella tapahtunutta.

Toimitus

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
09.10. syyskokous
13.11. kerhoilta.
Joulukuussa pikkujoulumatka.
Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

MUISTILISTA

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavan matkan:

13.10.–16.10.2000 PIETARI JA INKERINMAA. Retkiä vanhainkoteihin, Inkerinmaalle ja mm. 15.10. jumalanpalvelus Pyhän Marian kirkossa Pietarissa.

Tiedustelut Marja-Liisa puh. 02-258 1621 ja 050-363 4231 tai Raili 02-469 6846, 040-707 4911, fax 02-469 6847.

Inkerin kulttuuriseurasyksyn toimintaa Helsingissä

Syksyn Inkerinpäivän juhla järjestetään lauantaina 7.10. klo 17.30 alkaen. Tällöin muistellaan Stalinin vainoissa menehtyneitä suomalaisia. Tuomiokirkon juhlassa on mahdollisuus yhdessä muistella ja surra menehtyneitä rakkaita.

Tilaisuus alkaa klo 17.30 Tuomiokirkon portailla, johon voi sytyttää kynttilän jokaiselle vainoissa menehtyneelle omaiselle. Klo 18 sisällä kirkossa alkaa aiheeseen liittyvä tilaisuus, jossa kuullaan myös musiikkia inkeriläisvoimin esitettynä.

Taidenäyttely

Marraskuussa 2000 pidetään inkeriläistaiteilijoiden yhteisnäyttely Rickhardinkadun kirjastossa.

Tietoa Inkerin kulttuuriseuran tapahtumista saa yhdistyksen Internet-sivulta, jonka osoite on www.inkeri.com.

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki

24.09. syyskokous

22.10. lokakuun kokous

26.11. pikkujoulu yläsalissa.

Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

INKERIKUORO

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa Karjalatalolla 2. krs. Erityisesti matalia naisääniä (II altto) tarvitaan lisää. Koelaulu suoritetaan harjoitusten alussa kuoronjohtajan ja musiikkilautakunnan läsnäollessa. Tervetuloa!

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

01.10. Syyskokous ja Mikkelinpäivän juhla.

04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.

26.12. Joulujuhla.

Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Seukot Inkerikodissa

14.09.2000 klo 13.00

12.10.2000 klo 13.00

16.11.2000 klo 13.00

14.12.2000 klo 13.00 joulujuhla.

Tervetuloa mukaan uudet ja vanhat seukot! Soittele! 09-242 3741, Aili Jukarainen

Inkeriläisten viesti ilmestyy

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
10/2000	08.09.2000	13.10.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hiiva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586

Inkeriläisten viesti

NUMERO 10
Lokakuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut
ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1,
00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 » » 800 mk
1/4 » » 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr
ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Toivo Makara
Säätiön postiosoite:
Vellamonkatu 7
08100 Lohja
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Syksy 2000 jäi mieleen runsaasta omenasadosta. Monen vanhan puun oksat katkesivat omenien painosta. Kuva Marja Mustakallio.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Ruotsin inkeriläisten kulttuuriteko

Ruotsin Inkeri-liitto sai yhden suururakan valmiiksi, kun Ruotsin inkeriläisten vaiheista kertova historiateos valmistui sopivasti Boråsin tämän kesän juhannusjuhlille. Kirjan on toimittanut **Inkeri Peterson**, ja toimituskuntaan kuuluivat hänen lisäkseen mm. boråsilaiset **Toivo Jääskeläinen**, **Viktor Kainelainen** ja **Armas Paakkonen**. Työ on kuitenkin ennen muuta Ruotsin inkeriläisten yhteinen voimaponnistus, kuten monet hankkeet tätä ennenkin: tietoja ja valokuvia ovat kotiarkistoistaan kaivaneet esiin hyvin monet ystävämme Ruotsin puolelta.

Lyhyen inkeriläisten varhaisvaiheitten kertauksen jälkeen kirjassa lähdetään liikkeelle sotavuosista ja inkeriläisten siirrosta Viron kautta Suomeen. Sitten kerrotaan heimopataljoonasta ja inkeriläisten sotilaitten luovuttamisesta takaisin Neuvostoliittoon. Tämä kaikki on tuttua Suomeen jääneille inkeriläisille. Mutta sen jälkeen alkaa ruotsalaisten oma osuus, josta tähän asti ei juuri ole kirjoissa kerrottu: pako Ruotsiin ja alkuajat uudessa kotimaassa. Ruotsin inkeriläisten suurelle ystävälle kapteeni **Uno Hammarströmille** omistetaan yksi pääluku. Sen jälkeen kerrotaan kirkollisesta toiminnasta ja **S.J. Laurikkalan** Ruotsin vuosista. Paikallisyhdistysten toiminta eri puolilla Ruotsia saa kirjassa paljon tilaa. Sitten vuorossa on Ruotsin oma keskusliitto. Tässä yhteydessä kuvataan kesäjuhlia ja käydään läpi kuniamerkin saaneet. Teos päättyy henkilö- ja tilastotietoihin.

Ruotsalaisten ystävien historiateoksessa kiinnostavaa on mm. ensimmäisten Ruotsin vuosien kuvaus. Inkeriläiset kyllä toivotettiin tervetulleeksi maahan, mutta ei elämä inkeriläisille alkuvuosina sielläkään helppoa ollut. Ongelmia ei aiheuttanut ainoastaan uusi kieli, joka oli opeteltava. Alkuvuosina piti pelätä mahdollisia luovutuksia takaisin Neuvostoliittoon ja vielä pitkään sen jälkeen venäläisiä agentteja. Jotkut johtavat poliitikot Ruotsissa olivat myös varsin sinisilmäisiä. Jopa ulkoministeri **Östen Undén** oli sitä mieltä, että inkeriläiset voitaisiin hyvin palauttaa takaisin Neuvostoliittoon, sillä ei heille siellä hänen mukaansa mitään pahaa tapahtuisi. Ministeri oli valmis uskomaan annettuihin kauniisiin lupauksiin. Onneksi kaikki eivät kuitenkaan uskoneet.

Sverigeingermanländarnas historia -teoksessa on 215 valokuvaa, ja sen hinta on 250,– Ruotsin kruunua. Jokaisen ruotsia osaavan inkeriläisen ja heistä kiinnostuneen kannattaa hankkia tämä kirja kotikirjastoonsa. Tuttuja kuvia ja mielenkiintoisia tapahtumia kirjasta löytää myös kieltä taitamaton, sillä kuvat puhuvat puolestaan. Teoksen julkaisija on Ruotsin Inkeri-liitto. Onneksi olkoon, Ruotsin inkeriläiset! Olette tehneet kulttuuriteon.

Markku Pyysiäinen

Näistä lauluista en luovu

Piispa **Leino Hassisen** puhe Inkeriläisten kesäjuhlassa Lahdessa 9.7.2000

Kuten aikaisemmin olemme Inkeriläisten viestissä kertoneet, Leino Hassinen joutui puhujaksi Lahden juhlille nopealla varoitusajalla, kun hänen seuraajansa, piispa **Aarre Kuukauppi** oli joutunut esteen vuoksi jäämään Ruotsiin. Hassinen siteerasi tässä tilanteessa inkeriläistä sananlaskua »Hampaat män, mutta jäihän tok ikenet!» Vanhemman kollegan »ikenet» purivat kuulijakuntaan hyvin. Niin käy aina, kun rakastettu piispa pääsee vauhtiin.

»Arvoisat kuulijat, hyvät ystävät!

Suomen Yleisradion ykköskanavalla on ohjelmasarja, jonka otsikkona on *Näistä levyistä en luovu*. Siinä ihmiset kertovat musiikillisista kokemuksistaan ja mieltymyksistään. Jotkut säveltäjät, kuorot ja orkesterit ovat puhutelleet heitä erityisen voimakkaasti. Niin ovat tietyt musiikkiteokset käyneet ajan mittaan luovuttamattomaksi osaksi omaa persoonaa.

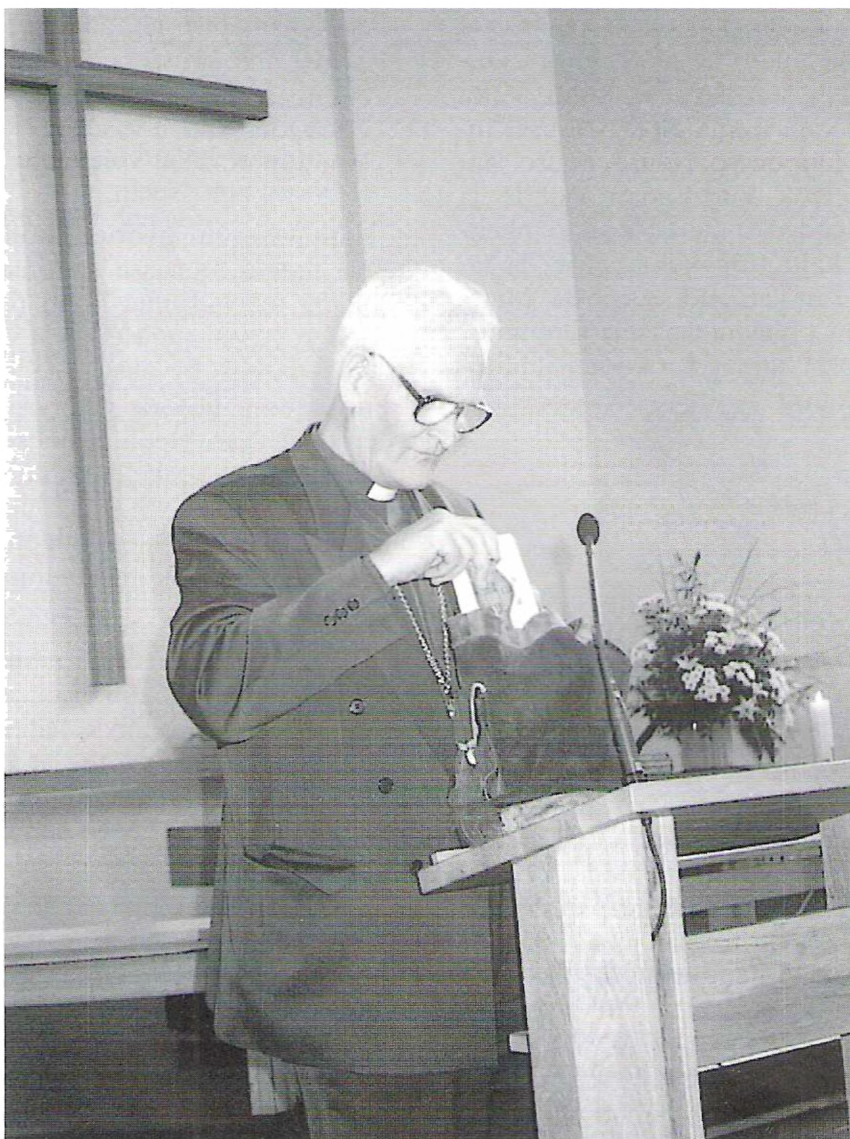
Näin inkeriläisten kesäjuhlilla kysyn teiltä ja itseltäni: Mikä olisi inkerinsuomalaisille sellaista musiikkia, joka tuntuu luovuttamattomalta?

Kun luen muistelmakirjoituksia inkeriläisten karkotusmatkoilta tai kuuntelen ihmisten kerrontaa kärsimystaipaleilta, niissä tulee aina esille luovuttamattomien tavaroiden käteisvarasto. Pussissa, pikkulaukussa tai repussa ovat kaikkein välttämättömimmät esineet ja rahat, joita täytyi pitää varastamisen pelosta pään alla tai sylissä – ja siitä huolimatta ne saattoivat kadota jonakin varomattomana hetkenä! Väliin tuon pussin sisällön joutui näyttämään miliisille tai vanginvartijalle. Tähän näistä-tavaroista-en-luovu-sarjaan kuuluivat tavallisesti passi, vähäinen määrä ruplia, kiireessä mukaan temmatut valokuvat, virsikirja, Raamattu ja kova leivänkyrsä, jota piti säästää pahimman nälän varalle – ja silloin siinä oli taivaallinen maku! Hyvinvoinnin keskellä elävä ihminen ei tajua, minkälainen aarre tällainen leivänkannikka on. Ei karsinasika ymmärrä maasian vaivoja. Vaikka näitä esineitä puolusti hellittämättömällä epätoivolla, silti miliisi saattoi halveksien ja pilkaten heittää niistä osan pois.»

Puhuja havainnollisti sanomaansa kaivamalla mukanaan tuomastaan pienestä nahkalaukusta, pussukasta tai *sumkasta*, niin kuin sitä venäjäksi kutsutaan, milloin passin, milloin paperipalaan kääräistyn leivänkyrsän. Kuulijoiden kielelle herahti vesi tätä seuratessa. Saattoi eläytyä karkotetun inkeriläisen makuelämykseen Siperian junan härkävaunussa. Sitten Leino Hassinen taas jatkoi aloittamastaan teemasta.

Aamunkoiton laulajia

»Mutta mitkä olisivat sellaista musiikkia, josta en luovu? Sävelet ja muistot, henkilökohtaiset kokemukset ja suuret kansalliset ja kirkolliset juhlat ovat ihmiselle sellaista pääomaa, jota ei kykene riistämään tiheinkään tarkastuksen seula. Jos ylipäätään olen elossa,

Piispa Leino Hassisen puhetapa on havainnollistamisen malliesimerkki. Kun puhutaan luovuttamattomista tavaroista, ne kaivetaan esille sumkasta, pikkupussista, aivan niin kuin inkeriläiset karkotusmatkoilla tekivät.

ne kulkevat mukana, osana minua. Voimakkaimpana ylitse muiden soi mielessä kaksi laulua, joista inkerinsuomalaiset eivät voineet luopua.

Toinen niistä on *Nouse, Inkeri, jo herää työhön*. Tämä **Mooses Putron** sepittämä ja säveltämä kansallislaulu on soinut inkeriläisten sydämessä 112 vuotta. Se syntyi Inkerinmaan nousun aikaan tulkitsemaan kansan tuntoja. Pitkä kansallinen perinne velvoitti. Maaorjuus oli takanapäin. Tulevaisuus näytti lupaavalta. Mooses Putro valoi sanoihin ja säveliin kansalliset odo-

tukset. Mitä Sibelius oli Suomelle, sitä Putro oli Inkerille. Molemmat käänsivät ihmisten katseet kohti uutta aamua, vapaampia oloja. »Nouse, Inkeri, jo loppuu yö. Nouse, nouse, sun hetkes lyö!» Vuosisadan vaihde ja 1900-luvun alku merkitsivätkin inkeriläisten kulttuurin kehittymistä ja taloudellisen vaurauden kasvua. Mutta pian päivä pimeni illaksi ja verenmustaksi yöksi. Pimeyden keskelläkin Inkerin kansa lauloi aamunsarastuksesta.»

Jumala mielettömyyden keskellä

»Toinen luovuttamaton laulu oli virsi *Jumala ompi linnamme.* Kun 30-luvun alussa pakkokollektivisointi Inkerinmaalla – niin kuin kautta Neuvostoliiton – oli kiivaimmillaan, itsenäinen inkeriläinen talonpoika eli viimeisiä aikoja omilla maillaan. Isäntä pakotettiin pistimien edessä nousemaan junaan, joka vei kulakkisaalistaan kohti Hiipinää, ja perhe pantiin elämään jossakin saunan eteisessä. Silloin ei ollut sopivampaa tilanteen tulkkia kuin sanat:

Jos veis he henkemme,
osamme onnemme,
ne heidän olkohon,
vaan meidän iät on
Jumalan valtakunta.

Kirjaimellisesti paremman yhteiskunnan nimissä teloitusjoukko vei hengen, ja bolshevistinen kylätoimikunta vei omaisuuden ja kaikki elämisen mahdollisuudet.

Eikä omaisten ja omaisuuden riisto riittänyt, vietiin vielä kotiseutukin. Juna lastattiin ja lähetettiin kohti Siperiaa ja Kasakshtania. Silloin vähäisen kädessä kannettavan tavaran lisäksi luovuttamatonta omaisuutta olivat sanat ulkomuistista:

On turha oma voimamme
vääryyden valtaa vastaan.
Me turman vallat voitamme
Herrassa ainoastaan.

Härkävaunun pyörien kolke löi tahtia tuossa julmassa sinfoniassa ja synkkää tulevaisuutta kohti matkustavien korvissa. Ihmiset eivät voineet yksinkertaisesti hyväksyä sitä, että Inkerin kansan historia päättyisi tällaiseen mielettömyyteen. Häpäisemisen ja kärsimysten keskellä pantiin toivo Jumalaan, joka ei voi jättää luotujaan ainiaaksi vallanpitäjien ruhjottaviksi. Jostain syvältä, uskonvakaumuksesta kumpusivat sanat:

Hän Kristus, kuningas
on voitonruhtinas.
Lyö joukot helvetin,
ne tallaa jalkoihin
ja voiton meille saattaa.»

Vakaumus syntyy lauluista

»Vuosisadan ajan Inkerin kansa on elänyt siitä vakaumuksesta, että näistä kahdesta laulusta emme luovu. Ne ovat muodostaneet inkerinsuomalaisen ideologian, jossa kansallinen ja uskonnollinen aines ovat sulautuneet yhteen. Pitämällä kiinni näistä kahdesta kahvasta inkeriläiset ovat pysyneet pystyssä siinä maanjäristyksessä, jota Neuvostoliitto merkitsi. Itsenäisyystoiveet, tai edes itsehallinto, eivät toteutuneet, mutta silti Inkerin omaleimaisuus on säilynyt. Historiassa saavutetaan harvoin – jos koskaan – enempää kuin likiarvoja.

Mikä on näiden kahden luovuttamattoman laulun merkitys 2000-luvulla, sen pohtimiseen tarvitaan vähintään yhdet kesäjuhlat ja toinen juhlapuhe.»

Tuhlaajapojan paluu

Inkeriläisten kesäjuhlien jumalanpalveluksessa (9.7.2000) Lahden Ristinkirkossa saarnasi kirkkoherra **Yrjö Niemi** Hämenlinnasta. Hänet tunnetaan mm. laajoista matkoistaan suomensukuisten kansojen parissa Inkerin kirkon toiminta-alueella.

Päivän tekstinä oli Luukkaan evankeliumin 15. luvusta jakeet 11–32. Tämä ns. tuhlaajapoika-teema antoi aiheen muisteluun, joka on monille inkeriläisille tuttu ihan käytännön tasollakin: inkeriläisvanhuksen luona saattaa asua tuhlaajapoika, joka juo äidin rahat ja on väkivaltainen.

Yrjö Niemi kertoi: »Siperiassa tapasin vankileirien saaristossa pari kolme kertaa miehen, joka sitten pääsi vapaaksi. Hän ilmoitti vapautuvansa tiettynä päivänä ja tulevansa Krasnojarskiin meitä tapaamaan seurakuntaan, koska ei ollut mitään paikkaa, mihin mennä. Pitkän keskustelun jälkeen kävi ilmi, että hänellä olikin isä samassa kaupungissa. Isä oli ankarasti kieltänyt häntä tulemasta kotiin ja pitämästä mitään yhteyttä. Poika pelkäsi mennä kotiin, mutta lopulta hän viimein suostui lähtemään, jos minä tulisin mukaan. Vastaanotto oli varsin dramaattinen. Isä huusi ja raivosi kaikesta siitä, mitä poika oli tehnyt, syytti häntä välillä äidin kuolemankin aiheuttamisesta. Minä yritin sanoa, että nyt olisi mahdollisuus uuteen suhteeseen isän ja pojan välillä. Siitä tilanne sitten vähitellen helpottuikin.

Kirkkoherra Yrjö Niemi kertoi kuulumisia Siperiasta.

Tuhlaajapoika-vertaus on varsinainen helmi. Armon ja uudelleen alkamisen mahdollisuus tulevat väkevästi esille. Mutta myös ihmisen itsekkyys näkyy ja kuuluu.

Nuoremman veljen itsekkyys on varsin nykyaikaista. Hän tahtoi kaiken ja heti, ottaakseen ilon irti elämästä. Etukäteen saamallaan perinnöllä hän hankki kaikki maailman ilot elämäänsä menettääkseen ilon kokonaan. Vapauden kaipuu, halu päästä itse päättämään elämästään ja itseään toteuttamaan, johti nuoremman veljen tilaan, jossa ilo oli otettu irti elämästä.

Hyvänkään kodin perintö ei aina pidä lapsia hyvällä tiellä. – Jokainen sukupolvi toistaa omaa tuhlaajapoikatarinaansa. Edelleen samalla tavoin voidaan lähteä kodista. Ei välttämättä kovin kauaksi eikä näin jyrkkään muutokseen, mutta irtiotto se on kuitenkin.

Myöhemmin voidaan todeta, että elämäntavat ja arvot menevät täydellisesti ristiin. Seurauksena on välirikko, yhteyden katkeaminen vuosiksi, jopa vuosikymmeniksi. Lasten tekemät valinnat ja arvot ovat kipeitä asioita vanhemmille.

Ei ole helppoa antaa anteeksi. Joskus voi viedä vuosikausia, ennen kuin armahdus ja anteeksianto tulevat.

Tuhlaajapoikavertauksessa isä odottaa uupumatta ja on valmis armahtamaan kotiin palaavaa ilman minkäänlaisia ehtoja.»

Terveisiä Siperiasta

Kirkkoherra **Yrjö Niemi** on ollut Siperiassa viimeksi huhtikuussa 2000. Vuosien mittaan hän on löytänyt inkeriläisiä koko Siperian laajalta alueelta aina Jakutiaa, Jäämerta, Tiksiä, Vladivostokia ja Sahalinia myöten. Heitä asuu muutama siellä täällä monissa kylissä.

On puute ihmisistä, jotka etsisivät jatkuvasti heitä ja veisivät heille sanomaa Jumalasta. Yrjö Niemi kertoi saarnassaan muutamista tapaamistaan inkeriläisistä.

Inkeri Jääskeläinen Minuskinista kertoi, miten isoisä joutui kulakkina jo vuonna 1931 Angaran rannalle Mattiginoon. Nuoremmat tulivat myöhemmin v. -42 Hakasian kautta. Isoisä piti joka sunnuntaiaamu jumalanpalveluksen evankeliumikirjan mu-

Harrasta kirkkokansaa Lahden Ristinkirkossa.

Inkerikuoro lauloi Julia Hyyrösen johdolla.

kaan: laulettiin. luettiin sanaa, rukoiltiin pelkäämättä ympäristöä. Sen jälkeen vasta syötiin.

Hilja Kiuru on käynyt 300 kilometrin päästä Tinskoin kylästä Krasnojarskissa jumalanpalveluksessa; koko yö junassa ja sitten takaisin illalla, ellei jää yöksi poikansa luokse. Hän on sanonut: »Tämä hengellinen on kaikkein tärkeintä.» Hän on koonnut ihmisiä asuntoonsa tutkimaan Jumalan sanaa ja laulaman. Hän on käynyt katsomassa sairaita. Olemme hänen kanssaaan pitäneet ensimmäiset hengelliset kokoukset tässä kylässä, olemme käyneet vanhainkodissa, mielisairaalassa, hitaasti oppivien lasten koulussa ja kaukaisessa vankikylässä. Hiljan on vaikea liikkua, toista polvea ei voi leikata. Kuinka siunatut ovat hänen jalkansa!

Juho Muonanen Saralan kylän Hakasia. Juho kutsuu itseään elämän murjomaksi mieheksi. Hän joutui ns. Terijoen armeijaan, Otto-Ville Kuusisen joukkoihin. He harjoittelivat rintaman takana ja ehtivät 15 kilomterin päähän rintamasta, mutta sitten talvisota loppui. Sen jälkeen heidät lähetettiin »vapauttamaan» Eestiä. Sitten vankilaan Uralille, missä puolet joukoista kuoli nälkään. Juho pääsi sairastuttuaan kuin ihmeen kaupalla vapaaksi. Uralilta hän joutui sitten Siperiaan kultaa kaivamaan. Hänellä on nyt ikää 84 vuotta. Saralassa on muutama inkeriläinen.

Kylissä ei ole työtä eikä rahaa. Vanhemmat eivät saa lapsia oppilaitoksiin, koska ne maksavat paljon. Junaliput ovat kalliit. Köyhien pojat kelpaavat kyllä Tshetseniaan taistelemaan; rikkaat ostavat poikansa pois. Jaoin ihmisille rahaa ruokaan, niin paljon kuin pystyin, kertoo Yrjö Niemi.

Kohtalonne saa hiljaiseksi jokaisen

Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit aloittivat juhlansa Lahdessa 9. heinäkuuta katselmuksella, jonka suoritti prikaatikenraali **Antti Numminen**. Hän tervehti kunnioittavasti heimoveteraaneja ja heidän läheisiään sekä tukijoitaan. Hän sanoi: »Jatkosodassa taisteli Suomen armeijan riveissä yli 5 000 sotilasta, joiden taistelujen tie on jäänyt vähemmän tunnetuksi. Kyseessä on heimoveljiemme, etenkin virolaisten, inkeriläisten, itä- ja aunuksenkarjalaisten sekä tverinkarjalaisten joukko, joka osallistui jatkosodan eri vaiheisiin yhtä urheasti kuin heidän kantasuomalaiset aseveljensä.

Kaikkein vähiten tunnetut ovat teidän, inkeriläisten ja karjalaisten heimoveteraanien, 2 000 sotilaan, ja teidän joukkojenne, erillisen pataljoona 6:n ja Heimopataljoona 3:n vaiheet viime sotiemme aikana. Ja kuitenkin te kuulutte niitten veteraanien joukkoon, joiden koettelemukset jatkosodassa ja sen jälkeen olivat kaikkein ankarimpia.

Tänään me kaikki tänne Hämeen Rykmentin paraatikentälle kokoontuneet tunnemme syvää kunnioitusta Teitä, sotiemme veteraaneja, kunnioitettuja heimoveteraanejamme kohtaan.

Kuten tunnettua, jatkosodan viimeisenä kesänä 1944 Suomen armeijan onnistui voimansa äärimmilleen ponnistaen pysäyttää neuvostoarmeijan suurhyökkäykset ensin Karjalan kannaksella, sitten Laatokan Karjalassa, ja lopuksi vielä Ilomantsissa. Tämä pysäyttäminen tai torjunta ei toisen maailmansodan suurtaisteluissa onnistunut juuri muilta. Neuvostojoukkojen strategisessa painopistesuunnassa, Karjalan kannaksella 1944 Valkeasaari, Kuuterselkä, Siiranmäki, Viipuri, Viipurinlahti, Tali-Ihantala ja Vuosalmi olivat niitä taistelupaikkoja, joissa sotiemme veteraanit, te täälläkin paikalla olevat, kävitte sankarillisen taistelun isänmaan vapauden puolesta. Puolustusvoimiemme torjuntavoitot kesällä 1944 loivat edellytykset poliittiselle ratkaisulle ja irtautumiselle suursodasta. Suomi pelastui.

Joukkojenne kunniakkaat taistelut Keski-Kannaksella ovat teille omakohtaiset, mutta meille muille vähemmän tutut.

Inkeriläisväestön siirtoon 1943 liittyi myös saksalaisten perustaman, inkeriläisistä muodostetun Itäpataljoona 664:n siirto Suomeen ja edelleen koulutukseen. Pataljoona, jonka nimeksi tuli ErP 6, alistettiin Kannaksen itäosassa toimivan 19 Pr:n reserviksi. Suurhyökkäyksen alettua pataljoona siirrettiin Keski-Kannakselle, Korpikylään, missä se joutui heti suurhyökkäyksen polttopisteeseen. Korpikylästä pataljoona vetäytyi taistellen ensin Punnukseen ja sitten Vuoksenrannalle. Vuosalmen suurtaistelussa 2. D:aan kuuluvana

ErP 6 oli puolustus-, reservi- ja varmistustehtävissä. Sodan loppuvaiheen pataljoona toimi Kuparsaaressa ja jälleen 18. D:n etulinjassa Laitasalmella.

Heimopataljoona 3 muodostettiin 1943 vapaaehtoisuuden perusteella suomenheimoisista sotavangeista. Koulutuksen jälkeen pataljoona otti rintamavastuun Keski-Kannaksella 2. D:n etulinjassa Ohtan lohkolla. Suurhyökkäyksen alettua Heimopataljoona 3 taisteli os Ehrnroothin riveissä Termolan kautta Sairanmäkeen ja edelleen Ahijärvelle.

Sieltä pataljoona viivytti 2. D:lle alistettuna Punnuksen kautta Vuoksenrantaan, Kylä-Paakkolan sillanpäähän. Neuvostojoukkojen suurhyökkäystä Heimopataljoona 3 oli torjumassa Vuosalmen vastarannalla ja taistelujen loppuvaiheessa 2. D:n reservinä.

Yhteenvetona molempien pataljoonien taistelujen tiestä Keski-Kannaksella kesällä 1944, vastassa suurvihollinen, voidaan hyvällä syyllä todeta, että se oli kunniakas. Pataljoonien pienen yhteisvahvuuden takia eivät niiden toiminta ja taistelut voineet olla sodan lopputulokselle ratkaisevat, mutta niiden antama voimanlisä oli suuri apu maan itsenäisyydestä kamppailevalle Suomen armeijalle.

Sodan jälkeen jäi virallinen kiitos teidän teoistanne antamatta, ja kauniit lupaukset jäivät täyttämättä tunnetuista poliittisista syistä.

Inkeriläiset ja karjalaiset heimoveteraanit ry ojensi yhdistyksensä viirin prikaatinkenraali Antti Nummiselle ja kukkakimpun rouva Liisa Nummiselle.

Teidän ja asetoverienne kohtalona oli pako vieraisiin maihin, piileskely Suomessa, jota olitte puolustaneet henkenne edestä, ja kohtalokkaimpana pidätys, luovutus Neuvostoliittoon ja ankarat tuomiot. Kohtalonne saa hiljaiseksi jokaisen.

Kunnioitetut heimoveteranit! Tänään maailma on toinen kuin 55 vuotta sitten, jolloin teidän ja meidän kohtalomme määräsi lähes yksinomaan generalissimus Stalinin Neuvosto-Venäjä.

Tänään voimme osoittaa myöhäisen kiitollisuutemme teille, heimoveteraaneillemme, suurtaisteluissa karaistuneille taistelijoille. Kiitollisena Suomen puolustusvoimat tekee kunniaa teille ja teoillenne!»

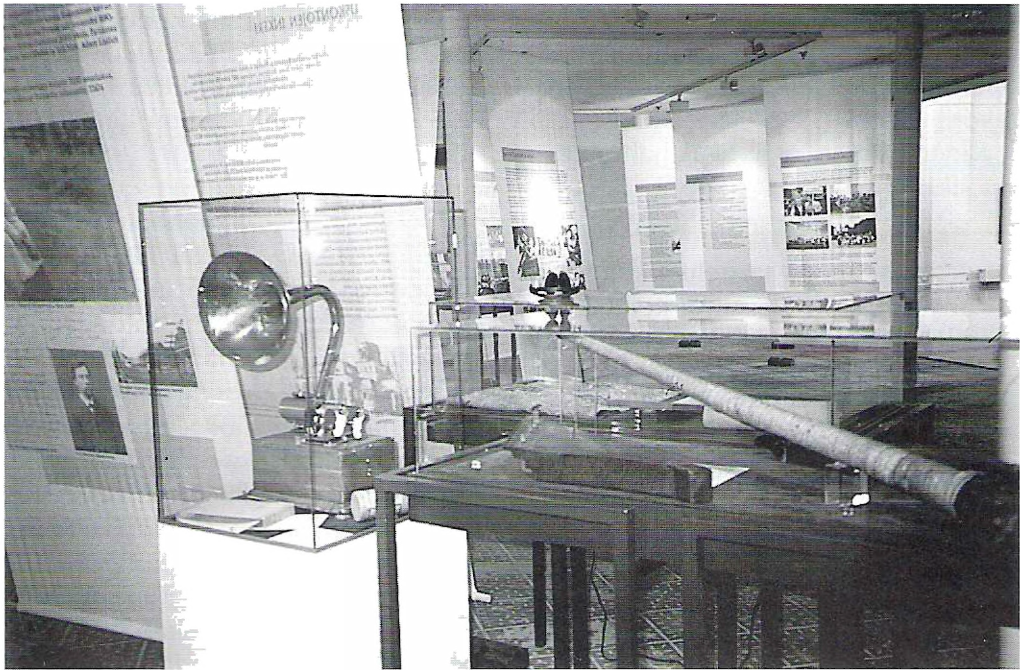
Uusi Inkeri-tietopaketti ilmestynyt

Lyhyt, ytimekäs, selkeä ja kohtuuhintainen Inkeriä koskeva tietopaketti on ilmestynyt Tampereen Museoiden ja Tampereen kulttuuritoimen yhteistyönä. *Inkeri, Kertomus Inkerin kansoista ja kulttuureista* on 60-sivuinen vihkonen, joka on laadittu tukemaan samannimistä näyttelyä museokeskus Vapriikissa Tampereella. Teoksen tekijänä on kulttuuritoimen johtaja, dosentti **Lauri Saressalo**, joka on käyttänyt lähteinä useita aikaisemmin ilmestyneitä Inkeriä koskevia eri alojen tutkimuksia. Tärkeimpänä lähteenä on tietenkin **Pekka Nevalaisen** ja **Hannes Sihvon** kokoomateos *Inkeri. Historia, kansa, kulttuuri.*

Koska uutta tietoteosta on painettu sekä suomeksi, viroksi että venäjäksi, soveltuu se erityisen hyvin moneen muuhunkin tarkoitukseen kuin vain näyttelyyn tutustujan käteen. Kaikki ulkosuomalaiset sekä ihan varmasti paluumuuttajat saavat siitä oi-

Kuva inkeriläistytöistä kaivolla on itsensä Samuli Paulaharjun vuonna 1911 ottama.

Armas Launis ja A.O. Väisänen tallensivat Inkerin perinnetietoa kynällä ja fonografilla.

Inkerikkopukuja Kansallismuseon kokoelmista on tuotu Vapriikin näyttelyyn.

Pietari Suuren laivan pienoismallin omistaa Satakunnan Lennoston Kilta.

vallisen yleiskatsauksen inkeriläisyyteen. Sitä tutkitaan varmaan monissa opintopiireissä ja kerhoilloissa, joissa inkeriläisyys kiinnostaa.

Kirjan lukujen otsikoista hahmottuvat sisällön päälinjat:

Itämerensuomalaiset
Idän ja lännen taistelu alkaa
Inkerinmaan uudempi kehitys ja luterilaisen väestön synty
Suuri Pohjan sota, Inkerinmaa Venäjälle
Inkerin etninen kartta
Pietari – Inkerinmaan kohtalo
Kirkolliset olot ja kansanopetus
Kansanrunojen Inkeri
Neuvostoliitto ja inkeriläiset
Maailmansodan jälkeen hajallaan
Neuvostoliitossa
Kylä Inkerissä
Perestroika – mahdollisuudet elpymiseen
Menenkö Suomeen?
Inkerinsuomalaisten kotiseututyö
Paluumuuton tukeminen ja ulkosuomalaiset

Inkeri-kirjan sisältö vastaa Vapriikin näyttelyn omalla tavallaan antamaa Inkeri-tietoiskua. Siinä on jokunen hyvin havainnollinen kaavio inkeriläisten lukumääristä, karkotusalueista jne. Kuvitus on enimmältä osin Museoviraston kokoelmista peräisin. Kirjan voi näyttelyvieras ostaa mukaansa 30 markalla ja tutkiskella kiinnostavia artikkeleita kotonaan.

Näyttelyssä on monta hauskaa yksityiskohtaa lisää, esim. näytteitä Inkerin murteesta, joka on suomen, ruotsin ja viron sekakieltä. Tiesittekö, että *tarttu* on peruna, *kuhtu* on pusero ja *stakana* on lasi. Näyttelyssä voitte oppia lisää.

Näyttely on avoinna Museokeskus Vapriikissa Tammerkosken kansallismaisemassa vielä koko loppuvuoden. Samalla pääsylipulla saa tutustua rakennuksen pohjakerroksessa Ristin ja Olavin kansaa -näyttelyyn, joka kertoo Hämeen ja Satakunnan ensimmäisten kristillisten sukupolvien uskosta ja kirkosta, johon ne kuuluivat.

Marja Mustakallio

Suomen Inkeri-liiton syyskokous

Suomen Inkeri-liiton syyskokous pidetään sunnuntaina 19.11. klo 14.00 Inkerikodissa Karjalatalolla, Käpylänkuja 1, Helsinki.

Käsitellään sääntömääräiset asiat. Valitaan erovuoroisten hallituksen jäsenten tilalle uudet jäsenet.

Erovuorossa ovat varsinaisista jäsenistä Aili Jukarainen, Maria Lahti ja Anne Tuohimäki sekä varajäsen Toivo Tupin.

Hallitus

MUISTILISTA

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
22.10. lokakuun kokous
26.11. pikkujoulu yläsalissa.
Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerhoillat alustavasti:
13.11. kerhoilta.
Joulukuussa pikkujoulumatka.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

04.11. Pyhäinpäivän kunniakäynti Inkeriläisten muistomerkillä.
26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Inkerin kulttuuriseura syksyn toimintaa Helsingissä

Taidenäyttely
Marraskuussa 2000 pidetään inkeriläistaiteilijoiden yhteisnäyttely Rickhardinkadun kirjastossa.

Tietoa Inkerin kulttuuriseuran tapahtumista saa yhdistyksen Internet-sivulta, jonka osoite on www.inkeri.com.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavat matkat:
4.–5.11. Viipuriin ja Pietariin. Hinta 500 mk.
2.–3.12. kuten ed. Viedään joululahjoja.
Vuoden 2001 Inkerin-matkat!
Maaliskuussa tehdään matka, jos on halukkaita.
24.–27.5. Pietari ja Inkerinmaa
21.–24.6. Pietari ja Inkerin juhannusjuhlat Keltossa
Lokakuussa Pietari ja Inkerinmaa
Myös Viipurin-matkoja, jolloin käydään viemässä apua lapsille.
Pyydämme ehdotuksia vuoden 2001 tutustumiskohteista. Otamme edelleen vastaan villasukkia ja silmälaseja Inkerin vanhuksille. Ruokakasseja toivomme myös!

Raili, puh. 02-469 6846, Fax 02-469 6847
Marja-Liisa, puh. 02-258 1621, GSM 050-363 4231
Postiosoite Marja-Liisa Salminen, Kaistarranta 16, 20900 Turku.

INKERIKUORO

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa Karjalatalolla 2. krs. Erityisesti matalia naisääniä (II altto) tarvitaan lisää. Koelaulu suoritetaan harjoitusten alussa kuoronjohtajan ja musiikkilautakunnan läsnäollessa. Tervetuloa!

Seukot Inkerikodissa

16.11.2000 klo 13.00
14.12.2000 klo 13.00 joulujuhla.

Tervetuloa mukaan uudet ja vanhat seukot!
Soittele! 09-242 3741, Aili Jukarainen

Inkeriläisten viesti ilmestyy

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
12/2000	03.11.2000	11.12.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA SUOMESTA

Inkeriaiheista kirjallisuutta

Arvo Survo	
Itku Inkerille	***100 mk***
Aapo Iho	
Hielajyvä	***20 mk***
Hellin Suominen	
Mooses Pulron elämäkerta	***15 mk***
Ella Ojala	
Pilkä kolimalka	***85 mk***
Pelastunut albumi	***130 mk***
Ensimmäinen kevät	***100 mk***
Aleksander Störgren	
Mulkainen tie vapauteen	***60 mk***
Erkki Tuuli	
Inkeriläisten vaellus	***110 mk***
Pekka Nevalainen	
Inkeriläinen siirtoväki Suomessa 1940-luvulla	***150 mk***
Pekka Nevalainen – Hannes Sihvo (toim.)	
Inkeri – historia, kansa kulttuuri	***300 mk***
Heikki Roiko-Jokela – Heikki Seppänen	
Elelän tien kulkija – Vilho Helanen	***150 mk***
Maria Ripatti	
Elämä yhden kortin varassa	***100 mk***
Saimi Tuukkanen	
Elämäni helminauha	***30 mk***
Kalevalaseuran vsk 69–70	
Inkerin teillä	***70 mk***
Maria Luukan laulut ja loitsut	***40 mk***
E. Pärnänen	
Antti Kivekäs I	***100 mk***
Antti Kivekäs II	***100 mk***
Mikko Savolainen	
Kuvateos Inkerinmaa	***200 mk***
Leino Hassinen	
Idän uusi aamu	***140 mk***

Aatu Savolainen ***Suomalainen sissisodassa***	***130 mk***
Albert Pettinen ***Lauluja koululaisille***	***25 mk***
Albert Pettinen ***Lauluja sekakuorolle***	***35 mk***

Inkeriaiheista musiikkia

Äänilevyjä

Inkerikuoro ***Nouse Inkeri ym.***	***15 mk***
Lauri Santtu ***Murrejulluja***	***15 mk***

Kasetteja

Arvo Survo ***Omall maall***	***55 mk***

Karttoja

Inkerin kartta vuodelta 1933	***70 mk***
Inkerin kartta vuodelta 1849 (saksankielinen)	***50 mk***
Inkerin uusi kartta vuodelta 1992	***60 mk***
Kylä- ja tiekartta Keski-Inkeri vuodelta 1993	***60 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia) + salko marmorijalustalla	***110 mk***
Inkerin pöytälippu (polyesteriä)	***35 mk***
Inkerin pöytälippu (satiinia)	***60 mk***
Adressi surunvalitteluun	***40 mk***

Tilauksia ottaa vastaan

Annikki Kelo, Inkerikoti, Karjalatalo,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30–20.00
Postisiirtotili Hki 800012-306364

Inkeriläisten viesti

NUMERO 11
Marraskuu 2000

Inkeriläisten viesti

Toimitus
Päätoimittaja
Markku Pyysiäinen
Toimitussihteeri
Marja Mustakallio
Toimituksen osoite:
c/o Mustakallio
Kahisevankuja 6 as. 3, 02710 Espoo
Puh. ja Fax (09) 509 3206

Konttori
Lehden tilaukset ja osoitteet, jäsenmaksut ja tuotetilaukset ym.
Inkerikoti, Karjalatalo, Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
Puh. (09) 793 796 ti klo 18.30-20.00
Annikki Kelo
Postisiirtotili 800012-306364
Pankki Merita 101030-1085026

Ilmoitukset
1/1 sivu mk 1 500 mk
1/2 800 mk
1/4 • • 500 mk
Kuolinilmoitukset 100 mk
Kiitos- ym. ilmoitukset 60 mk
Kuva ilmoituksessa 100 mk
Lehti ilmestyy kerran kuukaudessa

Kustantaja ja julkaisija:
Suomen Inkeri-liitto ry
Pj. Keijo Korkka
Halvarinkatu 9, 20900 Turku
Puh. (02) 2580 201

Tilaushinta 2000
150 mk kotimaahan, Ruotsiin 220 kr ja muualle 180 mk/v (260 kr/v).

Pääasiamies Ruotsissa (hoitaa lehden tilaukset):
Viktor Aitman
Trollbackevägen 7, 43833 Landvetter
Puh. ja Fax 031-916 602
Ruotsin Inkeri-liiton postisiirtotili 17 38 88-9

Sivistyssäätiö
Hallituksen pj. Toivo Makara
Säätiön postiosoite:
Vellamonkatu 7
08100 Lohja
Postisiirtotili 800016-1466601
Pankki Merita 103150-1202761

Kannen kuva: Tuore tohtori, Suomen Inkeri-liiton varapuheenjohtaja Toivo Flink väitteli syyskuussa 2000 Turun yliopistossa Inkerin ja Pietarin suomalaisten itsetuntopyrkimyksistä.

TÄSSÄ NUMEROSSA

Suomen Inkeri-liitto ja Inkeriläisten sivistyssäätiö voivat sääntöjensä mukaan ottaa vastaan lahjoituksia ja testamentteja. Kertyneet varat käytetään lyhentämättöminä liiton toiminnan tehostamiseen sekä Inkerin kulttuurin tutkimukseen ja Inkeri-tietouden edistämiseen.

Inkeriläistohtori

Helsingin yliopistolla viime kevät oli promootioiden aikaa, kun kaikki tiedekunnat viettivät vuoden 2000 kunniaksi juhlallisia tohtoripromootioita. Teologisen tiedekunnan promootiokutsuun sisältyi tohtoriluettelo, jossa kerrotaan jokaisen suomalaisen teologian tohtorin nimi, virka-asema ja elinvuodet sekä väitös- ja promootiovuodet.

Ensimmäinen Suomen ja koko Ruotsin valtakunnan uskonpuhdistuksen jälkeinen teologian tohtori oli Marburgin yliopistossa tohtorin arvon v. 1604 saanut **Johannes Svenonius Raumannus**. Hänestä tuli myöhemmin Uppsalan yliopiston professori ja rehtori. Toinen, ja tämän lehden kannalta paljon kiinnostavampi on luettelosta ilmenevä tieto vanhimmasta väitelleestä suomalaisesta teologian tohtorista. Hän on Luumäen eläkkeellä ollut kirkkoherra, rovasti **Juhani Jääskeläinen**. Inkeriläinen Jääskeläinen väitteli teologian tohtoriksi 73-vuotiaana vuonna 1980. Minulla oli ilo saada teologian tohtorin violetti hattu ja Raamattu – miekkaa vastaava sanan säilä – samassa tohtoripromootiossa Juhani Jääskeläisen kanssa. Tämä historiallinen inkeriläinen tohtori kuoli v. 1988.

Syyskuussa tänä vuonna inkeriläisten keskuuteen saatiin uusi tohtori, tällä kertaa filosofian tohtori, kun inkeriläinen filosofian maisteri **Toivo Flink** väitteli 23.9. Turun yliopistossa tohtoriksi. Vastaväittäjänä oli dosentti **Timo Vihavainen** ja tilaisuudessa valvojan roolissa toimineena kustoksena professori **Kari Immonen**. Flinkin väitös kuuluu kulttuurihistorian alaan, ja väitöskirjan nimi on »Maaorjuuden ja vallankumouksen puristuksessa. Inkerin ja Pietarin suomalaisten sivistys-, kulttuuri- ja itsetuntopyrkimyksiä vuosina 1861–1917».

Toivo Flink on syntynyt vuonna 1949 Krasnyi Holmissa. Kuulumme näin Toivon kanssa täsmälleen samaan ikäluokkaan. Ylioppilaaksi hän kirjoitti Petroskoissa v. 1966 ja maisteriksi hän valmistui Petroskoin yliopistosta v. 1972. Toivo Flink on nykyisin Suomen Inkeri-liiton varapuheenjohtaja.

Inkeriläisten viesti onnittelee lämpimästi uutta tohtoria. Väitöskirjan kirjoittaminen on suuri voimanponnistus ja osoitus päämäärätietoisuudesta ja sitkeydestä. Juhani Jääskeläinen jää akateemiseen historiaan eläkeläistohtorina, Toivo Flink varmasti paluumuuttajatohtorina. Tällaisia esimerkkejä inkerinsuomalaiset tarvitsevat lisää.

Markku Pyysiäinen

Uusi tutkimus Inkerin ja Pietarin suomalaisista

Suomen Inkeri-liiton varapuheenjohtajasta leivottiin tohtorismies, kun hän puolusti väitöskirjaansa, joka käsitteli Inkerin ja Pietarin suomalaisten sivistys-, kulttuuri- ja itsetuntopyrkimyksiä vuosina 1861–1917.

Toivo Flinkin väitöskirja Maaorjuuden ja vallankumouksen puristuksessa tarkastettiin Turun yliopistossa 23. syyskuuta 2000.

Tutkimuksessa on selvitelty Inkerinmaan ja Pietarin suomalaisten kansallisen sivistyksen, kulttuurin ja itsetunnon vakiintumista ja kehitystä. Tarkastelun aikarajoina ovat maaorjuuden lakkauttaminen 1861 ja neuvostovallan alkuvuosi 1917. Laajan venäjän- ja suomenkielisen aineiston pohjalta syntynyt tutkimus on laatuaan ensimmäinen.

Tekijän tavoitteena tässä tutkimuksessa on osoittaa, että alueen suomalaisten sivistys- ja kulttuurielämää voidaan Suomen autonomian aikana pitää osana maan kulttuurihistoriaa. Toisaalta Flinkin tutkimus osoittaa jälleen kerran, että vahva itsetunto perustuu oman kansan kulttuurihistorian tuntemiseen ja harrastamiseen.

Kolmikanta kesti vuoteen 1917 asti

Inkerinsuomalaisten henkiseen kehitykseen vaikuttivat ratkaisevasti maaorjuuden lakkauttamisen lisäksi Kolppanan opettajaseminaarin perustaminen 1863 ja suomenkieliset lehdet, jotka alkoivat ilmestyä 1870. Pietarin suomalaiset, jotka Suomen alamaisina eivät koskaan kokeneet maaorjuutta, pääsivät kehittämään koulutointaan jo Aleksanteri I:n käskyn nojalla.

Flinkin tutkimus avaa monta uutta näköalaa. Hän on tarkentanut alueen suomalaiskoulujen tilaa kuvaamalla niiden henkistä ja taloudellista ahdinkoa. Inkerinsuomalaisten kohdalla kyse oli myös maaorjuuden jäänteiden ja Venäjän keisarikunnan vierasuskoisiin, muihin kuin ortodokseihin, sovelletusta kansallisuuspolitiikasta. Flink on tarkastellut kummankin suomalaisyhteisön vaikutusta toisiinsa, eritellyt Pietarissa ilmestyneiden suomalaislehtien vaiheita sekä tuonut esiin opettajien ja pappien keskinäisiä ristiriitoja. Niitä värittivät myös aatteelliset erimielisyydet, mistä on tähän mennessä vaiettu.

Yhteinen suomalaiskoti jäi rakentamatta

Vajaat sata vuotta toimineet Inkerinmaan ja Pietarin suomalaiset koulut sekä Kolppanan opettajaseminaari saivat rahoituksensa kuntoon vuoden 1917 syksyyn mennessä. Tuolloin saatiin pystyyn kulmakivet, joille yhteinen suomalaiskoti oli tarkoitus raken-

Toivo Flink on selkeäsanainen luennoitsija, joka ei kaihda vedota myös kuulijoiden tunteisiin. Tässä kuvassa hän on esitelmöimässä Karjalatalolla pari vuotta sitten.

taa. Vallankumous, kansalaissota ja pakolaisliike Suomeen hajottivat suomalaiskodin rakentajat rajan molemmin puolin. Uusissa yhteiskunnallisissa oloissa kodin rakentamista ei päästy edes kunnolla aloittamaan.

Elämäkerrat koottava

Toivo Flinkillä on väitöksensä jälkeenkin monta rautaa tulessa. Tiedotusvälineet ovat haastatelleet häntä väitöksen tiimoilta ahkerasti; sekä Yleisradio että Helsingin Sanomat pitivät viisikymppistä miestä näyttävästi esillä. Hän toimii työkseen opettajana Vantaalla. Inkerikeskuksessa hän on esitelmöinyt väitöskirjatutkimuksensa aiheista kiinnostuneelle kuulijakunnalle.

Liiton piirissä Toivo Flink on ottanut esille inkeriläisen elämäkerraston kokoamisen tärkeyden. Toivottavasti aikaa nyt siihen työhön jää ja arvokas hanke saadaan toteutumaan.

Inkeriläisten viesti onnittelee tuoretta tohtoria!

Teksti ja kuva Marja Mustakallio

Tekstissä käytetty lähteenä Turun Yliopiston lehdistötiedotetta.

Miten Ruotsin inkeriläisten historiateos syntyi

Vuonna 1969 Suomessa ilmestyi *Inkerinsuomalaisten historia*. Vihdoinkin oma historiamme kuvattiin yhdessä ja samassa kirjassa. Ruotsin puolella jäimme kuitenkin hieman pettyneiksi kahdesta syystä. Ensinnäkin kirja oli kirjoitettu suomeksi ja sen takia useimmat jälkeläisistämme eivät voineet käyttää kirjan sisältöä hyväkseen. Toiseksi toimintamme Ruotsissa kuvattiin vain pinnallisesti. Jo tällöin syntyi ajatus siitä, että meidän on itse tehtävä asialle jotakin. Göteborgin seudulla ryhmä inkeriläisten jälkeläisiä alkoi opintopiirinä kääntää kirjaa ruotsiksi. Inkeriläisten valtakunnallinen yhdistys ISK alkoi rahastoida varoja, jotta käännös voitaisiin tulevaisuudessa painaa. Vuodet vierivät, mutta mitään konkreettista ei tapahtunut, paitsi että käännöspiiri syötti tietokoneelle yhä enemmän sivuja ja historiakirjaa varten perustettu tili kasvoi yhtä varmasti.

Armas Paakkonen on ollut aktiivisesti mukana Ruotsin inkeriläisten historian kirjoittamisessa.

Valtakunnallinen yhdistys ISK vaihtoi nimensä Ruotsin Inkeri-liitoksi (SIR), mutta unelma omasta, Ruotsissa asuvien inkeriläisten historiasta oli ja pysyi. SIR:n hallituksen kokouksessa Jönköpingissä 20. maaliskuuta vuonna 1994 useimpien vuosikokousedustajien läsnäollessa toivottu historiankirja päätettiin julkaista muutaman vuoden kuluttua. Tarkoitusta varten valittiin komitea. Se koostui pääosin työvaliokunnasta ja hallituksen kunniajäsenistä.

Ensimmäisenä tehtävänä oli selvittää, mitä aineistoa meillä oli käytettävissä. Komitea kävi läpi sopivaa materiaalia *Isien uskosta*, *Ristin viestistä*, *Inkeriläisten viestistä* ja muista lehdistä. Keräsimme luettelon mahdollisista lähteistä. Tutkimme arkistomateriaalia, jota omistimme tai johon meillä oli pääsy. Laadimme jäsennyksen kirjan sisällöstä. Tämän jälkeen työ eteni siten, että jokainen komitean jäsen työskenteli itsekseen tehtävänsä parissa. Silloin tällöin kokoonnuimme ja päätimme työnjaosta. Huomasimme, että aineisto ja työ kasvoi kasvamistaan.

Historiateoskomitea työnsä ääressä. Vasemmalta Viktor Pajunen, Wictor Kainelainen, Toivo Folkesten, Armas Paakkonen, Toivo Jääskeläinen, Viktor Altman ja Inkeri Peterson. Kuvasta puuttuu Alfred Saklantti sekä Aleksanteri Halttunen, joka kuoli 13.3.1999.

Aika kului, ja tärkein ja vaikein kysymys oli ratkaisematta: kenen tehtäväksi itse kirjoitustyö lankeaa? Keskustelimme useista sopivista, ulkopuolisista kirjailijoista useaan otteeseen, mutta päädyimme lopulta omaan **Inkeri Petersoniimme**. Oli kaksi hyvää syytä antaa työ hänen tehtäväkseen. Ensiksi hän oli kyvykäs kirjoittamaan. Siitä meillä oli monia esimerkkejä, ei vähiten *Ingria*-lehdessä. Mutta tärkein syy oli, että hän tunsi jo aiheen ja oli sydämellään mukana työssä. Jos olisimme antaneet tehtävän jollekin ulkopuoliselle, tämän olisi täytynyt perehtyä erikseen aihepiiriin, emmekä olisi voineet olla varmoja siitä, kuinka hän olisi sen tulkinnut. Tuntui siltä, että olisimme ostaneet sian säkissä. Nyt meidän tuli vain luoda Inkerille mahdollisuudet (= aikaa) tehdä kyseistä työtä. Hän oli kokopäivätyönsä lisäksi sitoutunut inkeriläisten yhdistystoimintaan sekä valtakunnallisella että paikallisella tasolla. Inkeri vähensi työtään opettajana, ja SIR korvasi tulon menetyksen. Syksyllä 1995 saimme komiteassa luettavaksemme ensimmäisen ehdotuksen ensimmäisen kappaleen sisällöksi.

Jatkossa työ eteni siten, että toimitimme Inkerille aineistoa, hän kirjoitti yhden kappaleen, kopioi ja lähetti sen jokaiselle komiteaan kuuluvalle. Luimme sen läpi kaikessa rauhassa. Sitten kokoonnuimme keskustelemaan sisällöstä. Mikä oli väärin? Mitä puuttui? Kuinka saisimme täydentäviä tietoja? Sen jälkeen Inkeri kirjoitti uuden, korjatun version, joka tarkastettiin uudelleen. Näin jatkoimme kappale kappaleelta vuoden 1999 jouluun asti.

Kuvamateriaalia olimme saaneet pyytämällä lähes viideltäkymmeneltä ihmiseltä. Meillä oli lukuisia valokuvia hyödynnettävinämme. Jotta työ etenisi sujuvammin, Inkeri Peterson, **Toivo Jääskeläinen** ja **Armas Paakkonen** valittiin käymään kuvat läpi ja tekemään ehdotus niistä, jotka otettaisiin kirjaan mukaan. Nämä kolme muotoilivat myöhemmin myös ehdotukset kuvateksteiksi. Emme ole onnistuneet tunnistamaan kuvien henkilöitä sataprosenttisesti. Olemme kiitollisia mahdollisista täydennyksistä ja oikaisuista.

Kirjan lopussa esitetyn tilastoaineiston olemme tavallisesti saaneet kunkin yhdistyksen kautta. Samoin yhdistykset ovat olleet mukana laatimassa henkilöluetteloa. Olemme myös antaneet yhdistysten tarkistaa kappaleet, jotka koskevat niitä. Yksittäiset henkilöt ovat myös lukeneet läpi kappaleita, joista uskoimme heillä olevan tietoa. Toisin sanoen olemme pyrkineet korjaamaan mahdolliset virheet ennen kirjan painatusta. Jos sinä lukijana havaitset ponnisteluistamme huolimatta virheitä tai sinulla on täydentäviä tietoja kirjaan, pyydämme sinua ystävällisesti ottamaan yhteyttä SIR:n puheenjohtajaan tai historiankirjan päätoimittajaan Inkeri Petersoniin.

Sähköposti
inkeri.peterson@beta.telenordia.se

Hankitaan kirja lapsillemme

Toivon että kaikki inkeriläiset ja heidän jälkeläisensä tuntisivat kirjan omaksi historian kirjakseen, eikä vain minun tai sinun kirjaksi. Tämän vuoksi jokaisen jälkeläisen tulisi omistaa aivan oma kappale tästä kirjasta. Siinä on suuri ero, onko perheellä yksi yhteinen kirja kirjahyllyssään, vai onko jokaisella lapsella tai teini-ikäisellä ikioma niteensä. Vuoden aikana on monia tilaisuuksia (joulu, syntymäpäivä, nimipäivä, rippijuhla, ylioppilasjuhla tai muu merkkipäivä), jolloin tämän merkityksellisen kirjan voi lahjoittaa lähimmilleen. Kirjan arvo kasvaa entisestään vuosien kuluessa, jos itse antajana kirjoitat mukaan pienen henkilökohtaisen tervehdyksen. Varmasti itsekin pitäisit arvossa sellaista tärkeää kirjaa kuten perheraamattua tai Kadonnutta Inkeriä, jonka vanhempasi tai isovanhempasi olisivat allekirjoittaneet 1940-luvulla.

Mitä sitten kirjoittaa tervehdykseksi? Se voi olla jotain niin yksinkertaista kuin Inkerille syntymäpäivänä, päivämäärä ja oma nimesi. Voit olla varma, että vastaanottaja tai myöhempi omistaja osaa arvostaa lahjaa viidenkymmenen tai sadan vuoden kuluttua!

Teksti Armas Paakkonen
ruotsista kääntänyt: Jaana Pyysiäinen

»Kuin ennenvanhaan Inkerissä»

»Tunnelma oli korkealla, kuin ennenvanhaan Inkerissä», kertoo vaikutelmiaan Viron inkeriläisten kesäjuhlilta Viljandissa espoolainen **Mari Kuntu**. Tällä kertaa kokoonnuttiin kauniissa Viljandin kaupunginpuistossa. Juhlakulkue marssi perinteisesti halki kaupungin lippuja kantaen. Tanssijat ja laulajat kolmelta Viron paikkakunnalta olivat pukeutuneet kansallispukuihin. Näinhän oli myös ennen Inkerissä.

Vieraita juhlilla oli Suomesta, Ruotsista, Latviasta ja Liettuasta. Kaikki esittivät ohjelmanaan oman kulttuurinsa antia.

Mari Kuntu jatkaa: »Mieli liikuttui, kun kuuntelin Viron inkeriläisten yhteiskuoron laulavan kaikille tuttua laulua Nouse Inkeri, johon juhlaväki liittyi. Kauniisti esiintyi myös Tarton Kiuru-kuoro, jonka aikoinaan vuonna -89 perusti **Albert Pettinen**. Kuorossa laulaa nyt myös kahdeksan mieslaulajaa. Pitkiin hameisiin pukeutuneiden tanssijoiden yhteisesitykset olivat kauniita.

Lopuksi Ruotsin Inkeri-liiton puheenjohtaja **Inkeri Peterson** jakoi diplomit inkeriläisseurojen aktiivisille jäsenille. Tutustuimme myös Inkeri-taloon. Kiitokset Viljandin Inkeriseuran puheenjohtajalle **Valeri Luukalle** ja kaikille järjestävän tahon edustajille sekä esiintyjille!»

Eri puolilta Viroa tulleet juhlavieraat kokoontuivat juhlavaan kulkueeseen. Tässä Itä-Virumaan Inkerinsuomalaisten seuran edustajia. Kuva Mari Kuntu.

Inkerin Raitin kokous pidettiin kesäjuhlien yhteydessä

Viime kesänä Lahden kesäjuhlilla kokoontui myös Inkerin Raitti, aivan niin kuin aikaisemmin oli päätettykin. Kutsu oli lähetetty useille eri järjestöille, mutta paikalla olivat vain seuraavat: **Keijo Korkka** ja **Markku Pyysiäinen**, Suomen Inkeri-liitosta, **Helena Miettinen** Inkerin kulttuuriseurasta, **Toivo Tupin**, Inkerikeskuksesta, **Matti Seppälä**, Heinolan Inkeri-seurasta, **Toini Pöllänen** Hyvinkään Inkeri-kerhosta, **Wladimir Kokko** ja **Eero Pellinen** Pietarin Inkerin Liitosta, **Toivo Kabanen**, Viron Inkerinsuomalaisten Liitosta, **Irja Niskanen** Paluumuuttajien seurasta Keravalta, **Marja Rämö** Lahden seudun Inkeri-seurastaja ja **Niina Olonen** Turun seudun Inkeri-seurasta.

Suomen Inkeri-liiton puheenjohtaja Keijo Korkka avasi kokouksen ja toivotti eri inkeriläisjärjestöjen edustajat tervetulleiksi yhteiseen neuvotteluun. Asialistalla oli muutamia kaikkien järjestöjen kannalta tärkeitä kysymyksiä.

Kuultiin Työministeriön maahanmuutto- ja työlupatiimin edustajan, erikoissuunnittelija **Irma Heikkilä-Paukkosen** esitelmä Inkerinsuomalaiset ulkosuomalaispolitiikassa ja paluumuuttajina. Esityksensä pohjana alustaja käytti ulkosuomalaisjaoston

Puheenjohtaja Keijo Korkka ja entinen varapuheenjohtaja Markku Pyysiäinen johdattelevat keskustelua eri järjestöille tärkeistä aiheista.

laatimaa ehdotusta hallituksen ulkosuomalaispoliittiseksi ohjelmaksi. Se jaettiin myös kuulijoille tutustumista varten. Alustuksen pohjalta keskusteltiin mm. seuraavista aiheista:

- oikeuskanslerille on tehty kantelu paluumuuttajien eläketurvasta. Asia on kesken.
- paluumuuttajien kielitaitovaatimus: ohittaisiko suomen kieltä taitava jonossa kielitaidottoman?
- noin 500 perhettä olisi tulossa paluumuuttajina Suomeen, jos heille olisi osoittaa asunto
- paluumuuttajat opiskelevat mieluiten omissa ryhmissään, keskenään, jolloin kontaktia suomalaisiin opiskelijoihin ei synny

- paluumuuttojonoa pitävät nyt lähetystöt, jolloin eri maiden inkeriläisjärjestöjen merkitys on vähentynyt
- sekä Inkerin liitto Pietarissa että Viron Inkerinsuomalaisten liitto auttavat paperisodassa.

Päätoimittaja Markku Pyysiäinen esitteli Inkeriläisten viestin tilannetta. Toimittajat ovat vaihtumassa ja lehden tilausmäärä vähenemässä. Keijo Korkka totesi, että lehti on Suomen Inkeri-liitolle tärkeä:

- jotta lehti voisi keskittyä paremmin palvelemaan paluumuuttajien asiaa, tarvittaisiin sen toimituskuntaan aihetta tuntevia henkilöitä
- paluumuuttajille lehden tilaushinta 150 mk on paljon
- Pyysiäinen arveli, että jos valtiovalta saataisiin apuun, lehti voisi saada päätoimisen toimittajan ja tilausmaksua voitaisiin pienentää
- Helena Miettinen piti tärkeänä, ettei lehteä saa päästää kuolemaan
- Toivo Kabanen ehdotti, että eri maiden inkeriläisjärjestöillä voisi olla yhteinen lehti, jonka toimtusneuvostossa olisi edustaja joka maasta
- Matti Seppälä totesi, etteivät paluumuuttajat juuri lehtiä lue
- Marja Rämö kertoi, etteivät he halua maksaa, eivät aina edes kesäjuhlien pääsymaksua. Inkeriläisten viestiä hän piti tärkeänä ilmoitusfoorumina.

Tärkeä ajankohtainen keskustelunaihe oli myös paluumuuttajanuorten ongelmat, joista Inkerin Raitilla keskusteltiin. Keijo Korkka esitti, että on saatava poikki puheet inkeriläisnuorista huumeidenkäyttäjinä.

Irma Heikkilä-Paukkonen sanoi, että huumeongelma on valtakunnallinen. Helena Miettinen kysyi, miksi juuri paluumuuttajaperheiden nuoret ovat niin alttiita, haavoittuvia. Työministeriön maahanmuuttovalmennuskurssilla pyritään antamaan positiivisia malleja nuorille.

Wladimir Kokko selosti vielä ulkosuomalaisparlamentin inkeriläisvaliokunnan toimintaa. Ulkosuomalaisparlamentti kokoontuu marraskuussa 2000. Siellä tulee esille myös kysymys inkeriläisten kaksoiskansalaisuudesta. Ongelmana on, että kun inkeriläisten esivanhemmat 1600-luvulla muuttivat Suomesta Inkeriin, ei koko kansalaisuuskäsitettä ollut olemassakaan.

Teksti ja kuva Marja Mustakallio

Stalinin uhreja muistettiin Helsingissä

Stalinin vainoissa kuolleita ja kärsineitä suomalaisia muisteltiin Helsingissä lauantaina 7.10. Kirkonkellojen soiton saattelemana Tuomiokirkon portaille syttyi illansuussa kynttilämeri.

Tapahtuma jatkui Tuomiokirkossa, jossa puhui Inkerin emerituspiispa **Leino Hassinen**. Tilaisuuden järjestivät Inkerin kulttuuriseura ja Helsingin tuomiokirkkoseurakunta.

STT

Julkinen tiedote

Saksassa voimaan tulleen uuden pakkotyötä koskevan korvauslain myötä (German Forced Labour Compensation Law) henkilöt, jotka ovat olleet pakkotyössä Natsi-vallan aikana ovat oikeutettuja hakemaan rahallista korvausta tekemästään pakkotyöstä Kansainväliseltä Siirtolaisjärjestöltä (International Organization for Migration).

Kansainvälinen Siirtolaisjärjestö (IOM) tulee vastaamaan niiden henkilöiden korvaushakemusten käsittelystä, jotka ovat ei-juutalaista alkuperää ja jotka eivät asu Valko-Venäjällä, Tsekin Tasavallassa, Virossa, Latviassa, Liettuassa, Moldovassa, Puolassa, Venäjällä, Ukrainassa tai muissa aiemmin Neuvostoliittoon kuuluneissa valtioissa. Henkilöitä, jotka ovat olleet pakkotyössä ja jotka 16. helmikuuta vuonna 1999 asuivat jossakin edellämainituista maista pyydetään ottamaan yhteyttä lähimpään 'Reconciliation Foundation' -säätiöön. Juutalaista alkuperää olevia henkilöitä pyydetään ottamaan yhteyttä 'Conference on Jewish Material Claims Against Germany' -toimeenpanoelimeen.

IOM käsittelee korvaushakemukset ilmaiseksi. Hakemusehdot täyttävät hakijat voivat saada rahallista korvausta enintään 15,000 Saksan markkaa. Korvaushakemukset tulee jättää 12. elokuuta 2001 mennessä. Hakijoita pyydetään ilmoittamaan nimensä ja yhteystietonsa IOM:n Helsingissä sijaitsevaan toimistoon.

Puh: 09 684 11 521, Fax. 09 684 11 511
E-mail: iomhelsink@iom.int

Postiosoite:
International Organization for Migration
Regional Office for Baltic and Nordic States
Mikonkatu 2 E, P.O. Box 851
FIN-00101 Helsinki, Finland

Lisätietoja voi kysyä myös IOM:n Genevessä sijaitsevasta päämajasta Sveitsistä.

Puh: +41 22 717 9230, Fax. +41 22 798 6150
E-mail: compensation@iom.int
Postiosoite:
IOM, PO Box 71, 1211 Geneva 19, Switzerland

Hakijoita pyydetään etteivät he vielä tässä vaiheessa lähettäisi alkuperäisiä todistuksia IOM:lle. Tulemme ilmoittamaan rekisteröityneille hakijoille tarkemmat hakemusohjeet myöhemmin.

Sotavankeina olleet henkilöt eivät kuulu Saksan pakkotyökorvauslain piiriin.

Mikäli hakemusehdot täyttävä henkilö on kuollut 15. helmikuuta 1999 jälkeen, hänen elossa oleva puolisonsa ja lapset okeutettuja hakemaan korvausta.

Lisätietoja korvausohjelmasta, muualla sijaitsevista IOM:n toimistoista ja muista partneriorganisaatioista on saatavissa Internetistä osoitteesta:
www.compensation-for-forced-labour-org.

IOM pyytää niitä yhdistyksiä ja järjestöjä, joilla on tietoja pakkotyössä olleista henkilöistä, tiedottamaan jäsenilleen korvausohjelmasta ja mikäli mahdollista toimimaan yhteistyössä. IOM:n kanssa ja jakamaan tietonsa mahdollisista hakijoista, jotta hakemusprosessi näiden henkilöiden kohdalla saadaan alkuun.

VEREN KOHINAA INKERILÄISEN SUVUN TARINASSA

Inkeri Sava–Helena Miettinen: *Liljan kuva kutsuu*, Atena Kustannus Oy 2000

Päiväkirjat, kirjeenvaihto ja muut yksityisen historian dokumentit ovat viime vuosina olleet suosittua kirjallisuuden aineistoa. Uutuuskirjasta ei aina tiedä, mihin kirjallisuuden lajiin sen katsoisi kuuluvan. Onko kyseessä tarina vai tutkimus? Kirjeromaani, dokumentti vai henkilökohtainen paljastusteos. Lukija tuntee itsensä usein tirkistelijäksi, kun kirjoittaja vimmaisesti paljastaa sisimpänsä synkeätkin syöverit.

Mutta rehellisyys oman taustan selvittämisessä, uskollisuus oman erityislaadun etsimisessä on arvostettavaa. Niin myös inkeriläistaustaisten serkusten Inkeri Savan ja Helena Miettisen teoksessa Liljan kuva kutsuu. Heidän kirjeenvaihdostaan koostuva tarina alkaa Lilja-tädin kuolleen lapsen vierellä. Vanha valokuva herättää lukemattomia kysymyksiä ja johtaa heidät etsimään kaukaisia sukulaisiaan Inkerinmaalta ja kauempaakin.

Savan ja Miettisen äidit karkasivat Inkeristä rajan yli Suomeen vuonna 1929. Inkeriin jäivät heidän lähimmät sukulaisensa. Naiset elivät Suomessa inkeriläisyyttään peitellen ja aiheuttivat tyttärilleen merkillisen välitilassa elämisen kokemuksen. Helena Miettinen haluaa samastua inkeriläisyyteensä enemmän kuin serkkunsa. Hän elää sosiaalisissa kontakteissa inkeriläisiin aktiivisemmin. »Minulle tämä inkku-missio on ollut yhtä boleroa», hän sanoo. Inkerin kulttuuriseuran puheenjohtajana toimimisensa ohessa hän on suorittanut valtiotieteen maisterin tutkinnon.

Inkeri Sava taas on enemmän hiljaisten tutkijankammioiden asukas. Hän on filosofian tohtori ja Taideteollisen korkeakoulun taidepedagogiikan professori, jonka erityisalaa ovat monikulttuurinen taidekasvatus ja tarinankerronnan mahdollisuudet kulttuurisessa kohtaamisessa.

Kirjeenvaihto herättää kummankin sydämessä kysymyksen toisen polven maahanmuuttajan etnisestä identiteetistä. He tutkivat aihetta myös monien kirjallisuussitaattien valossa. Suotta eivät tekijät kirjassaan kysy, mihin he tarinansa kertomisella pyrkivät. Aihe on kiinnostava.

Olisipa vain kirjaa editoitu niin, etteivät koukeroiset, pitkät virkkeet tekisi siitä vaikealukuista: »Dialogimme tärkeä merkitys on ollut hajanaisen, häpeäntuntojakin sisältäneen äitiemme sukutarinan muuttuminen kiinnostavaksi ja monenlaisia rakkaudellisia tuntoja sisältäväksi suhtautumiseksi äiteihimme, heidän sukuunsa ja ylipäätään inkeriläisiin ja heidän kohtaloihinsa.» Kirjan kannessa olevan pienen valokuvan riipaiseva tunnelma vetää lukijan sisälle monimutkaiseen tarinaan, jossa tekijät eivät itseään säästä. Sen kertominen, suvun vaiheiden selvittäminen lienee ollut kummallekin syvälle käyvä, terapeuttinenkin kokemus. Onnea tekijöille!

Marja Mustakallio

MUISTILISTA

Lahden seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Kerho- ja kokousillat v. 2000–2001
Seurakuntakeskus, Kirkkokatu 5
13.12. Pikkujoulumatka
8.1.2001 Kerhoilta 18–20
12.2. Kevätkokous 18–20
12.3. Kerhoilta 18–20
9.4. Kerhoilta 18–20
14.5. Kerhoilta 18–20
13.8. Kahvisaari klo 18–20
10.9. Kerhoilta 18–20
8.10. Syyskokous 18–20
12.11. Kerhoilta 18–20.

Sihteeri Maria Lahti p. 03-734 0435.

Helsingin seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

Tilaisuudet Inkeri-salissa,
Käpylänkuja 1, 00610 Helsinki
26.11. pikkujoulu yläsalissa.
Kaikki tilaisuudet alkavat klo 14.

Terveisin Vihtori Hyyrönen puh./fax. 09-888 2709 ja 050-301 9140.

Seukot Inkerikodissa

16.11.2000 klo 13.00
14.12.2000 klo 13.00 joulujuhla.

Tervetuloa mukaan uudet ja vanhat seukot! Soittele! 09-242 3741, Aili Jukarainen

100 vuotta on täyttänyt **Katri Kukkonen** 24.10.2000 Espoon Matinkylässä. Onnea!

INKERIKUORO

Inkerikuoron harjoitukset jatkuvat säännöllisesti joka keskiviikko klo 16.45–18.30 Inkerikodissa. Kuoroa johtaa Julia Hyyrönen. Tervetuloa!

Inkerikeskus toimii

Erilaisia kursseja, mm. suomen kielen alkeiskurssi, eritasoisia atk-kursseja, taksinkuljettajan kurssi, työvoimapoliittisia kursseja ym. on käynnissä tai alkamassa uusina.

Info-päivät uusille tulokkaille ja maassa pitempään asuneille paluumuuttajille kahden viikon välein. Kursseilla perehdytään mm. työ-, asunto- ja sosiaaliturvan kysymyksiin.

Harrastustoiminta

Taidestudio 5–15-vuotiaille lapsille kokoontuu maanantaisin ja lauantaisin. Vetäjänä Pavel Sonin.

Lauluryhmä Orvokki ja tanssiryhmä Elviira. Tiedustelut puh. 753 4464.

Tuulistullaa-kansanperinneryhmä sekä lasten näytelmäkerho. Tiedustelut Viola Pekkanen puh. 724 7014

Nuorten toiminnasta ja urheilutoiminnasta lisätietoja puh. 753 4464.

Inkerikeskus ry. Toiminnanjohtaja Kristel Ruusar. Os. Hämeentie 103, 00550 Helsinki. Puhelin/faksi 753 4461. Sähköposti inkerikeskus @kolumbus.fi

Tietoa Inkerin kulttuuriseuran tapahtumista saa yhdistyksen Internet-sivulta, jonka osoite on www.inkeri.com.

Turun seudun Inkeri-seura ry tiedottaa

26.12. Joulujuhla.
Kaikki tilaisuudet klo 14.00 Kupittaan seurakuntakoti, Sirkkalankatu 4, Turku.

Turun seudun Inkeri-seura ry:n Kummitoimikunta

järjestää seuraavat matkat:
Pikkujoulumatka 2.–3.12.2000 Turku–Vaalimaa–Viipuri–Pietari–Viipuri. Voit tulla myös matkan varrelta mukaan. Viemme lapsille virsikirjoja.
Vuoden 2001 Inkerin-matkat
Helmi–huhtikuussa Viipuriin
24.–27.5. Pietari ja Inkeri
21.–24.6. Juhannusjuhlat Keltossa.
Raili, puh. 02-469 6846, Fax 02-469 6847
Marja-Liisa, puh. 02-258 1621, GSM 050-363 4231
Postiosoite Marja-Liisa Salminen, Kaistarranta 16, 20900 Turku.

Kummitoimikunta

toivottaa Hyvää Joulua kaikille Inkerin-matkailijoille. Onnellista Uutta Vuotta! Toivomme tapaavamme taas ensi vuonna.

Inkerin kulttuuriseuran toimintaa Helsingissä

5.12. klo 18.00 Itsenäisyyspäivän juhla Inkerikeskuksessa. Kahvikonsertti, jossa kunniavieraine ovat vuoden 2000 aikana Suomen kansalaisuuden saaneet paluumuuttajat.
15.12. klo 18.00 joululauluja ja puuroa Inkerikeskuksessa. Inkerin kulttuuriseura ry. Puheenjohtaja Helena Miettinen. Os. Hämeentie 103, 00550 Helsinki. Puhelin/faksi 870 1105. Sähköposti mietthe@saunalahti.fi.

Joukostamme poistuneita

Reino Wainikka, synt. 22.2.1939, kuoli 12.7.1999 Göteborg
Teppo Hartikainen, synt. 6.8.1918, kuoli 5.11.1999 Dalsjöfors
Maria Reho, synt. 22.12.1913, kuoli 7.11.1999 Brämhult
Helena Kukuskina, synt. 27.7.1909, kuoli 26.11.1999 Borås
Eino Saarelainen, synt. 20.12.1919, kuoli 1.12.1999 Borås
Toivo Talponen, synt. 13.12.1927, kuoli 3.12.1999 Borås
Rosa Mustonen, synt. 2.2.1922, kuoli 9.12.1999 Borås
Maria Rättö, synt. 19.3.1905, kuoli 9.1. 2000 Borås
Aino Ikatti, synt. 24.3.1912, kuoli 30.3. 2000 Borås
Eino Steenari, synt. 3.7.1929, kuoli 23.6.2000 Borås
Katri Himanen, synt. 1.1.1906, kuoli 30.6.2000 Borås.
Pecka Savolainen, synt. 21.11.1924, kuoli 24.7.2000 Gävle.
Mikko Kainulainen, synt. 1.5.1914, kuoli 1.9.2000 Borås.
Elsa Sidenholma, synt. 26.5.1926, kuoli 2.9.2000 Järfälla.

Inkeriläisten viesti ilmestyy

Lehden nro	Kaikki aineisto painossa	Valmistumispäivä
12/2000	03.11.2000	11.12.2000

Levitä Inkeri-tietoa, tilaa Inkeri-aiheista kirjallisuutta

SAATAVANA RUOTSISTA

Frimärksserie	**75 kr**
Nouse Inkeri, grammofonskiva	**25 kr**
Lauri Santtu, **grammofonskiva**	**25 kr**
Laula kaikki maa, kassett, Råda	**35 kr**
Karta, von Köppen	**50 kr**
Vykort, Haparanda, tackplatta	**1 kr**
Vykort, Örebro, minnessten	**1 kr**
Vykort, flicka i Tuutaridräkt	**2,50 kr**
Kavajnål, vapen	**10 kr**
Gratulationskort, stort	**10 kr**
Gratulationskort, litet	**10 kr**
Klistermärke, Ingermanland + Estland	**5 kr**
Klistermärke, Ingermanlands vapen	**5 kr**
Tuuli: **Inkeriläisten vaellus**	**75 kr**
Isien Usko, muistojulkaisu	**10 kr**
Kemppi: **Fenno-Ingrian lauluja**	**5 kr**
Hammarström: **Ingermanländarna som flydde till Sverige**	**15 kr**
Lilja – flyktingflickan från Ingermanland	**30 kr**
Himiläinen: **Främmande fosterland**	**50 kr**
Hilva: **Förvisningen**	**50 kr**
Ojala: **Pitkä kotimatka**	**75 kr**
Ojala: **Suomi näkyy**	**75 kr**
Kuortti: **Kirkossa, keskitysleirillä**	**75 kr**
Kuortti: **Veljeni sotavangit**	**75 kr**
Miettinen: **Inkeriläiset maaton kansa**	**75 kr**
Sihvo: **Inkerinmaalla**	**75 kr**
Kolomainen: **Inkerin toisinajattelijat**	**25 kr**
Survo: **Neljäs tuuli**	**50 kr**
Ronkonen: **Laps Inkerin**	**100 kr**
Nevalainen: **Inkeriläinen siirtoväki**	**100 kr**
Mesiäinen: **Maria Kajavan pitkä taival**	**110 kr**
Virtaranta: **Inkeriläisiä sananlaskuja**	**70 kr**
Mooses Putron elämäkerta	**30 kr**
Iho: **Hietajyvä**	**40 kr**
Alexander Störgren: **Mutkainen tie vapauteen**	**150 kr**
Adressi	**40 kr**
Kavajnål Ingermanlands flagga	**20 kr**
Metiäinen: **Inkerin ev.lut. kirkon 350-v.**	**50 kr**
Tarra, Inkerin lippu	**5 kr**
Randefelt: **Inkeri, Tiekartta**	**100 kr**
Randefelt: **Keski-Inkeri, Kartta**	**100 kr**
Zahharov: **Ikuinen kulkuri, Kassett**	**80 kr**
Inkerin ristiviiri	**450 kr**
Huovinen (red.): **Ingermanland**	**100 kr**
Kuusi: **Maria Luukan laulut**	**40 kr**

Kirjatilaukset ottaa vastaan:
Wictor Kainelainen
Svedjegatan 25
504 45 BORÅS
Puh. ja fax 033-120 466
Maksut RIL:n postisiirtotilille 173888-9

Vammalan Kirjapaino Oy 2000
ISSN 1236-9586